

Model for affaldsdata

Berit Hallam, Birgit Holmboe og Erik Nørby
Rambøll

Miljøstyrelsen vil, når lejligheden gives, offentliggøre rapporter og indlæg vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, finansieret af Miljøstyrelsens undersøgelsesbevilling.

Det skal bemærkes, at en sådan offentliggørelse ikke nødvendigvis betyder, at det pågældende indlæg giver udtryk for Miljøstyrelsens synspunkter.

Offentliggørelsen betyder imidlertid, at Miljøstyrelsen finder, at indholdet udgør et væsentligt indlæg i debatten omkring den danske miljøpolitik.

Indhold

FORORD	5
1 BAGGRUND	7
2 PROJEKTFORLØB OG RAPPORTERING	8
3 NUVÆRENDE AFFALDSDATASTRØMME	9
4 IDENTIFIKATION AF AFFALDSDATABEHOV	11
5 ETABLERING AF NY AFFALDSDATAMODEL	12
5.1 TILBLIVELSESPROCESSEN	12
5.2 BESKRIVELSE AF AFFALDSDATAMODEL	13
5.2.1 <i>To former for dataindberetninger</i>	14
5.2.2 <i>Fordele og ulemper i forhold til nuværende systemer</i>	15
5.3 AKTØRER I AFFALDSSYSTEMET OG I AFFALDSDATAINDBERETNING	17
5.3.1 <i>Aktører i affaldssystemet</i>	17
5.3.2 <i>Aktører i affaldsdataindberetning</i>	17
5.4 KVALITETSSIKRING AF AFFALDSDATA	18
5.5 MODELLENS OPFYLDELSE AF DATABEHOV OG RAPPORTERINGSFORPLIGTELSE	20
5.6 ETABLERINGS- OG DRIFTSOMKOSTNINGER	21
5.6.1 <i>Etableringsomkostninger</i>	21
5.6.2 <i>Driftsomkostninger</i>	22
6 FORSLAG TIL ÆNDRINGER I AFFALDS- BEKENDTGØRELSEN	23
BILAG A HØRINGSSVAR	24
AFFALD DANMARK	24
DANSK INDUSTRI	26
DANSK TRANSPORT OG LOGISTIK	29

Fase 1 Kortlægning af datastrømme

Fase 2 Afdækning af databehov

Fase 3 Opstilling af model for affaldsdata

Fase 4 Forslag til ændring af affaldsbekendtgørelsen og/eller anden regulering

Forord

Denne rapport er udarbejdet til Arbejdsgruppen om organisering af affaldssektoren. Der udgives i alt 9 rapporter i denne serie. Arbejdsgruppen er nedsat af Miljøministeren i 2002 for at give anbefalinger om den fremtidige tilrettelæggelse af affaldssektoren. Indholdet af rapporten er ikke nødvendigvis udtryk for Arbejdsgruppens holdninger eller vurderinger, men er alene konsulentens ansvar. Rapporten er finansieret af Rådet for renere produkter.

1 Baggrund

Projektet **Model for affaldsdata** er iværksat som et bidrag til arbejdet i Miljøministerens arbejdsgruppe om organisering af affaldssektoren. Projektet skal bl.a. udarbejde et ensartet, samlet system for registrering og indberetning af affaldsdata, som tilgodeser alle de behov, som findes inden for affaldssektoren, og som kan afløse en række eksisterende og i et vist omfang overlappende indberetninger.

Projektet er udført af Rambøll i samarbejde med Center for Alternative Samfundsanalyse (CASA) og advokatfirmaet Westergaard & Alstrøm. Professor Thomas Højlund Christensen, DTU, og Kim Christiansen, 2.0 LCA consultants, har været tilknyttet projektet som eksterne eksperter og har ydet værdifuld sparring og konkrete bidrag.

Projektets formål er beskrevet således i Miljøstyrelsens udbudsmateriale af 27. august 2003:

Formålet med projektet er at udarbejde en model for indsamling og udveksling af affaldsdata, der effektivt og brugervenligt kan håndtere data mellem alle aktører på affaldsområdet. Modellen skal udarbejdes på baggrund af en kortlægning af de eksisterende indberetningsforpligtelser og datastrømme, og med udgangspunkt i en opgørelse af de eksisterende og kommende databehov. Systemet skal omfatte alt affald, herunder farligt affald, biler og elektroniskrot m.m.

Systemet skal være robust og fleksibelt, og skal kunne rumme evt. fremtidige ændringer i kompetence- og opgavefordelingen mellem aktørerne. Der skal være proportionalitet mellem ressourcerne, der anvendes til indberetningerne og anvendelsen af data. Forslaget skal sigte mod at undgå unødige administrative byrder for alle involverede aktører.

2 Projektforløb og rapportering

Projektet blev påbegyndt umiddelbart efter indgåelse af kontrakt om udførelse d. 19. december 2003. Fristen for afslutning af projektet var ultimo maj 2004.

Projektet har været opdelt i fire faser, som dog på grund af den stramme tidsplan er gennemført delvist tidsmæssigt overlappende:

- Fase 1 Kortlægning af datastrømme
- Fase 2 Afdækning af databehov
- Fase 3 Opstilling af model for affaldsdata
- Fase 4 Forslag til ændringer af affaldsbekendtgørelsen og/eller anden regulering

For hver af de fire projektfaser er der udarbejdet en faserapport. Disse har alle foreligget i udkast, som har været behandlet på workshops og i projektets følgegruppe, senest på et følgegruppemøde d. 18. maj 2004. De endelige udgaver af rapporterne er derfor resultatet af en proces i projektforløbet, hvor en række interessenter har haft mulighed for at kommentere og komme med forslag til projektet og specielt til affaldsdatamodellen.

Til understøttelse af projektet og inddragelse af interessenterne har der derfor været afholdt to workshops, henholdsvis d. 17. februar og d. 5. marts. 2004.

Den første workshop havde til formål at identificere de affaldsdata, som må anses for nødvendige/ønskelige i en fremtidig affaldsdatamodel.

Den anden workshop, hvortil der forelå to skitser til en affaldsdatamodel, havde til formål at opnå en fælles forståelsesramme for denne model. Denne workshop var derfor en væsentlig forudsætning for den "konsensusmodel", som blev resultatet, og som er den model, der er præsenteret i faserapport 3.

Den model, som blev resultatet af workshoppen, samt diverse baggrundsmateriale har været generelt tilgængeligt for kommentering på hjemmesiden

<http://www.affalldata.dk/affalldata>

Nærværende projektrapport er udarbejdet på baggrund af de nævnte fire faserapporter. For mere detaljeret information henvises til disse rapporter og de dertil hørende bilag, især opsummeringerne af resultaterne af de to workshops.

3 Nuværende affaldsstrømme

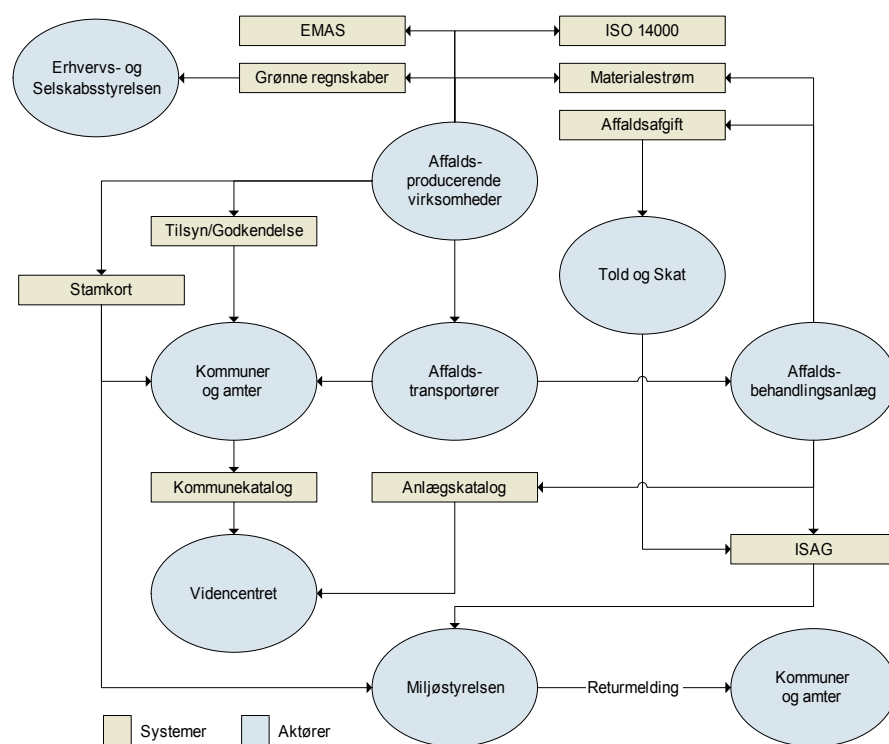
Analysen af de nuværende datastrømme viser – ikke overraskende for et system, som har udviklet sig i tidens løb ved ”knopskydning” – at systemet er overordentligt kompleks og stiller store krav til indberetning af data til de forskellige hovedaktører på markedet: Affaldsproducenter, affaldstransportører og affaldsbehandlere. Dette er illustreret i figur 3.1 på side 3. Illustrationen er ikke komplet, idet det ikke var muligt at illustrere kompleksiteten på en enkelt figur.

De oplysninger, som de tre aktørgrupper skal give, fremgår, sammen med den bestemmelse i affaldsbekendtgørelsen hvoraf dette fremgår, af tabel 3.1 på side 4.

Billedet kompliceres yderligere af, at mange kommuner i deres affaldsregulativer stiller specifikke krav om indberetninger.

Affaldsproducenterne ser det ofte som en ganske stor og administrativt krævende opgave at foretage de krævede indberetninger, eftersom fremstilling af affaldsdata jo ikke er virksomhedens hovedaktivitet. Affaldsproducenternes vanskeligheder findes både i forhold til at holde sig a jour om regelsættet på området og i fremstilling og indberetning af faktiske affaldsdata.

Figur 3.1 *Affaldsstrømme i nuværende system*

Affaldstransportørerne kan også have ganske store problemer med det nuværende system, ikke mindst fordi mange kommuner som nævnt har

specifikke krav til indberetninger. Dette gælder såvel indberetningernes indhold som form. Transportører, som arbejder i flere kommuner, skal således sætte sig ind i de forskellige krav i hver enkelt kommune.

Affaldsbehandlerne er nok den aktørgruppe, som har lettest ved at foretage de krævede indberetninger, især fordi håndtering og behandling af affald jo er behandlernes hovedaktivitet. Men også denne aktørgruppe er belastet af specifikke indberetningskrav fra kommunerne, både med hensyn til indhold og form.

Tabel 3.1 Registreringskrav i henhold til affaldsbekendtgørelsen

Hvad registreres hvor i henhold til Bekendtgørelse om affald										
	Affaldsproducent			Affaldstransportør				Affaldsbehandler		
	§ 18	§ 48	§ 53	§ 12	§ 13	§ 14	§ 31	§ 15	§ 16	§ 17*
Navn	v			v				v	v	
Adresse				v				v	v	
CVR nummer				v				v	v	
P-nummer	v			v				v	v	
Postnummer				v				v	v	
Bopæls kommune				v				v	v	
Telefonnummer				v				v	v	
Kontaktperson	v			v				v	v	
Behandlingsanlægstype								v	v	
Affaldsmængde	v	v	v		v	v	v		v	
Affaldstype	v	v			v	v	v		v	
Affaldsfraktion niveau 1	v	v	v		v	v	v		v	
Affaldsfraktion niveau 2	v	v	v		v	v	v		v	
Erhvervsmæssig kilde									v	
Farligt affald med EAK kode	v	v	v			v	v		v	
Farligt affald med ISAG kode	v	v	v			v	v		v	
Miljøbelastende stoffer	v	v								
Sorteringspotentiale	v	v								
Affaldsproducent					v	v	v			
Affaldstransportør	v	v							v	
Affaldsbehandler	v	v			v	v	v			

* I § 17 stilles krav til indberetningsmedie

De grå felter indikerer at oplysningerne allerede er indeholdt i de øvrige oplysninger under samme paragraf

4 Identifikation af affaldsdatabehov

Såvel de direkte aktører på affaldsområdet som forskellige myndigheder har brug for data om affaldsmængder og -fraktioner.

Kommunerne har brug for data til planlægning, regulativudarbejdelse, gebyrfastsættelse og tilsyn.

Amterne har brug for data til planlægning (af lokalisering af affaldsanlæg i henhold til lov om regionplanlægning), tilsyn og generel miljøovervågning.

Staten (Miljøstyrelsen) har brug for data til udarbejdelse af nationale strategier og overordnet planlægning og til opfølgning heraf samt til rapportering til EU og andre internationale fora. Desuden har Told & Skat brug for data til opkrævning af affaldsafgift.

Affaldsproducenterne har brug for data til optimering af produktionsprocesser og affaldshåndtering samt til miljøledelse, certificering og grønne regnskaber.

Affaldstransportørerne har primært brug for data til fakturering til affaldsproducenten, samt i et vist omfang til driftsplanlægning.

Affaldsbehandlerne har – som transportørerne – behov for data til fakturering til affaldsproducenter og –transportører. Men affaldsbehandlerne har et større behov i forhold til kapacitetsplanlægning end transportørerne. Desuden er behandlerne i mange tilfælde ejet af fælleskommunale affaldsselskaber, som varetager planlægningsopgaver for deres interessentkommuner eller leverer data til kommunernes planlægning. Behandlerne kan derfor også i denne egenskab have brug for data.

Undersøgelsen af affaldsdatabehovet viste, at dette i det store og hele er opfyldt med det eksisterende affaldsdatasystem. Den kommunale anvendelse af disse data er dog problematisk, fordi systemet mangler præcision i relateringen af data til kommuner og brancher. Det betyder, at mange kommuner på egen hånd indsamler data udover de data, der indsamles af ISAG-systemet.

Der er således ikke behov for væsentlige ændringer i **datamængden og dataspecifikationen**, men der er et stort behov for at forbedre præcisionen. Den nu anvendte form, som baserer sig på ISAG-koder og – for farligt affald – på koderne i det Europæiske Affalds Katalog (EAK-koder), er således i det store og hele tilstrækkelig. Anvendelsen af EAK-koder i forbindelse med farligt affald er begrundet i et krav herom i EU-direktivet om farligt affald.

Derimod er der et kraftigt behov for **forenkling af dataopsamlingen og -rapporteringen**. Der finder med det nuværende system ofte dobbeltregistreringer sted, og nogle af de ønskede oplysninger kan fremskaffes og registreres/indberettes enklere ved anvendelse af allerede eksisterende værktøjer.

Begge disse hensyn har spillet ind ved den etablering af en ny affaldsdatamodel, som er beskrevet i afsnit 5.

5 Etablering af ny affaldsdatamodel

5.1 Tilblivel sesprocessen

Projektets indledende faser viste som nævnt et behov dels for forenkling af dataopsamlings- og -indberetningsprocessen og dels af forbedring af datakvaliteten.

Med dette formål for øje blev der udarbejdet to skitser til et fremtidigt affaldsdatasystem: Ét baseret på indberetning fra affaldsproducenter og -behandlere, og ét baseret på indberetning fra affaldstransportører og -behandlere. Disse to modeller blev fremlagt og drøftet med repræsentanter for alle aktør- og brugergrupper på en workshop d. 5. marts 2004. Modellerne findes som bilag til faserapport 3, som også indeholder referat fra workshoppen og opsamling af dennes konklusioner.

Et væsentligt resultat af workshoppen var enighed om det faktum, at der er sket en ændring i de opgaver, som aktørerne på markedet påtager sig, som gør det ønskeligt at omdefinere disse aktører og deres opgaver, også med hensyn til affaldsdatasystemet. I korthed drejer det sig om, at nogle transportører har udvidet deres virkefelt til at foretage en vis behandling (typisk sortering) af affaldet, inden det leveres videre i systemet. Disse transportører indtager derfor en mellemposition mellem transportører og behandlere. Det blev valgt at kalde disse transportører for affaldsmottagere. Det blev derfor fundet hensigtsmæssigt at omdefinere aktørgruppen fra de tre aktørgrupper beskrevet i afsnit 3 til fire: Affaldsproducenter, Affaldstransportører, Affaldsmottagere og Affaldsslutbehandlere. Dette er præsenteret nærmere i afsnit 5.3.

De forslag og forudsætninger, som var hovedresultatet af workshoppen, og som blev anvendt ved udformningen af det endelige forslag til affaldsdatamodel ("konsensusmodellen", som beskrevet i det følgende), var

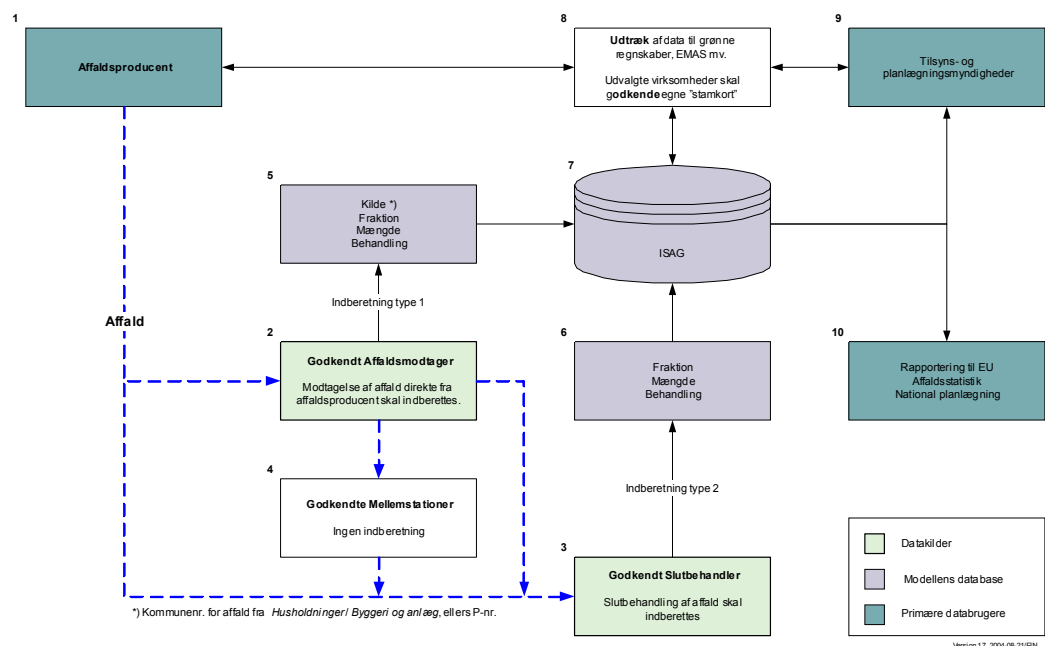
- at der arbejdes videre med en model baseret på en fælles central database
- at affaldsproducenten skal have ansvaret for korrekt håndtering af affald og korrekte data, men at det af ressourcemæssige årsager ikke er realistisk at pålægge alle affaldsproducenter registrerings- og indberetningspligt
- at en model udelukkende baseret på indberetninger fra affaldsproducenter ikke vil tilvejebringe oplysninger om behandlingssiden; slutbehandlere af affald skal derfor indberette oplysninger om slutbehandling
- at der skal være en klar definition på transportører, indsamlere og slutmottagere
- at der bør ske en central godkendelse/autorisation af transportører, indsamlere og slutbehandlere
- at affaldsproducenten skal kunne dokumentere, at affaldet er afleveret til en godkendt indsamler/behandler

- at det er en god ide at anvende virksomhedens P-nummer¹ som identifikation af affaldsproducenten, men der skal også knyttes et CVR-nummer² for indsamler/transportør til behandlerens indberetninger
- at virksomhederne skal have adgang til egne data fra systemet
- tilsynsmyndigheden skal have adgang til data på virksomhedsniveau

5.2 Beskrivelse af affalddatamodel

Det endelige forslag til affalddatamodel er udviklet på baggrund af resultaterne af workshoppen og møder med en række aktører. Den foreslåede model fremgår af figur 5.1.

Figur 5.1 Forslag til affalddatamodel

Det har været et udgangspunkt for udarbejdelsen af modellen, at den mindst skal opfylde de registreringskrav, som stilles til affaldsproducenter, -transportører og -behandlere i EU's rammedirektiv for affald og EU's direktiv om farligt affald. Det vil sige, at der som udgangspunkt ikke stilles registrerings- og indberetningskrav til transportører af ikke-farligt affald.

Den nye model har stadig den centrale database, ISAG-systemet, som omdrejningspunkt. Men i modsætning til nu skal data kun indberettes én gang til databasen, hvorfra databrugere så kan hente de data, de har brug for og har adgang til. Databrugere skal ikke kunne hente affalldata uden om de etablerede datastrømme.

Hovedprincippet i dataregistreringen vil være, at systemet indeholder oplysninger om det affald, som **kommer ind i systemet**, og om det affald, der

¹ P-nummer er en entydig identifikation af en produktionsenhed. Der er yderligere oplysninger om P-numre på www.cvr.dk

² CVR-nummer er en entydig identifikation af en virksomhed. Der er yderligere oplysninger om CVR-numre på www.cvr.dk

slutbehandles. Derimod vil der ikke være oplysninger om, hvordan affaldet overføres mellem anlæg.

Det er helt afgørende for anvendeligheden af data i den nye datamodel, at opdelingen på geografisk og erhvervsmæssig kilde bliver langt mere præcis end i det nuværende ISAG system. Hvis data skal være anvendelige for især tilsynsmyndighederne, er det nødvendigt at kunne identificere data helt ned på producentniveau. Derfor er indberetning af affaldsproducentens P-nummer en helt central del i den nye model (Kilde i punkt 5, figur 5.1). P-nummeret indeholder nemlig bl.a. oplysninger om affaldsproducentens navn, branche og adresse. Derved er det via P-nummeret muligt at knytte en erhvervsmæssig og geografisk kilde til registreringen.

5.2.1 To former for dataindberetninger

Som det fremgår af figur 5.1, foreslås der kun indberetning af affaldsdata fra to kilder: Affaldsmodtagere (punkt 1 i figur 5.1) og Slutbehandlere (punkt 3 i figur 5.1) (her forstået som danske slutbehandlere, eftersom der ikke kan forventes indberetninger fra udenlandske slutbehandlere). I denne sammenhæng bliver virksomheder, som eksporterer affald også til slutmodtagere.

Disse to aktører har som udgangspunkt adgang til to forskellige sæt oplysninger.

Affaldsmodtageren henter/modtager affaldet direkte ved/fra affaldsproducenten og kan derfor oplyse om kilde. Derimod kan affaldsmodtageren ikke give endelige oplysninger om slutbehandling, idet denne afgøres af slutbehandleren. Affaldsmodtageren kan således kun give en indikation på forventet slutbehandling.

Slutbehandleren kan på den anden side ikke nødvendigvis oplyse om kilde, idet affaldet kan nå slutbehandler via en affaldsmodtager, hvor det er blevet blandet eller visse fraktioner udtaget i forbindelse med en sortering.

Det er derfor fundet hensigtsmæssigt at arbejde med to typer af indberetninger, i modellen benævnt type 1 og type 2, for henholdsvis affaldsmodtagere og slutbehandlere.

Affaldsmodtagere indberetter, jf. figur 5.1, oplysninger om

- affaldskilde,
- affaldsfraktion,
- affaldsmængde og
- affaldsbehandling (forventet/tiltænkt, da affaldsmodtageren ikke har endelig oplysning om behandling, det har kun slutbehandleren).

Affaldskilden er defineret som følger:

Kilde	Beskrivelse
Husholdningsaffald	Kommunenummer; husholdningsaffald
Bygge- og anlægsaffald	Kommunenummer; bygge- og anlægsaffald
Affald fra øvrige erhverv	P-nummer

Indberetningen er illustreret i figur 5.2.

Figur 5.2 Indberetning type 1 fra affaldsmottagere

Kilde		Behandling	Fraktion	
Husholdninger og Byggeri og nedrivning	Kommune-nr	Behandlingsform (forventet)	Generelt affald	DAK-kode (Reviderede ISAG fraktioner) Emballage Ja/Nej
Ertjerv	P-nr (=> Kommune-nr og branchekode)	Mængde (vejjet)	Farligt affald	EAK-kode

Slutbehandlere indberetter, jf. figur 5.1, oplysninger om

- affaldsfraktion,
- affaldsmængde og
- slutbehandling (faktisk slutbehandling).

Aktører, som er både mottagere og slutbehandlere, skal foretage både type 1 - og type 2 -indberetninger, da type 1 - indberetningen angiver den præcise kilde og type 2 - indberetningen den præcise slutbehandling. For mange anlæg vil de to typer indberetning falde sammen og derfor i praksis være én indberetning.

Dette gælder for eksempel et oparbejdningsanlæg (genanvendelsesanlæg), som modtager affald til oparbejdning. Der foretages en type 1 - indberetning for den samlede modtagne mængde og en type 2 - indberetning for den del af affaldet, som oparbejdes (slutbehandles). Derimod skal der ikke – som i dag – gives oplysninger om fraført affald, idet dette indberettes af slutbehandleren af dette affald (eksempelvis et forbrændings- eller deponeringsanlæg).

Ligeledes skal en affaldsproducent, som eksporterer affald direkte, foretage en indberetning af både type 1 og type 2, idet affaldet ikke når frem til en **dansk** slutbehandler.

Deponeringsanlæg³ vil i forbindelse med implementeringen af ERISDA⁴-projektet blive pålagt en række forpligtelser til registrering af oplysninger om affaldsproducenter, affaldets art, celle anvendt til deponering af affaldet mv. Disse oplysninger er mere omfattende end de oplysninger, der skal bruges i datamodellen. Deponeringsanlæg skal derfor ikke indberette til modellen – de nødvendige data hentes blot fra ERISDA-systemets database.

5.2.2 Fordele og ulemper i forhold til nuværende systemer

De umiddelbare fordele ved det nye system er knyttet til forenklingen i forhold til indberettere og den herved forventede væsentlige forbedring i datakvaliteten.

³ Deponeringsanlæg er slutbehandlere

⁴ Miljøstyrelsens igangværende projekt om udvikling af et Elektronisk Rapporterings- og IndberetningsSystem for DeponeringsAnlæg

Især indberetningen fra affaldsmottagere vil give en væsentligt bedre datakvalitet end i dag, fordi anvendelsen af virksomhedernes P-numre automatisk kan relateres til en kommune og en meget detaljeret erhvervsmæssig kilde.

Desuden vil ressourceforbruget til registrering og indberetning af data blive væsentligt reduceret, og de indsamlede data kan blive udnyttet optimalt ved at blive stillet til rådighed for alle relevante brugere.

Affaldsproducentens ansvar for korrekt behandling af affaldet fastholdes. Affaldsproducentens ansvar for affaldsdata fastholdes ligeledes, men kun som en godkendelsesprocedure og kun for en begrænset del af affaldsproducenterne, jf. afsnit 5.3.2.

Det forudsættes således, at disse affaldsproducenter regelmæssigt på elektronisk form modtager ”fortrykte” oplysninger om deres registrerede affaldsproduktion fra den centrale database og godkender (eller foretager rettelser i) disse, svarende til modtagelsen og godkendelsen af fortrykte selvangivelser fra Told & Skat. Det skal her bemærkes, at projektets juridiske rådgiver har udtrykt tvivl om, hvorvidt affaldsproducenten kan gøres ansvarlig for data, som er genereret i en proces, hvorfra han har vanskeligt ved at kontrollere oplysningerne.

Affaldsproducenten får kun et udvidet ansvar, som også omfatter indberetning, hvis han selv eksporterer affald til udlandet. Men hvis dette er tilfældet, må det forventes, at affaldsproducenten har et sådant kendskab til affalds- og affaldsdatasystemet, at han kan foretage en korrekt indberetning.

Der bør desuden kunne opnås en sådan pålidelighed i affaldsdatasystemet, at indberetninger til slutbehandlere kan anvendes til opkrævning af affaldsafgifter. Dette vil i givet fald være en betydelig fordel og vil spare arbejdsgange i forhold til Told & Skat – dog kun forudsat, at Told & Skat ønsker at udnytte denne mulighed.

Forenklingen i indberetningen betyder også, at ”rene” transportører friholdes fra indberetningspligt.

Det kan være en ulempe for aktørerne, at transportøren får en udvidet underrettningspligt i forbindelse med transport af affald fra en producent til en modtager, idet transportøren skal oplyse producentens P-nummer til modtageren. Dette er dog kun en lille ændring, idet transportøren under alle omstændigheder af faktureringsgrunde vil skulle oplyse modtageren om producentens identitet.

Hvis dette ikke er tilfældet, fordi transportøren modtager direkte betaling for bortskaffelsen fra producenten, fordi transportøren selv kan afgøre affaldets videre skæbne, er transportøren nemlig ikke mere transportør – så skifter han rolle til at være modtager og bliver dermed indberetningspligtig.

En anden ulempe ved det nye system er, at det ikke direkte vil levere oplysninger om affaldstype (dagrenovation, storskrald, haveaffald, erhvervsaffald mv.). Dette vil være en mangel i forhold til Affaldsstatistikken, som har benyttet disse typer. Men disse oplysninger er behæftet med meget stor usikkerhed i det nuværende system. Det vil imidlertid være muligt på

statistisk grundlag at udvikle nøgletal, som kan bruges til opdeling på affaldstyper, sandsynligvis med mindre usikkerhed end i det nuværende system

5.3 Aktører i affaldssystemet og i affalddataindberetning

5.3.1 Aktører i affaldssystemet

Hovedaktørerne i affaldssystemet er i princippet også i det nye system delt op i de to kategorier, som er nævnt i afsnit 4: Offentlige myndigheder (stat, amter, kommuner), som har en tilsyns- og planlægningsfunktion og primært er brugere af affalddata, og de egentlige aktører i affaldssystemet, som forestår den praktiske affaldshåndtering. De sidstnævnte er – for nogles vedkommende – leverandører af affalddata.

De offentlige myndigheder – Miljøstyrelsen og kommunerne – er dog også indirekte aktører i affalddatasystemet, idet de foretager kvalitetssikring. Nærmere herom i afsnit 5.4.

5.3.2 Aktører i affalddataindberetning

Aktørerne i affaldshåndteringssystemet og deres forpligtelser i forhold til affalddataindberetning vil i det nye system blive som følger:

Affaldsproducenten (punkt 1 i figur 5.1, side 7) vil skulle deklarere affaldet over for affaldsmottager og er som sådan ansvarlig for, at affaldet bortskaffes korrekt. Godkendelses- og anmeldelsespligtige virksomheder (ca. 20.000 på landplan) skal desuden godkende/rette de affalddata, som de modtager opgørelse over fra den centrale database, som genererer dem på baggrund af indberetninger fra affaldsmottagere. Affaldsproducenten vil selvstændigt skulle foretage indberetninger af såvel type 1 som type 2, hvis han foretager egen eksport af affald, men har herudover ingen selvstændig indberetningspligt.

Affaldstransportøren (forstået som en aktør, der udelukkende er aktiv ved at transportere affald fra A til B efter ordre) skal meddele affaldsmottageren oplysninger om affaldsproducenten, som mottageren skal bruge i forbindelse med indberetningen. Udover data, som affaldsmottageren skal bruge i forbindelse med faktureringen til affaldsproducenten, er der kun tale om supplerende oplysning af affaldsproducentens P-nummer. P-nummeret kan ved affaldsproducentens gentagne brug af den samme transportør og mottager antages at blive registreret i mottagerens mottagedatabase. Affaldstransportøren har ingen selvstændig indberetningspligt.

Affaldstransportører skal være optaget på en central liste over godkendte affaldstransportører. Dette fritager kommunerne fra den – i dag faktiske – registrering, i mange tilfælde i praksis godkendelse, som kommunerne foretager, og giver samtidig transportørerne friere spillerum for at påtage sig transportopgaver i flere kommuner.

Affaldsmottageren (punkt 2 i figur 5.1) modtager affalds direkte fra affaldsproducenten og overtager ansvaret for affaldet, idet han underkaster det en eller anden form for behandling eller sortering og selvstændigt beslutter, hvor de udsorterede/behandlede fraktioner bringes hen. Affaldsmottageren foretager en type 1 – indberetning til det centrale affalddatasystem.

Affaldsmottagere skal være optaget på en central liste over godkendte affaldsmottagere. Dette letter – i lighed med hvad der er anført under affaldstransportører – kommunerne for en administrativ byrde.

Mellemstationen (punkt 4 i figur 5.1) modtager affald fra et andet anlæg, men uden at være slutbehandler. Mellemstationen foretager typisk samling og/eller omemballering af affald fra andre anlæg med henblik på videresalg. Mellemstationen har ingen indberetningspligt.

Mellemstationer skal være optaget på en central liste over godkendte mellemstationer. Dette letter – i lighed med hvad der er anført ovenfor – kommunerne for en administrativ byrde.

Slutbehandleren (punkt 3 i figur 5.1) er den, der fjerner affaldet fra den **danske** affaldsstrøm. Slutbehandleren foretager en type 2 – indberetning til det centrale affaldsdatasystem. Slutbehandleren foretager derudover en **registrering** af alt affald, som han modtager og behandler.

Slutbehandlere skal være optaget på en central liste over godkendte slutbehandlere. Dette letter – i lighed med hvad der er anført ovenfor – kommunerne for en administrativ byrde.

I praksis vil, som tidligere anført, affaldsmottageren og slutbehandleren ofte være den samme virksomhed. I så fald foretager denne virksomhed både en type 1 – og en type 2 – indberetning.

For alle aktører gælder, at de på grund af EU-lovgivningen, som er gennemført ved affaldsbekendtgørelsen, skal foretage en **registrering** af **farligt affald**, men dette medfører ikke nogen indberetningspligt ud over den ovenfor anførte.

De forskellige aktørers forpligtelser i forhold til indberetning og registrering af affaldsdata i det nye system er sammenfattet i tabel 5.1.

Aktør	Indberetning type 1	Indberetning type 2	Registrering
Affaldsproducent	Ved direkte eksport	Nej	Farligt affald*)
Affaldstransportør	Nej	Nej	Farligt affald
Affaldsmottager	Ja	Nej	Farligt affald
Mellemstation	Nej	Nej	Farligt affald
Slutbehandler	Nej	Ja	Alt affald

*) Visse virksomheder skal desuden føre stamkort for den samlede affaldsproduktion

Tabel 5.1 Oversigt over indberetnings- og registreringskrav

5.4 Kvalitetssikring af affaldsdata

Den primære kvalitetssikring af affaldsdata i det nye system vil være relateret til **affaldsproducenten**, selv om denne ikke skal indberette data. Dette vil ske ved, at det centrale system genererer ”selvangivelser” til affaldsproducenterne, som så skal kontrollere, eventuelt rette og derefter godkende oplysninger om egen affaldsproduktion. Dette svarer i princippet til den forpligtelse, godkendelses- og anmeldelsespligtige virksomheder i dag har til at føre

stamkort over deres affaldsproduktion, blot med et væsentligt mindre ressourceforbrug for virksomhederne.

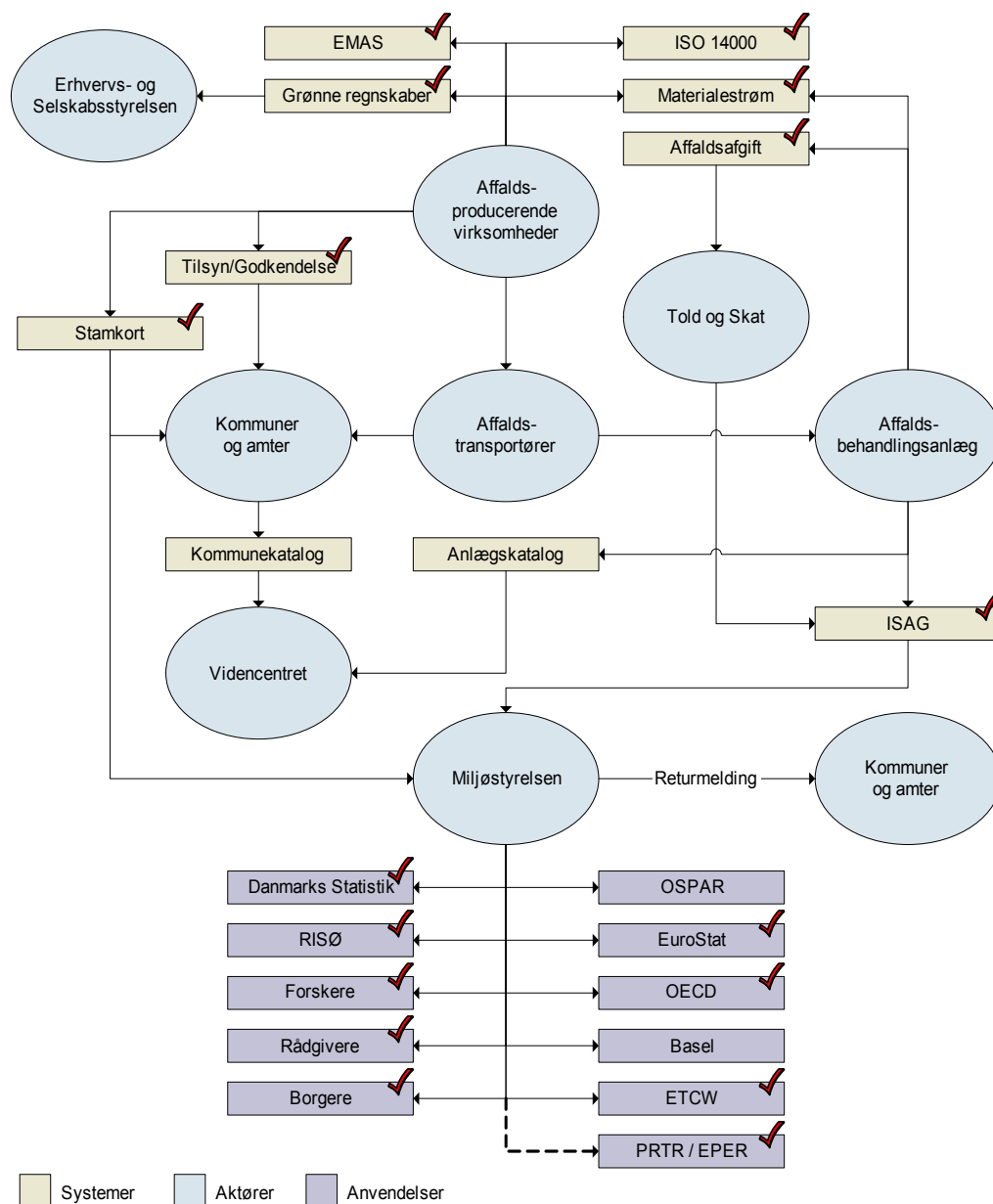
Den centrale kvalitetskontrol af affaldsdata forventes fortsat udført, bl.a. fordi det kun er fra centralt hold (Miljøstyrelsen), at man har mulighed for at danne sig et overblik over de samlede mængder og sammenligne tallene fra år til år.

Derudover kan man fra centralt hold bidrage til højnelse af datakvaliteten gennem en målrettet undervisnings-/orienteringsindsats over for de primære dataleverandører, dvs. affaldsmodtagere og slutbehandlere – og i et vist omfang affaldstransportører med hensyn til brugen af virksomheders P-numre, som er en nøgleparameter i indberetningen.

Endelig kunne det være nyttigt at kombinere affaldsproducentens og den centrale kvalitetssikring med en lokal kvalitetssikring, hvor man udnytter amternes og kommunernes kendskab til de enkelte virksomheder. Som det er fremgået ovenfor, kan der forventes betydelige administrative lettelser i kommunerne ved indførelsen af det nye system kombineret med et centralt register over aktører på affaldsområdet (transportører, modtagere, mellemstationer og slutbehandlere). En del af besparelserne herved vil kunne anvendes til en øget kommunal indsats til sikring af datakvaliteten, som også de kommunale brugere har interesse i.

5.5 Model lers opfyldelse af databehov og rapporteringsforpligtelser

Ved projektets start blev der udarbejdet en oversigt over dobbelt- og parallelindberetninger (se figur 3.1) – om end denne var mangelfuld, fordi området er så komplekst. I figur 5.3 er oversigten udvidet med en markering af de databehov, modellen kan dække.

Figur 5.3 *Modellens dækning af databehov*

Som det fremgår, kan data indsamlet ved hjælp af den foreslåede model dække det meste af det aktuelle data- og rapporteringsbehov. Kun i forbindelse med international rapportering vil der – som i dag – kunne være behov for supplerende data, såsom kvalitative data om affaldshåndtering, om implementering af direktiver mv. Men modellen vil kunne generere de basale data også til dette formål.

Det skal bemærkes, at for eksempel anvendelsen af modellens data til brug for beregning og opkrævning af affaldsafgifter beror på, om Told & Skats er indstillet på at bruge modellens data hertil. Det har ligget uden for projektets område at undersøge dette.

Modellen vil heller ikke fuldt ud direkte kunne levere de oplysninger, som ønskes i forbindelse med materialestrømsanalyser. Eksempelvis skelnes der i statistikken for glas mellem farvet og hvidt glas og skår. En udvidelse af modellen til at omfatte så detaljerede oplysninger ville imidlertid – baseret på hidtidig erfaring – medføre forringet datakvalitet. I stedet må man i sådanne sammenhænge indhente detailoplysninger om fordeling på kategorier fra centrale aktører; en fordeling som så ud fra modellens pålidelige nøgletal kan benyttes til at beregne de faktiske mængder fordelt på kategorier.

5.6 Etablerings- og driftsomkostninger

Der vil være omkostninger forbundet med at etablere og drive den foreslåede affaldsdatamodel, ligesom der har været omkostninger ved at etablere det nuværende system og er omkostninger ved at drive det.

Imidlertid vurderes der, som anført i det foregående, at være så store rationaliseringsgevinster forbundet med driften af det nye system, at der samlet set vil være tale om betydelige besparelser ved indførelsen af dette set i forhold til det nuværende.

Overslagene i det følgende er, ifølge sagens natur, behæftet med meget betydelig usikkerhed. En grundig vurdering af etablerings- og driftsomkostninger – og besparelserne på sidstnævnte – ville forudsætte så omfattende undersøgelser, at det ville være et projekt i sig selv.

Størrelsesordenen af overslagene er dog med stor sikkerhed signifikante.

5.6.1 Etableringsomkostninger

Etableringsomkostningerne for det nye system kan underopdeles på fire separate faser:

1. Udvikling af en brugerflade for systemet
2. Udvikling af et samspil mellem det nye system og eksisterende registreringsystemer, for eksempel anlæggenes vejesystemer og økonomisystemer
3. Udvikling af et modul til behandling og udtræk af data
4. Indkøring af det etablerede system hos brugerne (dataindberettere og -brugere)

Omkostningerne ved etableringen af systemet vil naturligvis afspejle det ambitionsniveau, man har med hensyn til faciliteterne i systemet. Det vurderes, at en fornuftig løsning kan etableres for 2-2½ millioner kr. for så vidt angår faserne 1-3 ovenfor. Omkostningerne til indkøring af systemet hos brugerne kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag.

5.6.2 Driftsomkostninger

Driftsomkostningerne for det nye system vil bestå dels af de direkte driftsomkostninger for det centrale system (svarende til ISAG i dag), dels omkostningerne ved dataindberetning hos aktører og kommuner.

De direkte omkostninger ved driften af **det centrale system** vurderes med mere moderne standarder at blive billigere pr. virksomhed, men dette modsvarer til dels af, at antallet af virksomheder, der skal indberette, bliver større. Desuden må der forudses et ressourceforbrug til vejledning i forbindelse med indberetning og i forbindelse med virksomhedernes godkendelse af affaldsdata, især i de første driftsår.

Derudover vil den nye, forudsatte opgave med etablering og vedligeholdelse af en central liste med godkendte affaldsaktører medføre et ressourceforbrug, som – da listens udformning ikke er afklaret – er usikker at omkostningsvurdere.

Samlet ses skønnes det, at omkostninger til drift af det centrale system i de første driftsår vil være i størrelsen 1-1½ millioner kr. pr. år, som over en periode på tre-fire år vil falde til 0,6-0,8 millioner kr. pr. år. Dette er den samme størrelsesorden som driftsomkostningerne for ISAG.

Omkostningerne ved dataindberetningen og kommunernes ressourceforbrug vurderes derimod væsentligt reduceret. Dette skyldes primært det forenklede indberetningssystem, som sparer virksomhederne for en betydelig indsats til registrering og indberetning af oplysninger om affald. Desuden udfører kommunerne et betydeligt arbejde med at indsamle data fra affaldsproducenter, transportører og anlæg.

Der er som anført en betydelig usikkerhed i omkostningsskønnet, men det vurderes på det foreliggende grundlag, at det vil være muligt at opnå en ressourcebesparelse på i størrelsesordenen 100-250 millioner kr. om året ved indførelsen af det nye system.

6 Forslag til ændringer i Affaldsbekendtgørelsen

Indførelsen af en ny datamodel vil nødvendiggøre en række ændringer i specielt affaldsbekendtgørelsen. Dette er en naturlig følge af, at indberetterne ikke er de samme i det nye system som efter de gældende regler.

En række mulige ændringer er opregnet i faserapport 4. Disse præsenteres ikke her, da det blot ville være en gentagelse af fremstillingen i rapport 4.

Desuden vil forslaget om etablering af en central liste af godkendte aktører i affaldssektoren medføre, at kommunernes rettigheder/pligter i relation til registrering af disse aktører (og den deraf afledte "godkendelse", som faktisk har fundet sted i nogle kommuner) falder bort. Dette vil på den anden side, som anført tidligere, medføre lettere adgang for aktørerne til at operere i flere kommuner (som ikke længere vil kunne stille krav om særlige rapporteringsformater), og vil derved, i hvert fald på det formelle plan, medføre en øget liberalisering af affaldssektoren.

Ændringerne i kommunernes rettigheder/pligter må i de fleste kommuner ventes at føre til, at kommunernes erhvervsaffaldsregulativer skal ændres. Det samme er sandsynligvis ikke tilfældet for husholdningsaffaldsregulativerne, da ordninger for husholdningsaffald fortsat vil være kommunernes ansvar, hvad enten disse vælger at udføre dem ved egne driftsafdelinger eller ved at udlicitere opgaverne.

Endelig skal der muligvis ske ændringer i §20 i bekendtgørelsen om deponeringsanlæg, som omhandler deponeringsanlæggets kontrol med modtagelse af affald. Disse ændringer vil dog sandsynligvis allerede være en følge af gennemførelsen af forslagene i ERISDA-projektet.

Bilag A Hørings svar

I dette bilag præsenteres de kommentarer, der efter projektets afslutning er kommet til forslaget til ny model for affaldsdata. Kommentarerne er således ikke indarbejdet i projektteamets afrapportering, men det vil være naturligt at kommentarerne indgår i det videre arbejde med implementering af den ny model for affaldsdata.

Affald danmark

Kommentarer til forslag til model for affaldsdata

affald danmark er positiv overfor en forenkling af affaldsregistreringen, som foreslået i rapporten "Model for affaldsdata" maj 2004, og vi mener, at den foreslåede model har mange gode elementer.

affald danmark har desuden undervejs løbende kommenteret Rambølls forslag, og vi henviser hertil for de mere tekniske kommentarer. De seneste kommentarer er vedlagt.

I den forbindelse er der undervejs taget hensyn til en del af vores bemærkninger, hvilket vi er glade for. Men et hovedpunkt kræver fortsat kommentarer – nemlig nødvendigheden af at sikre en effektiv kvalitetssikring af affaldsregistreringen.

Med den nye datamodel fjernes kommunernes ret til at indhente supplerende data fra transportører og anlæg, hvis det landsdækkende registreringssystem ikke er godt nok.

Det er netop ISAGs manglende datakvalitet på kommuneniveau, der har været en væsentlig begrundelse for, at en række kommuner og affaldsselskaber indhenter egne data. Med den centrale model lægges derfor et stort ansvar på den centrale registreringsansvarlige (Miljøstyrelsen) for at sikre anvendelige data på kommuneniveau.

Selvom den nye model indebærer en principielt bedre mulighed for gode data på kommuneniveau, så viser praksis at de indberettede data vil være uanvendelige, hvis der ikke sker en effektiv og løbende kvalitetssikring – især i de første år for et nyt registreringssystem.

Metode til kvalitetssikring

Den primære kvalitetssikring i modellen er baseret på, at affaldsproducenterne skal kontrollere, eventuelt rette og derefter godkende de indberettede oplysninger.

Derudover foretages en central kvalitetssikring (Miljøstyrelsen) og det nævnes at det "kunne være nyttigt at kombinere affaldsproducentens og den centrale kvalitetssikring med en lokal kvalitetssikring, hvor man benytter amternes og kommunernes kendskab til de enkelte virksomheder".

Modellen med virksomhedernes "godkendelse" vil være meget vanskelig. Kun de færreste virksomheder har egentlig fokus på affaldsbortskaffelse, og det vil være et kæmpearbejde at få alle landets virksomheder til at foretage denne godkendelse.

Derfor vil den centrale kvalitetssikring (af Miljøstyrelsen) være altafgørende for at få et godt datagrundlag. Det er desuden en god ide (som vi selv har fremført) at inddrage de lokale myndigheder, men der er her behov for overvejelser over, hvordan det i praksis kan lade sig gøre.

Ressourcer til kvalitetssikring

En række kommuner og affaldsselskaber varetager et transportør-indberetningssystem, der på mange områder minder om den foreslåede model. Erfaringer herfra viser, at der skal bruges mange ressourcer på kvalitetssikring, for at få en tilstrækkelig kvalitet af registreringerne.

Det er ikke overbevisende når der i projektrapporten anslås at registreringssystemet vil kunne sættes i drift for 1 – 1½ mio. kr. pr år og senere for et beløb svarende nogenlunde til de nuværende omkostninger til ISAG.

Datamodellen forenkles på nogle områder i forhold til ISAG men kompliceres betragteligt af, at der fremover skal registreres på virksomhedsniveau. Der findes i CVR-registret 550.000 produktionsenheder, for hvilke der i princippet skal registreres mængde og affaldsbehandling for hver affaldsfraktion. Det må alt andet lige give et væsentligt større antal data at håndtere og kvalitetssikre end i det nuværende ISAG.

Samtidig skal der indhentes data fra en nye gruppe "affaldsmottagere". Hvis registreringen skal dække alle affaldsstrømme, skal gruppen af "affaldsmottagere" omfatte alle virksomheder, der indsamler og selvstændigt laver aftaler om den videre affaldshåndtering. Det vil efter bedste vurdering omfatte stort set alle "transportører" samt en række genanvendelsesvirksomheder (f.eks. skrothandlere), der i dag ikke er omfattet af indberetnings-krav.

Vurdering af besparelser

Tilsvarende er det svært at se grundlaget for den vurdering af den opnåede ressourcebesparelsen som er angivet i størrelsesordenen 100 – 250 millioner kr.

Det er rigtigt at der kan spares ressourcer hos de kommuner, der i dag har eget indberetningssystem. For de kommuner og selskaber, der arbejder seriøst med indberetningssystemer er det forholdsvis store ressourcer, der anvendes. Men de fleste kommuner har enten slet ikke et indberetningssystem eller har overladt opgaven til et affaldsselskab.

Tilsvarende spares ressourcer hos de transportører, der i dag indberetter til flere forskellige kommuner og de virksomheder, der skal udarbejde stamkort. Men besparelsen for de fleste transportører vil alene bestå i, at de kun skal indberette til et sted – ikke flere. Og besparelse vedr. stamkort afhænger af, hvor mange ressourcer en virksomhed i gennemsnit bruger på et stamkort i forhold til de ressourcer, der skal bruges på at gennemgå, rette og godkende de registrerede oplysninger i den nye datamodel.

Alt i alt mener vi, at de anslåede beløb ikke er tilstrækkeligt argumenterede, og at det sandsynligvis er for højt i forhold til den praktiske virkelighed.

Anbefaling

affald danmark anbefaler derfor, at der foretages en mere grundig vurdering af ressourcebehov og forventede besparelser ved den foreslåede affaldsdatamodel.

Vurderingen af ressourcebehov bør baseres en vurdering af forøgelsen af antallet af data og antallet af indberettere i forhold til ISAG. Desuden vil affald danmark fortsat stærkt anbefale, at man inddrager erfaringer fra lignende systemer f.eks. hos Amagerforbrænding og Vestforbrænding.

Endelig bør det undersøges nøjere, hvordan kvalitetssikringen kan forbedres ved inddragelse af de lokale myndigheder.

Med modellen vil det være Miljøstyrelsens ansvar at sikre et anvendeligt register. Men hvis modellen sættes i drift uden tilstrækkelige ressourcer til kvalitetssikring, er det ikke blot Miljøstyrelsen, men også kommuner og affaldsselskaber, der skal leve uden den nødvendige viden om affaldsstrømmene.

Dansk Industri

DI er overordnet enig i modellen for affaldsdata, som den er fremlagt, dog bemærkes enkelte, men væsentlige problemer nedenfor.

Indledningsvist skal det nævnes, at der fortsat er et stort arbejde tilbage med at identificere, hvilke data der skal genereres med så høj nøjagtighed som foreslået. Mange af de nødvendige data kan indsamles med langt færre ressourcer, idet datakrav kan være stikprøver, kvalificerede skøn o. lign.

Endvidere ligger fortsat et arbejde med at sikre, at alle nødvendige data indsamles med henblik på tilsyn, således at myndigheder via lovgivning kan forhindre i systematisk at indsamle supplerende data.

Endelig skal det bemærkes, at DI finder det utilfredsstillende, at projektets ressourcepersoner ikke er blevet indbudt til at kommentere projektet efter den gennemskrivning, der skete på basis af workshoppen - måske da lige undtaget GI's medlemmer, der angiveligt har haft en særstatus.

Kommentarer til indholdet af projekt Model for affaldsdata

DI har bedt DI's ressourceperson Jens Frimand kommentere projektet ved denne lejlighed. Nedenstående er udarbejdet af Jens Frimand, der også står til rådighed for eventuelle uddybelser.

Datamodellens hovedprincip om, at data kun skal indberettes én gang til en central database og herefter ikke må indhentes fra anden side, er godt. Det åbner muligheden for en betydelig effektivisering.

De foreslåede indberetningstyper indeholder ingen redundante data, bortset fra det overlap, der måtte opstå mellem ERK og DAK-koder i type 1 indberetning.

For nationale primære affaldsproducenter opfylder datamodellen de relevante behov for datafangst.

Modellen synes imidlertid at have nogle svagheder omkring håndtering af nationale affaldsbehandlingsanlæg:

- a) Modellen dækker ikke indberetning af alle de data, som datamodtagerne efterspørger.
- b) Der skabes behov for parallelle registreringer.
- c) Risiko for dårlig datakvalitet.

ad a) Manglende indberetning af efterspurgte data

I datamodellen forudsættes det, at mellemstationer ikke har nogen indberetningspligt. Den aktuelle definition åbner for, at et dansk anlæg kan modtage affald fra et udenlandsk anlæg uden krav om indberetning af tilgangen til den danske affaldsstrøm.

Modellen lægger op til, at affald modtaget fra eller tilført andre anlæg (mellemstationer) ikke skal indberettes til den centrale database. Det øger sandsynligheden for, at tilsynsmyndigheder individuelt kontakter de enkelte anlæg for at skaffe disse oplysninger til kontrolformål.

Et dansk affaldsbehandlingsanlæg har i flg. gældende regler en forpligtelse til at registrere til- og afgang af alle affaldsfraktioner. Selv om indberetning til ISAG og modtageindberetning til kommuner forudsættes at bortfalde, vil disse oplysninger ud fra de foreliggende oplysninger fortsat skulle benyttes til f.eks. EMAS, Grønne regnskaber, tilsynsmyndigheder og stamkort. Jfr. datamodellen skal affald fraført behandlingsanlæg kun indberette for de mængder, der føres til slutbehandling. Dermed mangler oplysninger vedr. de øvrige mængder til ovennævnte formål.

ad b) Behov for parallelle registreringer

Konsekvensen af ovennævnte problemstilling vil være, at de berørte anlæg må foretage supplerende parallelle registreringer for på et senere tidspunkt, at kunne tilføje korrekte oplysninger i "selvangivelsen".

Modellen forudsætter, at affaldsmodtagere, mellemstationer og slutbehandlere skal være optaget på centrale lister for lovligt at kunne udfylde den respektive funktion.

Efter de i rapporten anvendte definitioner vil et affaldsbehandlingsanlæg alt efter den enkelte situation - og fraktion - optræde i forskellige roller:

- Affaldsproducent ved fraførsel af affald til deponi eller forbrænding.
- Affaldsmodtager ved modtagelse af affald fra primær affaldsproducent.
- Mellemstation ved modtagelse eller fraførsel af mængder fra andre anlæg.
- Slutbehandler for de mængder af en given kvalitet, der slutbehandles (herunder eksporteres).

Det vil sige at f.eks. et anlæg, der modtager returpapir fra danske primære affaldsproducenter og frafører dette til andre anlæg i hhv. Danmark og udlandet, skal lade sig registrere som affaldsmodtager, mellemstation og slutbehandler.

Jfr. datamodellen skal slutbehandleren kun foretage type 2 indberetning, når affaldet fjernes fra den danske affaldsstrøm, men det forudsættes samtidig i modellen, at en slutbehandler derudover registrerer alt affald, der modtages og behandles. Da man på modtagelsestidspunktet ikke ved, om en given fraktion senere eksporteres eller ej, vil sådanne anlæg i praksis på den ene side skulle registrere al tilgang, men på den anden side kun skulle indberette tilgange fra primære affaldsproducenter.

I øvrig kan det på modtagelsestidspunktet være vanskeligt at sondre mellem leverandørens status som affaldsproducent eller affaldsaktør. Det kan i praksis være nødvendigt at sikre sig leverandørens P-nummer/CVR og efterfølgende undersøge, om vedkommende er optaget på de centrale lister som mellemstation eller slutbehandler.

For mellemstationer må det i øvrigt antages, at leverandørens identitet, affaldets art og mængde under alle omstændigheder skal registreres af hensyn til parternes økonomiske mellemværende.

ad c) Risiko for dårlig datakvalitet

De mange kombinationsmuligheder, som modellen opererer med ved handel mellem anlæg, indbyder til fejlfortolkninger og fejlregistreringer.

I forhold til den samlede datakvalitet skal det bemærkes, at det i datamodellen bliver svært at fange de tilfælde, hvor affaldsmodtagere helt eller delvist undlader at foretage type 1 indberetning. Som modellen aktuelt er udformet, vil det alene være korrekte selvangivelser fra de relativt få (ca. 20.000) affaldsproducenter, der kan afsløre hvilke affaldsmodtagere, der har fejl og mangler i indberetningen.

Konklusion

De forslag og forudsætninger, som var hovedresultatet af workshoppen, er indfriet for så vidt angår primære affaldsproducenter, men ikke i fuldt omfang for anlæg.

Målet om klare definitioner på transportører, indsamlere og slutmodtagere er kun nået for transportører og indsamlere (affaldsmodtagere). For anlæg er der introduceret yderligere et begreb, der gør modellen mere kompleks.

Målet om at tilsynsmyndigheder skal have adgang til data på virksomhedsniveau er kun delvist nået:

For anlæg, der helt eller delvist ikke selv indberetter, og som andre ikke indberetter for, er det indlysende, at individuel efterindberetning er nødvendig for at sikre tilsynsmyndigheden de efterspurgte data.

For primære affaldsproducenter vil forkert eller manglende indberetning fra affaldsmodtagerens side være vanskelig at opdage, fordi det typisk kun vil være affaldsmodtagerens egen indberetning, som tilsynsmyndigheden kan forholde sig til. Under de gældende regler indberetter anlæg mængder fra andre anlæg på lige fod med mængder fra primære affaldsproducenter. Denne kontrolmulighed forsvinder i den foreslåede model.

Anbefalinger

Det anbefales at gøre modellen mere simpel.

I modellens aktuelle udformning er der reelt en handling, der udløser et indberetningskrav. Ved egen eksport eller modtagelse af affald fra en primær affaldsproducent skal indberettes type 1 og ved slutbehandling (inkl. eksport) skal indberettes type 2.

Alle aktører kan foretage de nævnte handlinger, og derfor bør behovet for hele tre grupper af professionelle affaldsaktører genovervejes. I forhold til de centrale lister over godkendte affaldsaktører bør prioriteten være, at modellen skal være let at forstå, især for primære affaldsproducenter.

Det anbefales, at der skabes optimal overensstemmelse mellem myndighedens databehov og modellens krav om indberetning.

Det bør derfor overvejes, om kravet om type 1 indberetning ved affaldsmodtagelse også skal omfatte affaldsmodtagelse fra andre professionelle affaldsaktører. Hvis tilsynsmyndighedernes databehov ikke tilfredsstilles via datamodellen øges ressourcebehovet for både anlæg og myndigheder. Endelig er der den risiko, at tilsynet forringes.

For at lette implementeringen af den nye model, anbefales det, at professionelle affaldsaktører frit tilbydes et værktøj til massefremskaffelse af P-numre på eksisterende kunder. Denne facilitet kan tilbydes via en web-løsning i en begrænset periode.

Dansk Transport og Logistik

Dansk Transport og Logistik er positiv overfor at der udarbejdes et landsdækkende, ensartet system for indberetning af affaldsdata. Det er væsentligt, at snitfladen til eksisterende affaldssystemer bliver så fleksibel som muligt, så der vil blive et minimum af omkostninger til omstilling.

Mht. problematikken omkring p-nummer har DTL forstået det således, at p-nummer kan erstatte kommunenummer og affaldskilde, som efterfølgende vil kunne generes automatisk. Det er dog et praktisk problem, at de færreste virksomheder er opmærksomme på, at virksomheden har et p-nummer. Samtidig er der modstrid mellem krav om p-nummer, når der samtidig kan afleveres erhvervsaffald til kommunale ordninger for husholdninger og på genbrugspladser, uden at der er krav om, at der oplyses om p-nummer.

Der er løst et generelt problem med manglende p-nummer ved at undtage bygge- og anlægsaffald, da byggepladser ikke har p-numre.

Så vidt DTL er orienteret, er der også en problematik omkring storcentre, som har fælles affaldsordning, og hvor der i centret både er liberale erhverv, restauranter og mange forskellige butikstyper. Der savnes også en praktisk beskrivelse af indberetningen af p-nummer for blandede læs – skal det f.eks. ske ved afleveringen på modtageanlægget eller kan det ske efterfølgende, fx i forbindelse med udskrivelse af fakturaer?

Selve indberetningen med "godkendelses" systemet virker administrativt tungt - alternativ kan man forestille sig et system, hvor art og mængde (tilnærmelsesvis - ikke alle biler har vægte og en del afregninger foregår efter containerstørrelse) fremgår af fakturaen og affaldsproducentens betaling er accepten.

Fase 1 Kortlægning af datastrømme

Indhold

FORORD	35
1 FORMÅL	37
2 PROCES	38
3 RESULTATER	39
3.1 NATIONALE INDBERETNINGSFORPLIGTELSE	39
3.2 INTERNATIONALE INDBERETNINGSFORPLIGTELSE	39
3.2.1 Rammedirektivet for Affald	40
3.2.2 Direktivet om farligt affald	40
3.2.3 Listen over affald	41
3.2.4 Opsummerende oversigt	41
3.3 KRAV TIL AFFALDSPRODUCENTER OG TRANSPORTØRER	41
3.3.1 Affaldsbekendtgørelsen	41
3.3.2 Kommunale affaldsregulativer	42
3.4 EKSISTERENDE SYSTEMER	43
3.4.1 Sammenhæng mellem systemerne	45
3.5 DATABASE	46
3.6 GRAFISK OVERSIGT OVER DATASTRØMME	46
3.6.1 Affaldsproducenter	46
3.6.2 Affaldstransportører	48
3.6.3 Affaldsanlæg	49
BILAG A SPØRGSMÅL TIL SYSTEMLEVERANDØRER OM SYSTEMER TIL OPSAMLING AF DATA	50
BILAG B NATIONALE INDBERETNINGSFORPLIGTELSE	53
BILAG C INTERNATIONALE INDBERETNINGSFORPLIGTELSE	65
BILAG D ANALYSE AF KOMMUNALE AFFALDSREGULATIVER	75

Forord

Denne rapport er udarbejdet til Arbejdsgruppen om organisering af affaldssektoren. Arbejdsgruppen er nedsat af Miljøministeren i 2002 for at give anbefalinger om den fremtidige tilrettelæggelse af affaldssektoren. Indholdet af rapporten er ikke nødvendigvis udtryk for Arbejdsgruppens holdninger eller vurderinger, men er alene konsulentens ansvar. Rapporten er finansieret af Rådet for renere produkter.

1 Formål

Fase 1 har til formål at skabe et samlet overblik over forpligtelser, aktører, datastrømme og systemer på affaldsområdet, som situationen er i dag.

Fase 1 skal dermed tilvejebringe

- a) en komplet opgørelse over nationale og internationale indberetningsforpligtelser
- b) en oversigt over hvilke forpligtelser, der påhviler de enkelte aktører
- c) beskrive eksisterende systemer til opsamling af data, samt analysere sammenhængen mellem disse systemer
- d) en grafisk fremstilling af datastrømmene og omfanget af dobbeltregistreringer og parallelsystemer
- e) opstille en database over forpligtelser og datasystemer.

2 Proces

Med henblik på at verificere og eventuelt korrigere de foreløbige oversigter over nationale og internationale indberetningsforpligtelser, som fremgik af arbejdsnotatet "Diskussionsoplæg om indberetning af data", er der foretaget en systematisk gennemgang af relevante danske bekendtgørelser og EU direktiver. Gennemgangen har omfattet en opgørelse over, hvilke aktører, der har hvilke forpligtelser i forhold til indberetning af oplysninger.

I forbindelse med projektet er der oprettet en hjemmeside www.affaldsdata.dk med det formål at udbrede viden om projektet og indsamle kommentarer og bidrag fra alle interesserede aktører. Oversigterne over nationale og internationale indberetningsforpligtelser er lagt ud på hjemmesiden, så aktørerne har haft mulighed for at kommentere og dermed verificere disse.

For at beskrive eksisterende systemer til opsamling af data, er der rettet henvendelse til følgende databrugere og systemleverandører på markedet:

- Københavns Kommune
- Vojens Kommune
- Kyborg
- Kommunedata
- Geokon EDB A/S
- Geodata Danmark

Disse er blevet bedt om, dels at beskrive de anvendte/udbudte systemer, dels oplyse, hvorvidt de har kendskab til andre relevante systemer/systemleverandører, som burde kontaktes og beskrives. Spørgsmålene til virksomhederne fremgår af bilag A.

En oversigt over hvilke forpligtelser, der påhviler de enkelte aktører er dels baseret på kravene til aktørerne, som de fremgår af især affaldsbekendtgørelsen, men også på anden regulering. Dels på en analyse af udvalgte kommunale affaldsregulativer, som er gennemført i forbindelse med projektet "Affaldstransportørers og mægleres rolle".

Der er udarbejdet en database, der indeholder oplysninger om de mange indberetningskrav og om de systemer, der anvendes til datahåndteringen. Det er besluttet at udvikle en simpel brugerflade til databasen, så oplysningerne kan blive tilgængelige for en bredere skare. I afsnit 3.6 er nogle af de væsentligste datastrømme desuden illustreret grafisk.

Denne fase har tilvejebragt et overblik over nationale (afsnit 3.1) og internationale indberetningsforpligtelser (afsnit 3.2) og dermed også over hvilke forpligtelser til dataregistrering og dataindberetning, der er pålagt de enkelte aktører (afsnit 3.3).

Desuden har fase 1 tilvejebragt en oversigt over de mest udbredte kommercielle systemer til dataregistrering, jf. afsnit 3.4.

3 Resultater

Resultater fra fase 1:

- Oversigt over nationale og internationale indberetningsforpligtelser
- Oversigt over hvilke forpligtelser til dataregistrering og dataindberetning, der er pålagt de enkelte aktører
- Beskrivelse af de mest udbredte kommercielle* systemer til opsamling af data og deres sammenhæng
- Database med ovennævnte oversigter
- Grafisk fremstilling af datastrømme

* Det er valgt at fokusere på de kommercielle systemer, da det er disse systemer, der er interessante. Dels fordi disse systemer skal kunne udveksle data med den nye datamodel og dels fordi, der kan opstå konkurrencemæssige aspekter i relation til disse systemer, hvis datamodellen får en funktionalitet, som gør disse systemer overflødige.

3.1 Nationale indberetningsforpligtelser

Oversigten over nationale indberetningsforpligtelser fremgår af bilag B. Oversigten er opdelt så der for hver bekendtgørelse fremgår oplysning om

- relevant aktør
- relevante paragraffer
- formål med indberetningen
- indberetningsfrekvens
- datamodtager
- hjemmel

3.2 Internationale indberetningsforpligtelser

Oversigten over internationale indberetningsforpligtelser fremgår af bilag C. Oversigten er opdelt så der for hvert direktiv fremgår oplysning om

- kort beskrivelse typer af data og oplysninger
- indberetningsfrekvens
- kilde til data

Gennemgangen af indberetningsforpligtelserne viser, dels hvilke typer af data, der skal indberettes, dels hvem der har ansvaret for at levere data.

Gennemgangen har desuden vist, at specielt Affaldsrammedirektivet og Direktivet for Farligt Affald sætter nogle væsentlige begrænsninger for vores frihedsgrader, når det drejer sig om hvad og hvor der skal registreres. Det belyses nærmere i de følgende afsnit.

3.2.1 Rammedirektivet for Affald

Rådets direktiv 75/442/EØF om affald (ændret ved direktiv 91/156/EØF) opstiller en række krav med hensyn til godkendelse, registrering og indberetning til producenter, indsamlere, transportører og behandlere af affald. Udover præamblen som opstiller det principielle formål med direktivet, drejer det sig om følgende¹:

Affaldsproducenter

Kan i henhold til artikel 14 pålægges at "føre et register med angivelse af mængde, art, oprindelse samt, hvor dette er relevant, bestemmelse, indsamlingshyppighed, transportform og behandlingsmetode ..."

Indsamlere og transportører af affald

Artikel 12: "Anlæg eller virksomheder, der som erhvervsmæssig aktivitet varetager indsamling og transport af affald, eller som for andre (handlende, mæglere) varetager bortskaffelse eller nyttiggørelse af affald, **skal**, såfremt de ikke skal have en godkendelse, registreres hos de kompetente myndigheder."

Behandlere af affald

Anlæg eller virksomheder, som varetager håndtering af affald som nævnt i direktivets bilag IIA og IIB (R- og D-koder, jf. bilag 6A og 6B i Affaldsbekendtgørelsen) **skal** "føre et register med angivelse af mængde, art, oprindelse samt, hvor dette er relevant, bestemmelse, indsamlingshyppighed, transportform og behandlingsmetode for de i bilag I omhandlede affaldskategorier og de i bilag II A eller II B omhandlede bortskaffelsesformer."

3.2.2 Direktivet om farligt affald

Rådets direktiv 91/689/EØF om farligt affald er udarbejdet i medfør af artikel 2, stk. 2 i direktiv 75/442/EØF (Rammedirektivet for affald) og tager sigte på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om håndtering af farligt affald. De 2 direktiver skal ses i en sammenhæng, hvilket betyder at rammedirektivets generelle bestemmelser også finder anvendelse på farligt affald og i øvrigt gælder medmindre andet er bestemt i direktivet for farligt affald.

Producenter af farligt affald

Af artikel 4, stk. 2 fremgår det at artikel 14 i Rammedirektivet for affald også gælder for producenter af farligt affald. Det vil sige at producenter af farligt affald skal "føre et register med angivelse af mængde, art og oprindelse, samt, hvor dette er relevant, bestemmelse, indsamlingshyppighed, transportform, og behandlingsmetode for de i bilag I omhandlede affaldskategorier og de i bilag II A og II B omhandlede bortskaffelsesformer."

Af samme artikel, stk. 3, fremgår at registret skal opbevares i mindst 3 år og at dokumentation for, at håndteringen er foretaget skal forelægges på anmodning af de kompetente myndigheder.

Transportører af farligt affald

Af artikel 4, stk. 2 fremgår det at artikel 14 i Rammedirektivet for affald også gælder for alle anlæg og virksomheder, der transporterer farligt affald. Det vil

¹ Der er her kun fremhævet bestemmelser med direkte betydning for opstillingen af en model for affaldsdata. Direktivet skal naturligvis ellers læses og fortolkes i sin helhed.

sige at transportører af farligt affald skal "føre et register med angivelse af mængde, art og oprindelse, samt, hvor dette er relevant, bestemmelse, indsamlingshyppighed, transportform, og behandlingsmetode for de i bilag I omhandlede affaldskategorier og de i bilag II A og II B omhandlede bortskaffelsesformer."

Af samme artikel, stk. 3, fremgår at registret skal opbevares i mindst 12 måneder og at dokumentation for, at håndteringen er foretaget skal forelægges på anmodning af de kompetente myndigheder eller en tidligere indehaver.

Behandlere af farligt affald

Direktivet for farligt affald indeholder ikke særlige bestemmelser for anlæg, der behandler farligt affald. Det er derfor bestemmelserne i Rammedirektivet for affald, som gælder, jf. ovenfor i afsnit B.2.

3.2.3 Listen over affald

På baggrund af artikel 1, litra a i Rammedirektivet for affald er der udarbejdet en liste over affald, som falder ind under kategorierne i direktivets bilag I (Rådets beslutning 94/3/EF med senere ændringer). En tilsvarende liste for farligt affald er udarbejdet i henhold til artikel 1, stk. 4 i Direktivet om farligt affald (Rådets beslutning 94/904/EF med senere ændringer). De to lister er samlet i en fælles liste over affald. Listen er senest revideret ved Rådets beslutning 2001/573/EF.

Det følger af artikel 1, litra a, samt artikel 4, stk. 2 i Rammedirektiv for affald, at registre som skal føres af producenter, indsamlere, transportører og behandlere af affald, **skal** føres for affaldskategorier svarende til listen over affald (2001/573/EF).

Tilsvarende følger det af artikel 1, stk. 4, samt artikel 4, stk. 2 i Direktiv for farligt affald, at registre som **skal** føres af producenter, indsamlere, transportører og behandlere af farligt affald, også skal føres for affaldskategorier svarende til listen over affald.

3.2.4 Opsummerende oversigt

Aktører med registreringspligt ifølge direktiver				
	Producenter	Indsamlere	Transportører	Behandlere
Farligt affald	R	R	R	R
Ikke-farligt affald	kan pålægges			R

3.3 Krav til affaldsproducenter og transportører

I dette afsnit gives en kort beskrivelse af de krav, der stilles til affaldsproducenter og transportører i hhv. affaldsbekendtgørelsen og de kommunale affaldsregulativer.

3.3.1 Affaldsbekendtgørelsen

Nedenstående skema giver en oversigt over, hvilke typer af data, som de enkelte aktører ifølge affaldsbekendtgørelsen skal registrere.

Affaldsproducenter og affaldstransportører skal efter anmodning kunne indberette oplysningerne til kommunalbestyrelsen eller Miljøstyrelsen.

Kun affaldsbehandlerne er pålagt en fast indberetningsforpligtelse, nemlig en årlig indberetning til Miljøstyrelsens ISAG system.

Hvad registreres hvor i henhold til Bekendtgørelse om affald										
	Affaldsproducent			Affaldstransportør				Affaldsbehandler		
	§ 18	§ 48	§ 53	§ 12	§ 13	§ 14	§ 31	§ 15	§ 16	§ 17*
Navn	√			√				√	√	
Adresse				√				√	√	
CVR nummer				√				√	√	
P-nummer	√			√				√	√	
Postnummer				√				√	√	
Bopæls kommune				√				√	√	
Telefonnummer				√				√	√	
Kontaktperson	√			√				√	√	
Behandlingsanlægstype								√	√	
Affaldsmængde	√	√	√		√	√	√		√	
Affaldstype	√	√			√	√	√		√	
Affaldsfraktion niveau 1	√	√	√		√	√	√		√	
Affaldsfraktion niveau 2	√	√	√		√	√	√		√	
Erhvervsmæssig kilde										√
Farligt affald med EAK kode	√	√	√			√	√			√
Farligt affald med ISAG kode	√	√	√			√	√			√
Miljøbelastende stoffer	√	√								
Sorteringspotentiale	√	√								
Affaldsproducent					√	√	√			
Affaldstransportør	√	√								√
Affaldsbehandler	√	√			√	√	√			

* I § 17 stilles krav til indberetningsmedie

De grå felter indikerer at oplysningerne allerede er indeholdt i de øvrige oplysninger under samme paragraf

3.3.2 Kommunale affaldsregulativer

I forbindelse med projektet "Affaldstransportørers og mægleres rolle" er der foretaget en gennemgang af 10 kommunale affaldsregulativer. Regulativerne repræsenterer både store og små kommuner, samt flere affaldsselskaber. Regulativerne er endvidere spredt geografisk.

Følgende kommuner/affaldsselskaber indgår i analysen:

Helsingør, Middelfart, Årslev, Sundeved, Skagen, Helsingø, Gentofte, Renordvest I/S, BOFA I/S, I/S RENO SYD.

Analysen har bl.a. omfattet en gennemgang af registrerings- og indberetningskrav for affaldsproducenter og transportører. De relevante dele af analysen er gengivet i Bilag D.

Affaldsproducenter

I Affaldsbekendtgørelsen stilles en række krav til affaldsproducenter om registerføring, indberetning, oplysningspligt, anmeldelse og dokumentation. Som regel er kravene i de kommunale affaldsregulativer svarende til kravene i affaldsbekendtgørelsen: affaldsproducenten skal på anmodning afgive alle oplysninger vedrørende affaldshåndtering, transportør og affaldsbehandlere og væsentlige ændringer i affaldsproduktionen skal anmeldes til kommunen.

I enkelte regulativer stilles dog også krav om, at alt affald skal anmeldes hvert 4. år og ikke kun ved væsentlige ændringer. Det er forskelligt, hvorvidt der henvises til, at virksomheden skal føre register over sin affaldsproduktion eller ikke. Dette skyldes måske, at kravet om stamkort i affaldsbekendtgørelsens §18 først har været gældende fra 2001, mens nogle regulativer er fra før 2001.

Transportører

Ifølge §31 i Affaldsbekendtgørelsen kan der i kommunale affaldsregulativer bl.a. fastsættes forskrifter for transportørers registrering og afgivelse af oplysninger til kommunalbestyrelsen.

Hovedbudskabet fra analysen er, at det er meget forskelligt, hvilke oplysningskrav, der stilles til transportøren. I nogle regulativer kræves kun indberetning efter anmodning fra kommunen, andre beder om en årlig indberetning, indberetning hvert kvartal eller hver måned. Indberetning foretages som regel elektronisk og efter ISAG standard.

De oplysninger, der skal registreres svarer som minimum til kravene i §§ 12-14 i Affaldsbekendtgørelsen. I enkelte regulativer stilles yderligere krav om at oplysninger om affaldsproducent og modtageanlæg skal omfatte både CVR-nummer/SE-nummer, adresse, telefonnummer, samt kontaktperson. Kun 1 kommune stiller ikke krav om at transportøren skal registrere oplysninger om transporteret affald.

3.4 Eksisterende systemer

Afsnittet indeholder en præsentation af forskellige kommercielle systemer til opsamling af data. Det er beskrevet, hvilken udbredelse de enkelte systemer har. Desuden indgår der en vurdering af systemernes kompatibilitet.

ISAG

ISAG er et pc-baseret indberetningsprogram, der er udviklet til at generere indberetningsfiler i STANDAT-format² til Miljøstyrelsens ISAG database. Det er primært designet til mindre affaldsbehandlingsanlæg, der ikke har automatisk datafangst ved f.eks. en vejebro. Programmet understøtter også import af CSV-filer, hvilket muliggør overførsel af data fra andre software systemer.

For at foretage en registrering i programmet skal først indtastes virksomhedens stamoplysninger og derefter oplysninger om virksomhedens tilknyttede behandlingsanlæg (i mange tilfælde udgør virksomhed og anlæg samme enhed). Herefter indtastes stamoplysninger om relevante transportører (CVR-nummer og navn). I programmet indtastes data angående tilførte og fraførte affaldsmængder med oplysninger om fraktion, erhvervmæssig og geografisk kilde, affaldstype mv. Programmet sikrer desuden at kun lovlige ISAG kombinationer kan indtastes.

Afslutningsvis kan programmet generere en STANDAT-fil, der overholder formkravene ved indberetning til Miljøstyrelsens ISAG database. Programmet giver ligeledes brugeren mulighed for at generere STANDAT-filer relateret til enkelte kommuner og transportører, i forbindelse med eventuelle indberetninger til disse.

² Miljøstyrelsens standard for udveksling af miljødata, nærmere beskrevet i Vejledning nr. 1, 1990 fra Miljøstyrelsen: "STANDAT version 1.1"

Yderligere er der mulighed for at teste, hvorvidt en eksternt genereret STANDAT-fil overholder STANDAT-formatet og de lovlige ISAG kombinationer, hvilket kan være en nyttig funktion for virksomheder der benytter andre programmer til indberetning til Miljøstyrelsens ISAG database.

Kyborg

Systemet **Kytris** er udviklet til håndtering af transportør indberetninger om affald indsamlet hos den enkelte affaldsproducent. Systemet **Kykos** anvendes af kommuner til håndtering af indberetninger fra transportøren.

Kytris sigter på at gøre det så let som muligt for transportørerne at foretage registreringer, samtidig med at kommunerne sikres så korrekte indberetninger som muligt.

Dette sikres ved at transportøren direkte i registreringsøjeblikket har registre til rådighed, der automatisk medtager data, transportøren ikke umiddelbart kender, f.eks. P-nummer, kommune nr. på en afhentningsadresse, eller det specifikke format modtagerkommunen kræver for viderebehandling i deres system (Geokon, Geodata, Kykos osv.).

Ved en samlet aftale for alle transportører i en eller flere kommuner sikres det, at selv små vognmænd med lille investeringsevne indberetter korrekt, i et anvendeligt format.

Systemet udvikles og opdateres jævnligt efter ønsker og krav fra offentlige instanser, samt efter ønsker fra transportørernes side (Kykos dog kun i henhold til kommuners ønsker og krav). Systemet understøtter STANDAT.

Systemet anvendes i dag af ca. 350 vognmænd.

Geokon

GeoEnviron er et sagsbehandler- og administrationssystem, som på nuværende tidspunkt omfatter 15 forskellige moduler dækkende diverse lovgivningsområder. GeoEnviron's affaldsmodul kan håndtere indberetninger fra transportører, modtageanlæg og virksomheder (Stamkort) i overensstemmelse med gældende STANDAT formater, herunder ISAG. Systemet benyttes primært af kommuner/affaldsselskaber og har til formål at skabe overblik over den enkelte affaldsproducents affaldsmængder m.v. på baggrund af indberetninger fra transportører.

Alle data lagres i én SQL database. Brugerfladen sikrer at kun nødvendig og tilstrækkelig information præsenteres i en given sammenhæng. Man kan vælge at præsentere data på Intra- og/eller Internet og/eller i forskellige GIS-systemer.

Systemet anvendes af mere end 80 kommuner, 10 amter, 4 miljøcentre og en række rådgivere, samt flere affaldsselskaber.

Geodata

Info Vision - Erhvervsaffald

Systemet har til formål at håndtere oplysninger om den enkelte affaldsproducents affaldsmængder m.v. Erhvervsaffaldsmodul indeholder to undersystemer, der er målrettet henholdsvis kommuner og affaldsselskaber.

Med CVR eller P-nummer som nøgle er det muligt at få en samlet oversigt over affaldsmængder fra den enkelte virksomhed eller det enkelte produktionssted.

Oversigten indeholder endvidere en liste over eventuelle dispensationer og fritagelser samt alle transportørindberettede poster for den valgte virksomhed eller produktionssted.

Affaldsselskabsdelen indeholder endvidere en import funktion af transportør og modtageanlægs indberetninger, samt en eksport funktion til kommunedelen.

Systemet anvendes af 28 kommuner og 3 affaldsselskaber.

Netdialog – Transportørindberetninger

Systemet benyttes af kommunen til håndtering af transportørindberetninger om affald indsamlet hos den enkelte affaldsproducent. Systemet er WEB-baseret og hostes af Geodata, der ligeledes varetager drift og vedligeholdelse. Transportøren indberetter online via et dertil indrettet skærmbillede.

Data kan overføres til Geodatas system Info Vision. Systemet kan ligeledes importere data fra bl.a. Kyborg.

Systemet anvendes af 3 affaldsselskaber/kommuner.

MADS

Systemet er et bredt sagsbehandler og administrationssystem for miljødata med et tilknyttet affaldsmodul. Affaldsmodulet i MADS benyttes af kommunen til håndtering af transportørindberetninger om affald indsamlet hos den enkelte affaldsproducent. Systemet kan håndtere indberetninger i STANDAT format.

Systemet rummer oplysninger om affaldsproducent, transportør og modtageanlæg foruden oplysninger om affaldsmængder, affaldstype, fraktioner og EAK-kode.

Systemet benyttes primært af kommuner og har til formål at skabe overblik over transporter af affald samt den enkelte affaldsproducents affaldsmængder til f.eks. brug i forbindelse med opfølgning på affaldsplan, tilsyn m.v.

Programmet understøtter STANDAT-formatet.

3.4.1 Sammenhæng mellem systemerne

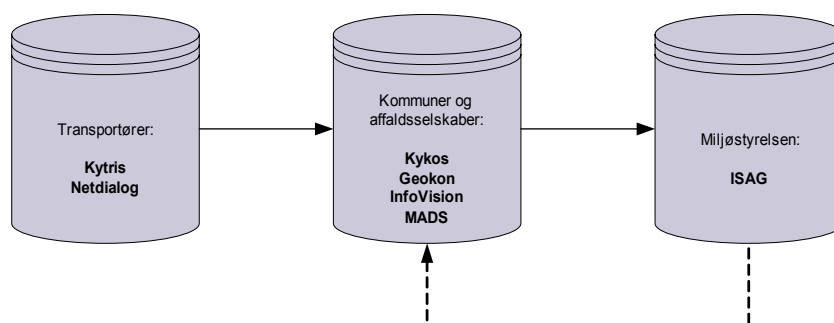
Systemerne fra Kytris og Netdialog kan benyttes af transportøren til indberetning af affaldsdata til kommunen. Systemerne indeholder oplysninger om:

- stamoplysninger om affaldsproducent
- affaldsmængder
- affaldsfraktion
- affaldstype
- EAK kode
- oplysninger om modtageanlæg

Disse oplysninger kan overføres og lagres i Kykos, Geokon, Info Vision og MADS systemerne. Systemer der er udviklet til primært kommuner/affaldsselskaber til håndtering af transportørindberetninger. De overførte data kan bruges i forbindelse med tilsyn, opfølgning på affaldsordninger, styring af transportør m.v.

I det omfang en kommune eller affaldsselskab er indberetningspligtig og de ovennævnte systemer kan generere filer i STANDAT-format vil disse kunne benyttes til indberetning til Miljøstyrelsens ISAG system.

Miljøstyrelsens ISAG system kan modtage indberetninger fra de nævnte systemer i det omfang de kan generere filer i STANDAT-format. Miljøstyrelsen udsender hvert år CSV-filer til kommuner og amter med oplysninger om affaldsmængder m.v. for den enkelte kommune/amt. Disse oplysninger vil muligvis kunne lagres i Kykos, Geokon, Netdialog og MADS systemerne.

3.5 Database

Lovgrundlaget for de omtalte indberetningsforpligtelser og systemer er blevet overført til en database og anvendt i det interne analysearbejde. For at gøre databasen tilgængelig for et bredere forum, er det besluttet at udvikle en simpel brugerflade, der kan give en systematisk tilgang til de mange oplysninger. Databasen og brugerfladen forventes at blive offentliggjort på projektets hjemmeside primo maj.

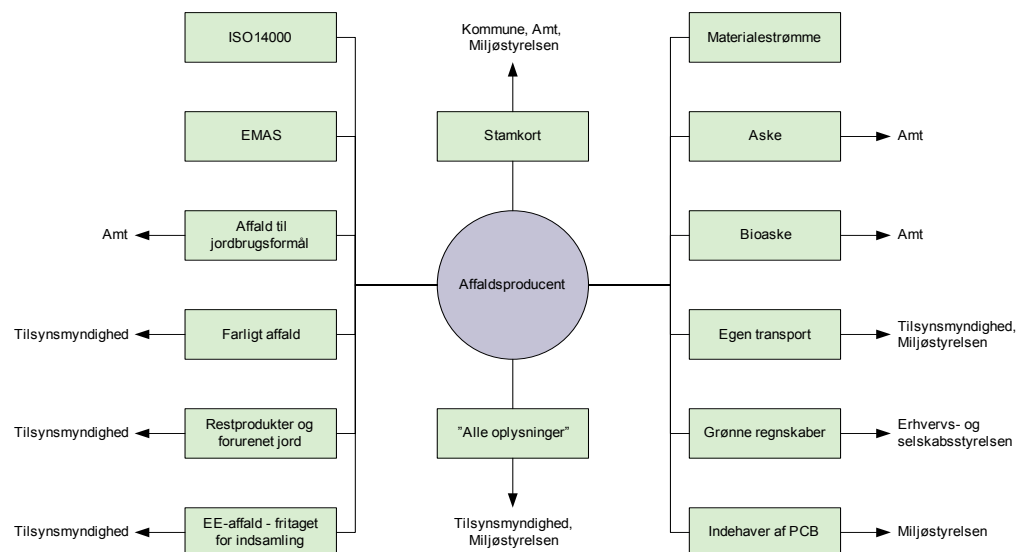
3.6 Grafisk oversigt over datastrømme

De mange indberetningsforpligtelser og datastrømme, der er beskrevet ovenfor, er forsøgt indarbejdet i en grafisk oversigt, der skal vise omfanget af dobbeltregistreringer og andre u hensigtsmæssigheder i den nuværende håndtering af data om affald. Indledningsvis har vi forsøgt at lave én figur, der viser alle datastrømme, men reelt set er der så mange datastrømme, at vi ikke kommer i nærheden af noget, der bare minder om et overblik. Vi har derfor valgt at fokusere den grafiske oversigt på hovedaktører i datastrømmene: Affaldsproducenter, Affaldstransportører og Affaldsanlæg.

3.6.1 Affaldsproducenter

Affaldsproducenten er nok den aktør, der er hårdest belastet af det nuværende system til indsamling og håndtering af data om affald i Danmark. Da affald jo ikke er affaldsproducentens hovedaktivitet, medfører det nuværende system et

stort ressourceforbrug. Dels skal producenterne sætte sig ind i de mange regler på området, dels skal de indsamle og indberette de mange oplysninger, der stilles krav om.

Figur 1 *Krav om dataregistrering og indberetning fra affaldsproducenter*

Selvom nogle af de viste indberetningskrav kun gælder for et mindre antal affaldsproducenter er antallet af regler og involverede myndigheder alligevel skræmmende. Antallet af involverede myndigheder indikerer, at der i høj grad er brug for forenkling af dataindsamlingen.

Samtlige datastrømme i figuren synes at kunne erstattes af et modificeret stamkort, som i forbindelse med den nye model for affaldsdata forventes at kunne genereres automatisk. I fase 3 forventes defineret en række affaldsproducenter, der vil få pligt til at godkende de automatisk generede stamkort i datamodellen.

Grundlag	Fra	Til	Ordning	Data
Affaldsbekendtgørelsen	Affaldsanlæg	Miljøstyrelsen	Alt affald	Mængde
Affaldsbekendtgørelsen	Affaldsproducent	Miljøstyrelsen	Farligt affald	Mængde
Affaldsbekendtgørelsen	Affaldsproducent	Kommunalbestyrelsen	Farligt affald	Mængde
Affaldsbekendtgørelsen	Affaldsproducent	Tilsynsmyndighed	Alt affald	Mængde
Affaldsbekendtgørelsen	Affaldsproducent	Tilsynsmyndighed	Alt affald	Mængde
Affaldsbekendtgørelsen	Affaldsproducent	Miljøstyrelsen	Alt affald	Mængde
Affaldsbekendtgørelsen	Affaldsproducent	Miljøstyrelsen	Alt affald	Mængde
Affaldsbekendtgørelsen	Affaldsproducent	Kommunalbestyrelsen	Alt affald	Mængde
Bekendtgørelse om anvendelse af affald	Affaldsproducent	Amtsråd	Aske	Mængde
Bekendtgørelse om anvendelse af affald	Affaldsproducent	Amtsråd	Jordbrugsformål	Mængde

Figur 2 *Del af udtræk fra databasen med centralt fastsatte krav om indberetning*

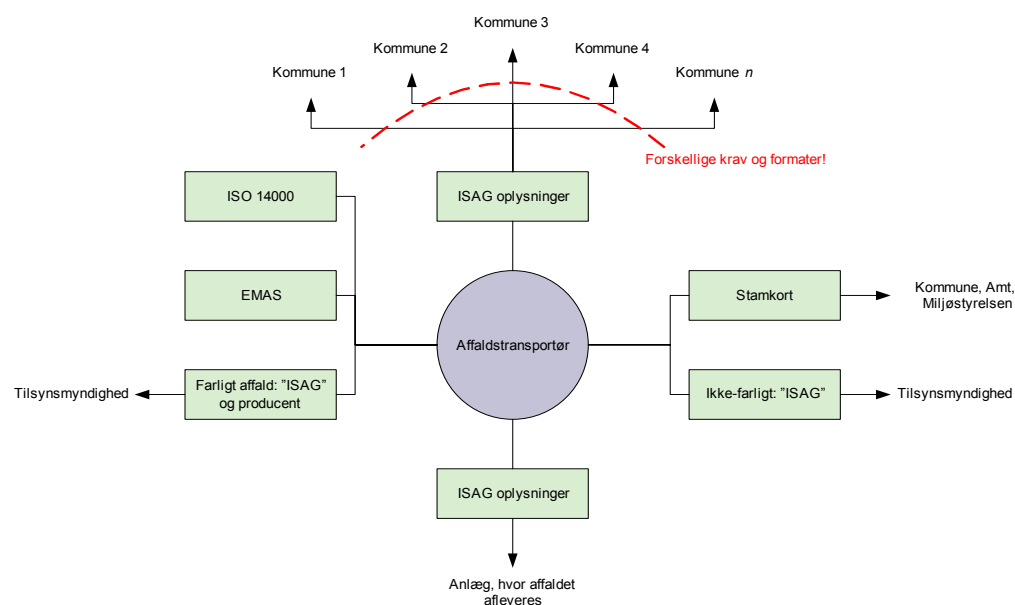
Figur 2 viser en lille del af et udtræk fra den database med indberetningsforpligtelser, der blev udarbejdet i forbindelse med fase 1. Udtrækket viser at affaldsproducenter potentielt skal indberette oplyse mængden af produceret affald til en lang række instanser.

Databasen er tilgængelig på internetadressen <http://www.affaldsdata.dk/affaldsdata/database>.

Ved at klikke på kolonneoverskrifter kan man få sorteret databasens indhold efter indholdet i kolonnen, og derved selv skabe sig et overblik over de mange dobbelt- og parallelindberetninger.

3.6.2 Affaldstransportører

Heller ikke affaldstransportørerne har det let med det nuværende system, især fordi mange af transportørerne opererer i flere kommuner. De enkelte kommuner har egne krav til indhold og format for de indberetninger, de kræver fra affaldstransportører. De forskellige krav medfører naturligvis et meget stort ressourceforbrug hos transportøren til disse indberetninger.

Figur 3 *Krav om dataregistrering og indberetning fra affaldstransportører*

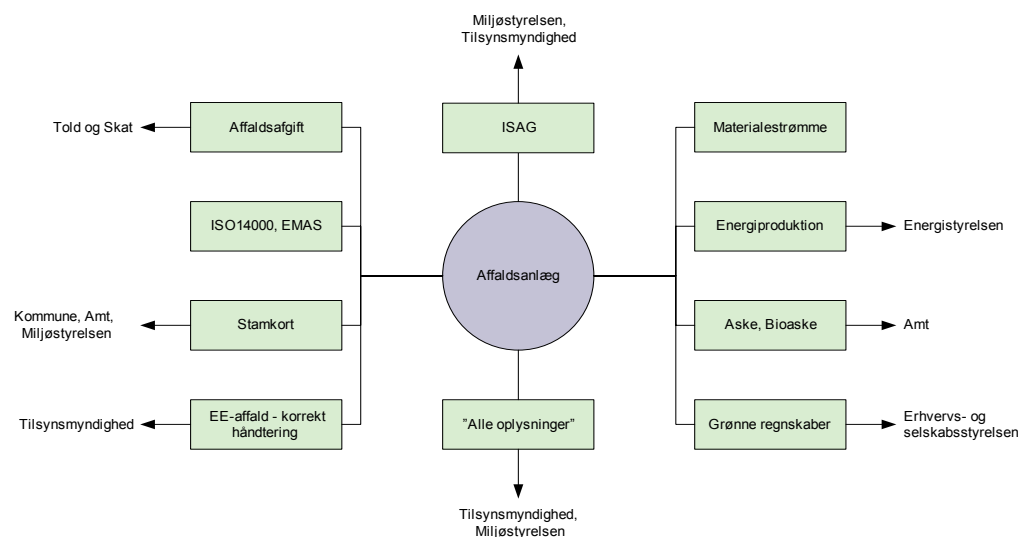
I den nye affaldsdatamodel forventes samtlige de viste datastrømme at kunne erstattes af den nederste kasse, hvor affaldstransportøren ved aflevering af affald på et affaldsanlæg skal afgive de oplysninger, som anlægget skal bruge for at lave en korrekt registrering af affaldet, herunder skal der afleveres entydig identifikation af affaldsproducenten (P-nummer). Herudover skal transportører af farligt affald fortsat registrere farligt affald i overensstemmelse med EU-direktivet for affald.

I den nye model for affaldsdata arbejdes der med en stærkt forsimplet registrering af affald, så omfanget af data, der skal afleveres til anlægget er meget mindre end i det nuværende system.

I det omfang affaldstransportøren selv er affaldsproducent, kan der desuden være et krav om, at affaldstransportøren skal godkende det stamkort, der automatisk genereres for ham i det nye system. Dette vil blive nærmere defineret i fase 3.

3.6.3 Affaldsanlæg

For affaldsanlæg, der jo har håndtering og behandling af affald som sin hovedaktivitet, er det normalt ikke det store problem, at skulle afgive oplysninger om aktiviteterne. Imidlertid forlanger en lang række kommuner, at der i forbindelse med modtageaftaler skal afgives oplysninger til kommunerne om det affald, der modtages fra de enkelte kommuner. Igen er der ofte tale om forskelligt indhold og forskellige formater for disse indberetninger, hvilket gør indberetningerne til en belastning for anlæggene.

Figur 4 Krav om indberetning fra affaldsproducenter

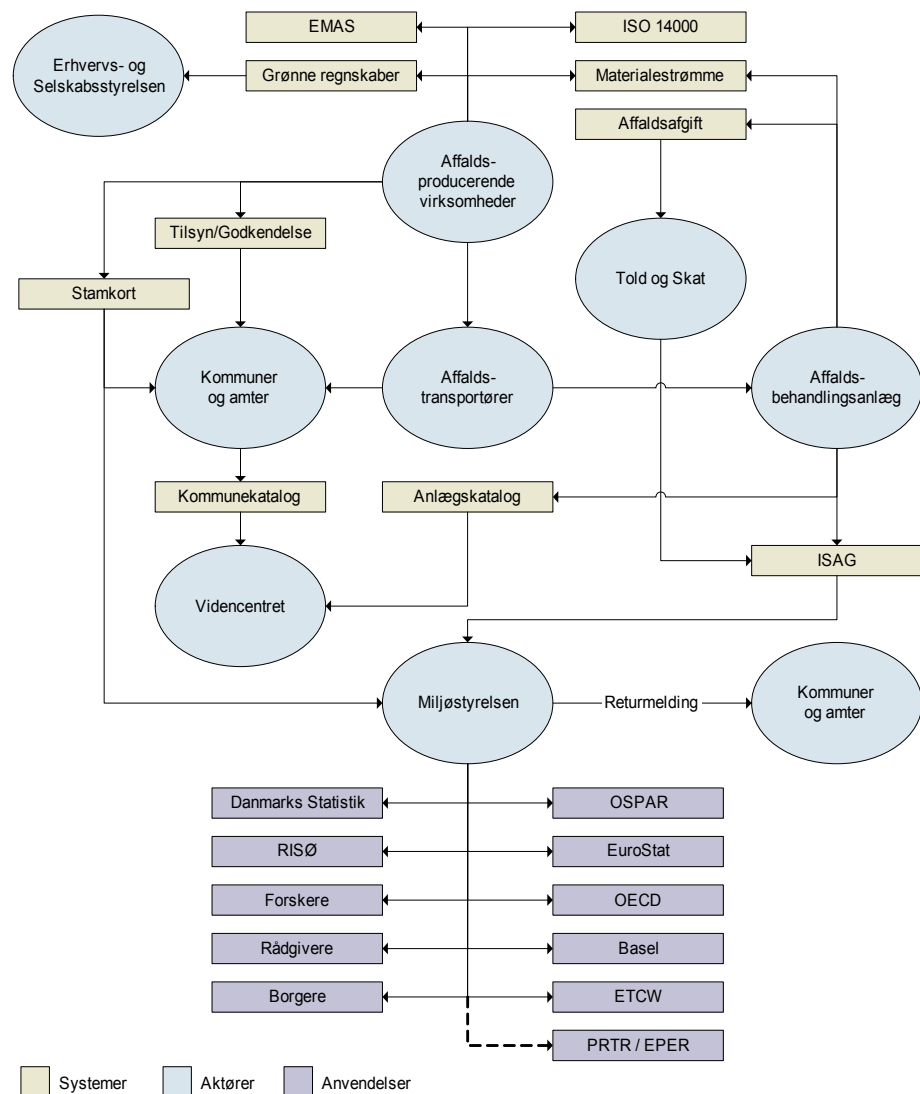
Bortset fra anlæggenes egen produktion af affald, der skal angives i anlæggets stamkort, er det svært at se nødvendigheden af mere end én datastrøm, nemlig indberetningen via ISAG om alt affald, der vejes ind og/eller slutbehandles på anlægget. Så igen er der i dag i stort omfang tale om dobbelt- og parallelindberetning.

I den nye datamodel opereres der med en stærk forenklet indberetning fra affaldsanlæg, hvor modtageanlæg indberetter oplysninger om P-nummer for virksomheder eller kommunenummer for husholdninger sammen fraktion, mængde og behandling. Slutbehandlingsanlæg skal alene indberette, om affaldet kommer fra husholdninger eller virksomheder sammen med oplysninger om fraktion, mængde og behandling. Alene her vil der være en væsentlig forenkling i forhold til de komplicerede indberetninger, der kræves i dag. Omfanget af indberetningerne vil blive endeligt fastlagt i fase 3.

Bilag A Spørgsmål til systemleverandører om systemer til opsamling af data

Aktører og datastrømme

Der eksisterer et stort behov for at udvikle et nyt og forenklet system for indsamling og udveksling af data om affald. Der er mange aktører og datastrømme, hvilket er illustreret i nedenstående oversigt. Figuren er ikke fyldestgørende, men skal illustrere væsentlige dele af det nuværende systemkompleks med registrering, kvalitetssikring og udveksling af data på affaldsområdet.

- a) Angiv eller beskriv hvordan jeres system passer ind på figuren
- b) Hvilke datastrømme dækkes af jeres system
- c) Hvilken affaldsterminologi anvendes

Stamoplysninger

- a) Programnavn:
- b) Aktuel version:
- c) Pris:
- d) Hvor udbredt er systemet, herunder antal nuværende brugere:
- e) Producent
- f) Kortbeskrivelse af program (max 10 linier)

Udveksling af data med andre datasystemer

Med hvilke andre datasystemer kan systemet (automatisk) udveksle:

- 1) Hvilke data
- 2) Hvilket format
- 3) Med hvilken teknologi

Andre systemer til udveksling af data om affald

I kortlægningen indgår følgende eksisterende systemer til opsamling af data. Har I kendskab til andre systemer der bør indgå i afdækningen af eksisterende systemer bedes de tilføjes til nedenstående liste.

ISAG: Miljøstyrelsen

Stamkort: Miljøstyrelsen

Kommunekataloget: Videncenter for Affald

Kommunale transportørregistre: København, Vojens

Kykos og Kytris: Kyborg

MADS: Kommunedata

Geoenvirom Affaldshåndtering: GeoKon EDB A/S:

Info Vision Erhvervsaffald: Geodata Danmark

Bilag B Nationale indberetningsforpligtelser

Affaldsbekendtgørelsen

Oversigt over eksisterende registrerings og rapporteringsforpligtelser i henhold til affaldsbekendtgørelsen						
Ansvarlig aktør	Registrering	Tilsligtet formål	Skal der indberettes?	Hvem indberettes til?	Hjemmel	Hvor lagres data?
Affaldsproducent	§18 , Stamkort. Kun anmelde- og godkendelsespligtige virksomheder. Oplysninger om mængde, type, fraktion, EAK- farligt affald, transportør, behandler , indhold af miljøbelastende stoffer og sorteringspotentiale. Oplysninger og dokumentation opbevares i 5 år.	Tilsyn	Kun efter anmodning	Kommunalbestyrelse Amtsråd = tilsynsmyndighed for virksomhed samt Miljøstyrelse	Jf. artikel 14 i Affaldsrammedirektivet, hvorefter affaldsproducenter kan pålægges en registreringsforpligtelse	Producent Enkelte kommuner har system, der indsamler data
Affaldsproducent	§ 31 , Affaldsproducenter, der transportører eget affald. Oplysninger om mængde, affaldsfraktion og -type, (affaldsproducent) og afleveringssted for ikke-farligt affald. Oplysninger om mængde, art (affaldskatalogkode), (affaldsproducent) og afleveringssted for farligt affald.	Tilsyn/planlægning	Kun efter anmodning/kommunernes valg af interval	Kommunalbestyrelse Tilsynsmyndighed Miljøstyrelse	Omtvistet, hvorvidt der er hjemmel i Miljøbeskyttelsesloven til bestemmelsen, jf. Miljøretten III, 1. udgave ff	Producent
Affaldsproducent	§ 48 , alle virksomheder og institutioner. Alle oplysninger om affaldshåndtering skal kunne afgives.	Tilsyn	Kun efter anmodning	Kommunalbestyrelse Miljøstyrelsen	Jf. artikel 14 i Affaldsrammedirektivet, hvorefter affaldsproducente	Producent

Oversigt over eksisterende registrerings og rapporteringsforpligtigelser i henhold til affaldsbekendtgørelsen						
Ansvarlig aktør	Registrering	Tilsligtet formål	Skal der indberettes?	Hvem indberettes til?	Hjemmel	Hvor lagres data?
					r kan pålægges en registreringsforpligtelse	
Affaldsproducent	§ 53 , erhverv og institutioner, som, producerer farligt affald. Oplysninger om mængde og art af farligt affald og dets håndtering . Oplysninger og dokumentation opbevares i 5 år.	Tilsyn	Kun efter anmodning	Kommunalbestyrelse Tilsynsmyndighed	Jf. artikel 14 i Affaldsrammedirektivet, hvorefter affaldsproducenter kan pålægges en registreringsforpligtelse	Producent
Transportør	§ 13 , for ikke farligt affald. Oplysninger om mængde, fraktion, type, affaldsproducent og afleveringssted. Oplysninger og dokumentation opbevares i 5 år.	Tilsyn	Kun efter anmodning	Tilsynsmyndigheden	Ingen specifik hjemmel i Affaldsrammedirektivet (minimumsdirektiv)	Transportør
Transportør	§ 14 , for farligt affald. Oplysninger om mængde, art af farligt affald, affaldsproducent og afleveringssted . Oplysninger og dokumentation opbevares i 5 år.	Tilsyn	Kun efter anmodning	Tilsynsmyndigheden	Jf. artikel 4, stk. 2 i direktiv om Farligt affald, samt artikel 14 i affaldsrammedirektivet, hvorefter en transportør af farligt affald skal føre et register	Transportør
Transportør	§ 18 , Eventuelt stamkort over eget produktionsaffald.	Tilsyn	Kun efter anmodning	Tilsynsmyndigheden Miljøstyrelsen		Transportør

Oversigt over eksisterende registrerings og rapporteringsforpligtigelser i henhold til affaldsbekendtgørelsen						
Ansvarlig aktør	Registrering	Tilsigtet formål	Skal der indberettes?	Hvem indberettes til?	Hjemmel	Hvor lagres data?
Transportør	§ 31 , erhvervsmæssige transportører, der kører med affald omfattet af en anvisningsordning samt privates kørsel. Oplysninger om mængde, affaldsfraktion og -type, (affaldsproducent) og afleveringssted for ikke-farligt affald. Oplysninger om mængde, art (affaldskatalogkode), (affaldsproducent) og afleveringssted for farligt affald.	Tilsyn/planlægning	Kun efter anmodning/kommunernes valg af interval	Kommunalbestyrelsen	Omtvistet, hvorvidt der er hjemmel til bestemmelsen i Miljøbeskyttelsesloven oven til bestemmelsen, jf. Miljøretten III, 1. udgave ff	Transportør
Affaldsbehandlere	§ 16 , jf. bilag 8, ISAG. Oplysninger om behandlede mængder, behandlingsform, type, fraktion, art af farligt affald, geografisk kilde, erhvervsmæssig kilde og transportør .	Planlægning/analyse	Ja, en gang årligt (den 31. januar)	Miljøstyrelsen	Jf. artikel 14 i Affaldsrammedirektivet, hvorefter anlæg, der behandler affald, skal føre register over behandlede affaldsmængder	ISAG
Affaldsbehandlere	§ 18 , Stamkort over eget produktionsaffald.	Tilsyn	Kun efter anmodning	Tilsynsmyndigheden Miljøstyrelsen		Affaldsbehandlere
Affaldsbehandlere	§ 48 , alle virksomheder. Alle oplysninger om affaldshåndtering skal kunne afgives.	Tilsyn	Kun efter anmodning	Tilsynsmyndigheden Miljøstyrelsen		Affaldsbehandlere
Affaldsbehandlere	§ 53 , producenter af farligt affald. Oplysninger om mængde og art af farligt affald og dets håndtering. Oplysninger og dokumentation opbevares i 5 år.	Tilsyn	Kun efter anmodning	Tilsynsmyndigheden		Affaldsbehandlere

Oversigt over eksisterende registrerings og rapporteringsforpligtigelser i henhold til affaldsbekendtgørelsen						
Ansvarlig aktør	Registrering	Tilsligtet formål	Skal der indberettes?	Hvem indberettes til?	Hjemmel	Hvor lagres data?
Kommunalbestyrelsen	§ 8, skal indberette følgende om affaldsproduktionen i kommunen til Miljøstyrelsen: affaldsmængder fordelt på erhvervsmæssig kilde, affaldstype, behandlingsformer og affaldsfraktioner. Opgørelse og beskrivelse af genanvendelige materialer. Derudover en opgørelse og beskrivelse af deponerings- og forbrændingsanlæg herunder tilførte mængder og kapacitet til rådighed.	Planlægning/analyse	Mængde oplysninger hvert år derudover hvert 4. år	Miljøstyrelsen		MST
Kommunalbestyrelsen	§ 20, Kommunalbestyrelsen skal indberette mængden af importeret og eksporteret "grønlistet" affald fra kommunen	Planlægning/analyse	Årligt	Miljøstyrelsen	§9 i Bekendtgørelse om import/eksport	MST

Andre danske bekendtgørelser

Oversigt over eksisterende registrerings og rapporteringsforpligtigelser i henhold til dansk lovgivning (undtaget affaldsbekendtgørelsen)						
Lovgivningsreference	Registrering	Tilsigtet formål	Frekvens	Til hvem	EU	Hvem har data?
BEK. 480 19/062002 Bekendtgørelse om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer og affaldsfraktioner herfra	§ 5, de omfattede virksomheder skal være ISO eller EMAS registrerede.				Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/53/EF af 18. September 2000 om udrangerede køretøjer	Producent
	§ 10, den der erhvervsmæssigt foretager særskilt behandling af udtjente køretøjer, skal føre register over antallet af modtagne køretøjer opdelt på kategorier (personbiler, varebiler, andre), fraktioner, art, mængde og sammensætning af det producerede affald; jf Affaldsbekendtgørelsen. Navne og adresser på virksomheder, hvortil de nævnte stoffer, materialer og komponenter er leveret til videre behandling.	Kontrol	Efter anmodning	Miljøstyrelsen		
BEK. 782 af 17/09/2002 Bekendtgørelse om opkrævning af miljø- og skrotningsbidrag samt udbetaling af godtgørelse i forbindelse med ophugning og skrotning af biler	§ 2/stk. 2, Forsikringsselskaber og repræsentanter skal efter udgangen af hver måned til Told og Skat angive summen af de pligtige miljøbidrag.	Styring af udbetaling af skrotningspræmie	Hver måned	Told og Skat		T&S
	§ 7, De Danske Bilimportører skal overfor MST oplyse om summen af de pligtige skrotningsbidrag og summen af de indbetalte skrotningsbidrag.		Kvartalsvis	Miljøstyrelsen		MST
BEK 1067 af 22/12/1998 Bekendtgørelse om håndtering af affald af elektriske og elektroniske produkter	§ 5 stk. 2, Forhandleren skal kunne dokumentere at affaldet stammer fra husholdninger.	Planlægning	Efter anmodning	Kommunalbestyrelsen	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/96/EF af 27. Januar 2003 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr	Producent

Oversigt over eksisterende registrerings og rapporteringsforpligtigelser i henhold til dansk lovgivning (undtaget affaldsbekendtgørelsen)						
Lovgivningsreference	Registrering	Tilsigtet formål	Frekvens	Til hvem	EU	Hvem har data?
	§ 7, Den der tilbagetager EE affald skal dokumentere at håndtering, herunder særskilt behandling, oparbejdning til genanvendelse, og bortskaffelse er sket i overensstemmelse med reglerne i nærværende bekendtgørelse og det kommunale affaldsregulativ.	Planlægning	Årligt	Kommunalbestyrelsen		Kommunen
	§ 10, Virksomheder der er fritaget fra den kommunale indsamling skal dokumentere at virksomhedens EE affald er håndteret og afsat til genanvendelse efter reglerne i nærværende bekendtgørelse.	Planlægning	Årligt	Kommunalbestyrelsen		
BEK 925 af 13/12/1998 Bekendtgørelse om PCB, PCT og erstatningsstoffer herfor	§ 13, Indehaveren af PCB skal afgive følgende oplysninger: Navn og adresse Beskrivelse af mængden Beskrivelse af apparatet inklusiv mængden Dato for behandling eller udskiftning Angivelse af behandlingsmetode eller udskiftning	Overvågning	Efter anmodning	Miljøstyrelsen	Rådets direktiv 96/59/EF af 16. september 1996 om bortskaffelse af polychlorbiphenyler og polychlorterphenyler (PCB/PCT)	Producent
	§ 19, Kommunalbestyrelsen eller den godkendte virksomhed der modtager brugt PCB til bortskaffelse skal udlevere dokumentation for arten og mængden .		Løbende	Producent (Indehaveren)		

Oversigt over eksisterende registrerings og rapporteringsforpligtigelser i henhold til dansk lovgivning (undtaget affaldsbekendtgørelsen)						
Lovgivningsreference	Registrering	Tilsigtet formål	Frekvens	Til hvem	EU	Hvem har data?
BEK 623 af 30/06/2003 Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål	§ 13 , Affaldsproducenten udarbejder en deklaration der indeholder følgende: Affald med beskrivelse af oprindelse og produktionssted. De enkelte bestanddele samt blandingsforhold for affald. De enkelte bestanddele samt blandingsforhold for affald som er blandet med gødning. Behandling, resultater af eventuelle analyser samt eventuelle restriktioner for anvendelse. Obligatoriske analyseresultater (inklusiv prøveudtagnings- og analysetidspunkt).	Overvågning	Løbende	Amtsråd	Rådets direktiv 86/278/EØF af 12. juni 1986 om beskyttelse af miljøet, navnlig jorden, i forbindelse med anvendelse af slam fra rensningsanlæg i landbruget	Amtsråd
	§ 15 , Affaldsproducenten skal skriftligt indberette, hvor store mængder af hver affaldsart, der er afhændet til anvendelse til jordbrugsformål i det foregående kalenderår, fordelt på anvendelse i landbrug, skovbrug, biogas eller forarbejdningsanlæg, gartneri, parkdrift og privat havebrug.	Tilsyn	Årligt	Amtsråd		
	§ 15 stk. 2 , Amtsrådet indberetter de i § 15 stk. 1 indhentede oplysninger videre til MST	Overvågning	Årligt	Miljøstyrelsen		
BEK 594 af 05/07/2002 Bekendtgørelse om visse liste virksomheders pligt til at udarbejde grønt regnskab	§ 7 , Opgørelse af bl.a. virksomhedens væsentligste råvarer (for de omfattede affaldsbehandlingsanlæg må det være modtaget affald til behandling). Derudover en opgørelse over håndteringen af virksomhedens "eget" affald.	Overvågning	Årligt	Erhvervs og Selskabsstyrelsen		Erhvervs & Selskabsstyrelsen
CIR 14001 af 08/12/1983 Cirkulære om anvendelse af slagge	Kapitel 3 , de i bekendtgørelsen (der også omfatter affaldsforbrændingsanlæg) fastsatte analyser skal indrapporteres sammen med de producerede mængder.	Overvågning	Løbende	Miljøstyrelsen		MST

Oversigt over eksisterende registrerings og rapporteringsforpligtigelser i henhold til dansk lovgivning (undtaget affaldsbekendtgørelsen)						
Lovgivningsreference og flyveaske	Registrering	Tilsvaret formål	Frekvens	Til hvem	EU	Hvem har data?
BEK 650 af 29/06/2001 Bekendtgørelse om deponeringsanlæg	§ 25, Deponeringsanlægget skal aflægge rapport til tilsynsmyndigheden. Foruden en lang række andre oplysninger skal rapporten indeholde oplysninger om indvejede mængder fordelt på de enkelte kategorier af deponeringsenheder.	Overvågning	Årligt	Tilsynsmyndighed	Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald. Og Kommissionens beslutning af 17. november 2000 om et spørgeskema til medlemsstaternes indberetning om gennemførelsen af direktiv 1999/31/EF om deponering af affald	Amtsråd
BEK 39 20/01/2000 Bekendtgørelse om anvendelse af aske fra forgasning og forbrænding af biomasse og biomasseaffald til jordbrugsformål	§ 9, Askeproducenten skal indberette til amtsrådet, hvor store mængder aske fra forgasning og forbrænding af biomasse og biomasseaffald, der er afhændet til anvendelse til jordbrugsformål fordelt på anvendelse i landbrug og skovbrug.	Overvågning	Årligt	Amtsråd		Amtsråd
BEK 675 27/06/2000 Bekendtgørelse om anmeldelse af flytning af forurenede jord og jord fra forureningskortlagte arealer og offentligt vejareal.	§ 3 punkt 6, Anmeldelse om flytning af jord skal være skriftlig, dateret og underskrevet af anmelderen. Anmeldelsen skal bl.a. indeholde oplysninger om, hvorledes jorden forventes nyttiggjort, eller om jorden ønskes anvist som affald.	Overvågning Registrering	Løbende	Kommunalbestyrelsen		Kommunen

Oversigt over eksisterende registrerings og rapporteringsforpligtigelser i henhold til dansk lovgivning (undtaget affaldsbekendtgørelsen)						
Lovgivningsreference	Registrering	Tilsluttet formål	Frekvens	Til hvem	EU	Hvem har data?
BEK 655 27/06/2000 Bekendtgørelse om genanvendelse af restprodukter og jord til bygge- og anlægsarbejder	<p>§10 Affaldsproducenten skal, inden restprodukter eller jord afhændes til genanvendelse, udarbejde en deklaration med oplysning om: 1) Affaldsproducent, produktionssted samt typen af restprodukt eller jord. 2) Den kategori, som restproduktet eller jorden tilhører. 3) Eventuel rensning med angivelse af den anvendte proces. Den anvendte metode for prøveudtagning mv. <i>Stk. 2.</i> Deklarationen skal underskrives af affaldsproducenten og opbevares hos denne i 5 år. Deklarationen skal på forlangende udleveres til miljømyndighederne.</p>	Overvågning Registrering	Efter anmodning	Miljømyndighederne		Producent
	<p>§11 Senest 4 uger før genanvendelse af restprodukter i kategori 1, 2 og 3 og jord i kategori 2 og 3, skal brugeren indgive en skriftlig anmeldelse til amtsrådet, hvor arbejdet agtes udført. Amtsrådet sender straks efter modtagelsen en kopi af anmeldelsen og medsendt materiale til kommunalbestyrelse, hvor arbejdet agtes udført. Anmeldelsen skal indeholde oplysninger om 1) Projektets beliggenhed. 2) Datoen for projektets påbegyndelse og afslutning. 3) Mængde, typen af restprodukt eller jord og kategorien af restprodukt og jord, der agtes anvendt i projektet. 4) Dimensioner/tegninger af projektet. 5) Oversigtsplan med angivelse af berørte matr. nr., placering i forhold til drikkevandsboringer og brønde, samt vandløb, søer og havet. 6) Oplysning om hvorvidt der vil ske udsivning direkte eller via drænsystemer til vandløb, søer og havet.</p>	Overvågning Registrering	Løbende	Amtsrådet		Amtsråd

Materialestatistikker

Statistik	Typer af data og oplysninger	Datafangst hidtil
Glasemballage	1. Grænsehandlens omfang 2. Dansk forbrug af vin og spiritus 3. Forbrug af vin og spiritusflasker 4. Forbrug af anden glasemballage (<i>konserves- og fødevarer glas, medicinglas, diverse andre, engangsøl- og vandflasker</i>) 5. Samlet forbrug af glasemballage 6. Indsamling af flasker (<i>opgjort på indsamlingsordning og 3 flasketyper</i>) 7. Genbrug/eksport af dansk indsamlede flasker (<i>skyllede/uskyllede/lager/eksport/solgt i DK</i>) 8. Afsætning af skår til Rexam og eksport 9. Deponeret skårmængde 10. Skårtyper til Rexam (<i>emballageskår, udenlandsk indsamlede skår, planglas, glødelamper</i>) 11. DK indsamlede skår til omsmeltning 12. Fordeling mellem farvede og hvide skår 13. Effektivitet af DK indsamling Indberetning til EU: 14. Glasemballage på DK marked (<i>DK genbrug, ny dansk produceret emballage, import/eksport af tom og fyldt emballage</i>) 15. Retur- og genbrugsemballage af glas (<i>øl- og sodavandsflasker</i>) 16: Forbrug af retur- og genbrugsemballage af glas (<i>Øl- og sodavandsflasker</i>) 17. Indsamlet flaske- og skårmængde (<i>opgjort på anvendelse</i>)	1. Skatteministeriet 2. VSOD, Danmarks Statistik og Skatteministeriet 3. d.o. 4. Rexam Holmegaard og Emballageforsyningen 5. Ovenstående 6. Flaskehandlere 7. Flaskehandlere/flaskeskyllerier 8. Flaskehandlere/skyllerier 9. Rexam, Flaskehandlere og skyllerier 10. Flaskehandlere og skyllerier 11. Rexam, Flaskehandlere og skyllerier 12. Rexam Holmegaard 13. Fra ovenstående kilder 14. Ovenstående og Emballageforsyningen 15. Ovenstående og Emballageforsyningen 16. Ovenstående og Emballageforsyningen 17. Ovenstående og Emballageforsyningen

Statistik	Typer af data og oplysninger	Datafangst hidtil
Kompost	<ol style="list-style-type: none"> 1. Omregningsfaktor fra m³ til tons 2. Anlæg fordelt på type 3. Affaldstyper modtaget og behandlet på 3 anlægstyper 4. Tilført have- og parkaffald fordelt på anlægstype 5. Bioaffald tilført type 1 anlæg fordelt på fraktioner 6. Indsamlet bioaffald fordelt på behandlingsmetode 7. Fordeling af bioaffald på komposterings- og biogasanlæg 8. Tilført organisk affald fordelt på affaldstype 9. Affald tilført kompost- og biogasanlæg 10. Produceret færdig kompost, samt fraført og sigterest 11. Ændring i indberettet mængde produceret/fraført kompost 12. Fraført kompost fordelt på anvendelse 13. Kompostens anvendelse fordelt på anvendelse 14. Priser for kompost 15. Udvikling i afsætning og priser for kompost af type 2 16. Oversigt over indhold af næringsstoffer i 45 kompostprodukter 17. Oversigt over indhold af tungmetaller i kompost 18. Indhold af miljøfremmede stoffer i kompost 19. Kompostanlæg fordelt efter type og tilført affaldsmængde 20. Oplyst og udnyttet kapacitet samt tilført mængde for anlægstype 21. Anlæg 	
Metalembalage	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potentiale/forsyningsmængde (<i>stål-, aluminiumsemballage</i>) 2. Strømme (<i>import/eksport, stålemballage i letjern/kommunejern, ståltromler/stålflasker, rensed stålemballage, genanv. Stålemballage</i>) 3. Strømme (<i>import/eksport, Alu-emballage i letjern/kommunejern, indsamlet Alu-emballage, rensed alu-emballage, genanv. alu-emballage</i>) 4. Sortering af containerindhold 5. Oparbejdet metalembalageaffald 6. Metalemballageindsamling (<i>3 typer af indsamlingskilder for Ståltromler, stålflasker mv., hvidblikemballage</i>) <p>EU indberetning:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Eksport af metalembalageaffald 8. Import af metalembalageaffald 9. Indsamling af metalemballage 10. Genanvendelse af transportemballage (<i>mængden af og beregningsmetode for transportemballage i DK</i>) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Emballageforsyningen i Danmark 2. Udvalgte større genanvendelsesvirksomheder, Gotthard/Stena Aluminium, indsamlere af ståltromler 3. Do. 4. Feltanalyser 5. Oplysninger fra virksomheder 6. Oplysninger fra virksomheder 7. Oplysninger fra virksomheder 8. Oplysninger fra virksomheder 9. Oplysninger ovenstående tabeller 10. Oplysninger fra ovenstående

Statistik	Typer af data og oplysninger	Datafangst hidtil
Plastemballage	<p>1. Forsyningsmængde (<i>opgjort på LDPE, HDPE, EPS, PP, PET, PS, Anden plast</i>)</p> <p>2. Emballageforsyning (tidsrække)</p> <p>3. Indsamling af plastemballageaffald i DK</p> <p>4. Import/eksport af plastemballageaffald (<i>7 materialer</i>)</p> <p>5. Eksport af plastemballageaffald fra handlere og oparbejdere</p> <p>6. Import af plastemballageaffald af handlere og oparbejdere</p> <p>7. Opgørelse af Transportemballage mængde</p> <p>8. Oparbejdet plastemballage <i>tidsrække</i>)</p> <p>9. Behandlingsformer og kapacitet (<i>tidsrække. Opgjort på kværning/formaling, regenerering m. vask, regenerering u. vask</i>)</p> <p>10. Prisudvikling for PE-kvaliteter</p> <p>EU indberetninger:</p> <p>11. Markedsført plastemballemængde i DK</p> <p>12. Indsamlet mængde plastemballageaffald i DK</p> <p>13. Import af plastemballageaffald til genanv. i DK</p> <p>14. Eksport af plastemballageaffald indsamlet i DK til genanvendelse.</p>	<p>1. Emballageforsyningen i Danmark</p> <p>3. Indsamlere + Emballageforsyningen</p> <p>4. Danmarks Statistik</p> <p>5. Handlere og oparbejdere</p> <p>6. Handlere og oparbejdere</p> <p>7. Emballageforsyningen</p> <p>8. Oparbejdere og handlere</p> <p>9. Behandlere</p> <p>10. EUWID</p> <p>11. Emballageforsyningen</p> <p>12. Emballageforsyningen og indsamlere</p> <p>13.</p> <p>14.</p>
Returpapir og -pap	<p>1. Papirforbruget i DK (<i>tidsrække</i>)</p> <p>2. Indsamlet mængde returpapir (<i>forbrug på returpapirforbrugende fabrikker, nettoeksport og lagerændringer hos fabrikker og handlere</i>)</p> <p>3. Udenrigshandel (<i>Import/eksport af 6 forskellige returpapirkvaliteter</i>)</p> <p>4. Indsamlet mængde på kilde og kvalitet (<i>ISAG kilder og papirfraktioner</i>)</p> <p>5. Fabrikernes forbrug (<i>opgjort på kvaliteterne Aviser og ugeblade, bølgepap, bl. papir og pap, bedre kvaliteter</i>)</p> <p>6. Disponering af returpapir (<i>returpapirhandlernes indsamling, eksport/import, lagerændring og afsætning til DK papirproduktion</i>)</p> <p>7. Priser på returpapir (<i>Bølgepap, bl. papir og pap, aviser</i>)</p> <p>8. Materialestrøm for aviser og ugeblade</p> <p>9. Materialestrøm for bølgepap</p> <p>10. Indsamlingspotentiale</p>	<p>1. Danmarks Statistik</p> <p>2. Danmarks Statistik, fabrikker og handlere</p> <p>3. Danmarks Statistik</p> <p>4. Fabrikker, handlere, formidlere</p> <p>5. Returpapirforbrugende fabrikker</p> <p>6. Returpapirhandlere og-formidlere</p> <p>7. EUWID</p> <p>8. Danmarks Statistik, fabrikker, handlere og formidlere</p>

Bilag C Internationale indberetningsforpligtelser

EU Direktiver

Oversigt over forpligtelser til rapportering til EU fora				
	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hypighed	Indberetning via?
	Rådets direktiv 91/692/EØF af 23. december 1991 om standardisering og rationalisering af rapporterne om gennemførelse af en række miljødirektiver.	Direktivet fastsætter bestemmelser om rapportering på de efterfølgende 7 direktiver (markeret m. ✓).	Rapportering hver 3. år i sept. Første rapportering: 1998 Næste rapportering: 2004	MST
✓	Rådets direktiv 78/176/EØF af 20. februar 1978 om affald fra titandioxidindustrien	Medlemsstaterne rapporterer om forebyggelsen og den gradvise nedbringelse af forurening, som er forårsaget af affald fra titandioxidindustrien. (OBS: Der findes ikke TiO ₂ -industri i Danmark)	Rapportering hvert 3. år i sept. (ifm. med vand, ikke affald). Der er rapporteret i 1996, 1999 og 2002. Næste rapportering: 2005	-
✓	Rådets direktiv 75/439/EØF af 16. juni 1975 om bortskaffelse af olieaffald	Bestemmelser om omsætning i dansk lovgivning. Mængden af solgt og/eller markedsført olie. Indsamlet mængde olie (inkl. vand). Regenereret mængde. Forbrændt mængde. Deponeret mængde. Barrierer (økonomiske/organisatoriske) for regenerering af olieaffald. Gennemførelse af oplysningskampagner. Antal virksomheder, der indsamler olieaffald. Behandlingstyper. Godkendelser for bortskaffelse af olieaffald. Godkendelser for bortskaffelse af olieaffald og andet affald. Myndigheders krav om passende miljø- og sundhedsbeskyttelsesforanstaltninger.	Rapportering hvert 3. år i sept. Første rapportering: 1998 Næste rapportering: 2004	MST indberetter via ISAG, importører, indsamlere, behandlere

Oversigt over forpligtigelser til rapportering til EU fora				
	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hyppighed	Indberetning via?
		Spørgsmål om godtgørelser til virksomheder, der indsamler olieaffald.		
√	Rådets direktiv 75/442/EØF af 15. Juli 1975 om affald	Omsætning i national ret. Antallet af myndigheder. Bortskaffelsesfaciliteter. Dækning af egne behov for affaldsbortskaffelse. Mængder af husholdningsaffald og farligt affald (ton/år). For delt på flg. mængder: <i>Totale mængder</i> <i>Genanvendte mængder</i> <i>Brændt v. energigenvinding</i> <i>Deponeret</i> <i>Andet</i> Dispensationer	Rapportering hver 3. år i sept. Første rapportering: 1998 Næste rapportering: 2004	MST indberetter via ISAG
	Ændring til affaldsramme direktivet 91/156/EØF	Direktivet stiller krav om at producenter og transportører af farligt affald, samt affaldsbehandlingsanlæg skal føre registre over mængder, art, oprindelse samt hvor det er relevant, bestemmelse(ssted), indsamlingshyppighed, transportform og behandlingsmetode.	Oplysningerne skal afgives efter anmodning af kompetente myndigheder.	

Oversigt over forpligtigelser til rapportering til EU fora				
	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hyppighed	Indberetning via?
√	Rådets direktiv 91/689/EØF af 12. december 1991 om farligt affald	Omsætning i national ret Nye affaldsformer. Foranstaltninger til at skelne farligt affald fra husholdningsaffald. Vedtagelse af nye regler. Kontrol af producenters affald. Om der føres et register. Udarbejdelse af affaldshåndteringsplaner. Producerede mængder farligt affald tons/år i og udenfor medlemsstaten: Produceret. Genvundet. Forbrændt. Andet. (oplysninger rapporteres i 75/442) Undtagelser fra direktivet	Rapportering hver 3. år i sept. Første rapportering: 1998 Næste rapportering: 2004	MST indberetter via bl.a. ISAG
√	Rådets direktiv 86/278/EØF af 12. juni 1986 om beskyttelse af miljøet, navnlig jorden, i forbindelse med anvendelse af slam fra rensningsanlæg i landbruget	Bestemmelser om omsætning i dansk ret. Nationale grænseværdier for Cd, Cu, Ni, Pb, Zn, Hg, Cr. Maksimalt udbredningsmængder pr. ha/år. Behandlingsteknikker. Producerede og udbredte mængder, tons, ha og tons/ha.	Rapportering hver 3. år i sept. Første rapportering: 1998 Næste rapportering: 2004	MST indberetter via Amter
√	94/67/EF: Rådets direktiv af 16. december 1994 om forbrænding af farligt affald.	Foranstaltninger til begrænsning af miljøforurening fra forbrændingsanlæg. Antal/hvilke tilladelser. Antal/hvilke tilladelser til medforbrænding. Foranstaltninger til at begrænse miljøskader ifm. levering og modtagelse af affald. Driftsvilkår og kontrolforanstaltninger. Overholdelse af emissionsgrænseværdier. Foranstaltninger til minimering af spildevandsudledninger. Foranstaltninger der sikrer overensstemmelse med direktiv 75/442/EØF og 91/689/EØF. Målemetoder. Meddelelse af lukning af anlæg	Første rapportering: 2001 Første rapport dækker perioden 1998 til 2000 Næste rapportering: 2004	MST indberetter via Tilsynsmyndighed

Oversigt over forpligtigelser til rapportering til EU fora				
	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hyppighed	Indberetning via?
√	Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 94/62/EF af 20. december 1994 om emballage og emballageaffald	Kommissionen meddeles følgende: Hvordan direktivet er omsat i national ret. Nye foranstaltninger. Foranstaltninger til begrænsning af emballage og emballageaffald Foranstaltninger til fremme af genbrugssystemer. Foranstaltninger til at etablere retur-, indsamlings- og genanvendelsessystemer for brugt emballage/emballageaffald. Offentliggørelse af mål - hvordan. Nationale standarder. Brug af økonomiske instrumenter til fremme af mål Der rapporteres data i 5 tabeller: Markedsført emballagemængde fordelt på materialerne: Glas, Plast(PET,PE, PVC,PP,PS, andet), Papir og pap, Metaller(stål, aluminium), Kompositmaterialer, Træ, Andet. Mængden af genbrugsemballage fordelt på materialer og typer: Glas (flasker, beholdere), Plast (tromler, tønder, sække, flasker, kasser, rammer, beholdere, paller), Pap (kasser, tromler, beholdere, paller), Metaller (aluminium/stål, beholdere/tromler), Træ (kasser, rammer, tromler, paller, pallekasser). Indsamlede mængder af emballage-affald, der er genanvendt eller nyttiggjort i landet fordelt på materialer og behandlingsform: Glas, Plast(PET,PE,PVC,PP,PS,Andet), Papir og pap, Metaller(aluminium, stål), Kompositmaterialer, Træ; andet. Indsamlede mængder emballageaffald, som eksporteres til genanvendelse eller nyttiggørelse. d.o. Importeret emballageaffald, som genanvendes eller nyttiggøres i Danmark. d.o.	Rapportering hvert år pr. 30. juni, som følge af Kommissionens beslutning af 3. Februar 1997 (97/138/EF) Første rapportering: 1999 for dataåret 1997. Næste rapportering: 2004	MST indberetter via bl.a. ISAG + emballagestatistik
	Rådets direktiv 91/157/EØF af 18. marts 1991 om batterier og akkumulatører, der indeholder farlige stoffer	Indberetning om gennemførelsen af programmer til bl.a. mindskelse af tungmetalinholdet i batterier og akkumulatører samt gradvis nedsættelse af mængden i husholdningsaffaldet af en række nærmere angivne brugte batterier og akkumulatører. Oplysninger om genanvendelsesmængde og -grad .	Rapportering hvert 4. år Første rapportering: 1993? Næste rapportering: 2005	MST indberetter via Retur-Bat
	Rådets direktiv 96/59/EF af 16. september 1996 om bortskaffelse af polychlorbiphenyler og	Der skal udarbejdes fortegnelser over apparater med et PCB-indhold på mere end 5 dm ³ . Fortegnelsen skal indeholde følgende: <i>indehaverens navn og adresse</i> <i>beskrivelse af apparaterne og angivelse af, hvor de befinder sig</i> <i>mængden af PCB indeholdt i apparaterne.</i>	Implementeringsrapportering Rapporteret d. 16 september 1999.	MST indberetter via særskilt kortlægning

Oversigt over forpligtigelser til rapportering til EU fora				
	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hyppighed	Indberetning via?
	polychlorterphenyle r (PCB/PCT)	<i>datoen for og behandlingsmetoden eller udskiftningen, der er udført eller planlagt. anmeldelsesdato</i>		
	Rådets forordning (EØF) nr. 259/93 af 1. februar 1993 om overvågning af og kontrol med overførsel af affald inden for, til og fra Det Europæiske Fællesskab og Decision 412/99	<p>Mængder og typer af importeret/eksporteret farligt affald. Antal og typer af behandlingsanlæg til farligt affald. Uheld under grænseoverskridende transporter af farligt affald. Hvilke(n) kompetente myndigheder/organer, der varetager Basel konventionens forpligtelser (art. 5) Information om antallet af grænseoverskridende transporter af farligt affald eller andet affald som ovennævnte har været involveret i, herunder: Mængden og type af farligt affald og/eller andet affald der er blevet eksporteret/importeret. Karakteristika for affaldet Bestemmelsessted/oprindelseslande Transitlande Disponeringsmetode i henhold til notifikation Disponeringer der ikke er sket efter hensigten Hvilke initiativer landet har taget til at reducere mængden af farligt affald eller andet affald, der transporteres over grænser, der ikke er sket efter hensigten Information om vedtagne målsætninger/midler i forhold til at implementere Basel konventionen. Information om tilgængelige statistikker om effekter på sundhed og miljø som følge af generering, transport og disponering af farligt affald samt andet affald. Information om indgåede bilaterale, multilaterale og regionale aftaler og initiativer i forhold til at efterkomme konventionens art. 11 (indgåelse af aftaler). Information om uheld under grænseoverskridende transporter og/eller i forbindelse med disponering af farligt affald og/eller andet affald, samt hvilke forholdsregler der er iværksat. Information om disponeringsmuligheder i den nationale lovgivning. Information om initiativer der er iværksat med henblik på at udvikle teknologi, der kan fremme og/eller eliminere produktion af farligt affald samt andet affald. Andre relevante initiativer</p>	Rapportering hvert år - ved udgangen af kalenderåret, jf. Kommissionens beslutning af 3. Juni 1999 (1999/412/EF) + 259/93 art. 41, stk. 1 . Første rapportering: dec. 1996.	MST indberetter via Transportørdatabase + ISAG

Oversigt over forpligtigelser til rapportering til EU fora				
	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hyppeghed	Indberetning via?
	Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald. Og Kommissionens beslutning af 17. november 2000 om et spørgeskema til medlemsstaternes indberetning om gennemførelsen af direktiv 1999/31/EF om deponering af affald	Liste over øer og isolerede bebyggelser, der er undtaget direktivet. National strategi til reduktion af deponeringen af bionedbrydeligt affald. Mængden og typen af affald , der føres til anlæg, der er undtaget direktivet. De nationale regler, som gennemfører direktivet beskrives. Anvendelsen af muligheder for undtagelse af anlæg og lempelse af kravene. Den nationale strategi for reduktion af bionedbrydeligt affald til deponering. Antallet af bestående deponeringsanlæg opgjort i anlægskategorier, herunder antal der videreføres og nedlukkes. Antallet af nyetablerede deponeringsanlæg.	Rapportering hvert 3. år om direktivets gennemførelse. Sker på baggrund af spørgeskema vedtaget ved Kommissionens beslutning af 17. november 2000 (2000/738/EF). Første rapportering skal dække perioden 16. juli 2001 til 31. december 2003 og være Kommissionen i hænde senest i september 2004.	MST indberetter via Amter
	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2150/2002 af 25. november 2002 om affaldsstatistik	Affaldsproduktion opgjort på affaldskategorier og brancher. Affaldsmængde opgjort på affaldskategorier og behandlingsproces. Antal behandlingsanlæg, der kapacitet og mængden af behandles affald opgjort på affaldskategori.	Rapportering hvert 2. år. 1. rapportering vil være for andet kalenderår efter forordningens publicering, dvs. for 2004. Rapporteringen skal ske senest 18 måneder efter, dvs. senest i juli 2006. Rapporteringen sker til Eurostat.	MST indberetter via ISAG
	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/53/EF af 18. September 2000 om udrangerede køretøjer	Beskrivelse af omsætningen til dansk lovgivning og gennemførelsen af direktivet. Herunder oplysninger om implementering af fornødne foranstaltninger. Oplysning om typer og mængder af genvundne materialer . Antal indsamlede køretøjer til behandling. Antal godkendte og registrerede behandlingsvirksomheder. Antal udrangerede køretøjer med negativ markedsværdi afleveret til anerkendte behandlingsvirksomheder. Antal behandlingsvirksomheder med certificering. Genbrugs-, nyttiggørelses- og genvindingsprocenter for hvert år.	Rapportering hvert 3. år om direktivets gennemførelse. Sker på baggrund af spørgeskema vedtaget ved Kommissionens beslutning af 17. Oktober 2001 (2001/753/EF). Første rapport skal dække perioden 21/4 2002 -21/4 2004. Rapporteringen skal sendes til Kommissionen senest 9 måneder efter udløbet af den pågældende 3-års periode.	MST indberetter via behandlere

Oversigt over forpligtigelser til rapportering til EU fora				
	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hyppighed	Indberetning via?
	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/76/EF af 4. December 2000 om forbrænding af affald		Rapportering hvert 3. År om direktivets gennemførelse. Rapportering skal sendes til Kommissionen senest 9 måneder efter udløbet af den pågældende 3-års periode. Beslutning om spørgeskema foreligger endnu ikke	MST indberetter via ?
	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/96/EF af 27. Januar 2003 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr	Producentregister med oplysninger opgjort pr. år over mængde og kategori af elektrisk og elektronisk udstyr, der er markedsført, indsamlet, genbrugt, genvundet og nyttiggjort, samt eksporteret mængde affald.	Oplysninger fra producentregistret sendes til Kommissionen hvert 2. År, senest 18 måneder efter afslutningen på den pågældende periode. Første rapportering vedrører 2005 og 2006. Rapportering hvert 3. År om gennemførelsen af direktivet. Rapporteringen sendes til Kommissionen senest 9 måneder efter udløbet af den pågældende 3-års periode. Beslutning om spørgeskema foreligger endnu ikke.	MST indberetter via producent register
	Europa-Parlamentets og Rådet forordning 1774/2002 af 3. Oktober 2002 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum	Der er ikke direkte krav til indberetning i forordningen.		
	Kommende forordning om E-	Indberetning af data om affald svarende til stamkortoplysninger, samt oplysninger om eksport af farligt affald inkl. Oplysning om modtageren af affaldet	Indberetning vil blive årlig. Første indberetning	MST indberetter

Oversigt over forpligtelser til rapportering til EU fora				
	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hyppighed	Indberetning via?
	PRTR		forventes at ske i 2007	

Konventioner

Oversigt over forpligtelser til rapportering til konventioner.				
Myndighed	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hyppighed	Indberetning via?
Basel konventionen	Artikel 13, særligt stk. 3.	<p>Oplysninger om:</p> <p>Hvilke(n) kompetente myndigheder/organer, der varetager Basel konventionens forpligtelser (art. 5)</p> <p>Information om antallet af grænseoverskridende transporter af farligt affald eller andet affald som ovennævnte har været involveret i, herunder:</p> <p><i>Mængden og type af farligt affald og/eller andet affald der er blevet eksporteret/importeret.</i></p> <p><i>Karakteristika for affaldet</i></p> <p><i>Bestemmelses-sted/oprindelseslande</i></p> <p><i>Transitlande</i></p> <p><i>Disponeringsmetode i henhold til notifikation</i></p> <p><i>Disponeringer der ikke er sket efter hensigten</i></p> <p><i>Hvilke initiativer landet har taget til at reducere mængden af farligt affald eller andet affald, der transporteres over grænser, der ikke er sket efter hensigten</i></p> <p><i>Information om vedtagne målsætninger/midler i forhold til at implementere Basel konventionen.</i></p> <p><i>Information om tilgængelige statistikker om effekter på sundhed og miljø som følge af generering, transport og disponering af farligt affald samt andet affald.</i></p> <p><i>Information om indgåede bilaterale, multilaterale og regionale aftaler og initiativer i forhold til at efterkomme konventionens art.11 (indgåelse af aftaler).</i></p> <p><i>Information om uheld under grænseoverskridende transporter og/eller i forbindelse med disponering af farligt affald og/eller andet affald, samt hvilke forholdsregler der er iværksat.</i></p> <p><i>Information om disponeringsmuligheder i den nationale lovgivning.</i></p> <p><i>Information om initiativer der er iværksat med henblik på at udvikle teknologi, der kan fremme og/eller eliminere produktion af farligt affald samt andet affald.</i></p> <p><i>Andre relevante initiativer</i></p>	<p>Rapportering hvert år - ved udgangen af kalenderåret.</p> <p>Rapporten sendes til Basel-konventionens sekretariat samt en kopi til Kommissionen</p>	<p>MST indberetter via Transportdatabasen + ISAG</p>

Oversigt over forpligtelser til rapportering til konventioner.				
Myndighed	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hypighed	Indberetning via?
OSPAR konventionen, herunder PARCOM	Decision 90/2 af 14. juni 1990 om programmer og metoder for batterier indeholdende kviksølv og cadmium.	Landene skal udarbejde programmer til monitorering af brug og produktion af batterier, der indeholder Hg og Cd	Rapportering hvert 4. år. Næste rapportering: 31. dec. 2005	MST indberetter
OSPAR konventionen, herunder PARCOM	Decision 92/3 on the phasing out of PCBs and hazardous PCB substitutes	Rapportere om programmer for udfasning af PCB og farlige PCB substitutter	Rapportering hvert 4. år. Næste rapportering i år 2004 til DIFF	MST indberetter
OSPAR konventionen, herunder PARCOM	Recommendation 89/3 of 20 June 1989 on programmes and measures for reducing mercury discharges from various sources.	Implementeringsrapportering. Format endnu ikke aftalt.	Rapportering hvert 4. år til DIFF Næste rapportering: 2006	MST indberetter
HELCOM konventionen, herunder HELCOM	Recommendation 17/6: reduction of pollution from discharges into water, emissions into the atmosphere and phosphogypsum out of the production of fertilisers	.	Rapportering hvert 3. År Første rapportering: juni 2003	MST indberetter
Århus konventionen	Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet. Vedtaget den 25. Juni 1998	Forpligtelsen er udmøntet i PRTR-protikollen	Ingen pligt til rapportering, men oplysninger om miljø skal være offentligt tilgængelige	

Andre internationale forpligtelser

Oversigt over forpligtelser til rapportering til organisationer og institutioner				
Myndighed	Indberetningskrav	Typer af data og oplysninger	Hypighed	Indberetning via?
OECD/ Eurostat	Joint Questionnaires on the state of the environment - "Waste"	<p>Der rapporteres omkring 230 svar vedr. nedenstående emner: 1. Generation of waste by sector2a. Generation and recycling of selected waste materials2b. Generation of waste by selected waste streams3. Treatment, disposal and movements of industrial (non haz) waste4. Treatment, disposal and movements of hazardous waste 5a. Generation and collection of municipalwaste5b. Composition of municipal waste5c. Treatment, disposal and movements of municipal waste6. Waste treatment and disposal installations.</p> <p>SLAM Årlige oplysninger om nationale data for produktion, behandling, anvendelse og bortskaffelse af spildevandsslam opgjort i mængder.</p> <p>AFFALD Affaldsmængder generet pr. sektor pr. år fordelt på en række kilder og affaldsstrømme.</p> <p>Opgørelser over kommunalt og privat indsamlet affald i mængdeangivelser fordelt på kilder.</p> <p>Opgørelser af dækningsgrad for indsamling.</p> <p>Mængder af dannet farligt affald fordelt på forskellig strømme jf. Basel konventionens kategorier.</p> <p>Behandlingsmetoder og disponeringsmetoder for forskellige kategorier af affald.</p> <p>Grænseoverskridende affalds-transporter, antal, type mm.</p> <p>Affaldets sammensætning, i mængde og %.</p> <p>Genindvindingsaktiviteter udvalgte affaldstyper.</p> <p>Typer og antal af behandlingsanlæg.</p>	<p>Hvert andet år, lige år</p> <p>Næste rapportering: 2004</p> <p>Indberetningen er frivillig.</p> <p>Forventes fremover dækket ind via Forordning om affaldsstatistik</p>	<p>MST indberetter via ISAG, materialestatistikker, slamstatistik, transportørdatabase</p>

Bilag D Analyse af kommunale affaldsregulativer

Affaldsproducenter

Fokuspunkt: Hvilke pligter/ansvar pålægges affaldsproducenter med hensyn til dokumentation og oplysning?

Staten	
Miljøbeskyttelsesloven	indirekte miljøbeskyttelseslovens formålsparagraf §1 stk. 2 og §4 stk. 4
Affaldsbekendtgørelsen	<p>§ 18, §19 (listevirksomheder og anden virksomhed end listevirksomheder) Register over affaldsproduktion med angivelse af fraktion, art, mængde og sammensætning, mulighed for yderligere sortering samt indhold af visse miljøbelastende stoffer. Indberettes til MST eller kommunen efter anmodning. §20 Indberetning af import og eksport af grønt affald (ingen eksplicit henvisning til at det er affaldsproducenten der skal indberette)</p> <p>Oplysningspligt: §47 Væsentlige ændringer i affalds mængde, sammensætning m.v. §48 Efter anmodning afgive alle oplysninger vedr. affaldshåndtering, herunder anvendte transportører og affaldsbehandlere FARLIGT AFFALD §50-§51 Anmeldes til kommunen §52 dokumentation for korrekt klassificering §53 Register over mængde, art og dets håndtering.</p>
Kommune/selskab	Regulativet
Helsingør	5 Affaldsproducentens pligter 5.26 Oplysningspligt efter anmodning alle oplysninger. producent til transportør om fraktion og type, affaldsproducent og afleveringssted, væsentlige ændringer, 5.29 Registerpligt anmeldelses eller godkendelsespligtige virksomheder skal føre register, skal opbevares i 5 år, efter anmodning indberetning
Middelfart	5. Affaldsproducenters pligter 5.8 Oplysningspligt alle oplysninger om affald, væsentlige ændringer
Årslev	5 Affaldsproducenters pligter 5.17 Anmeldelsespligt farligt affald, byggeanlægsaffald til kommunen, alt affald til FAKS, væsentlige ændringer – dog

	mindst hvert 4. år.
Sundeved	Kap. 2 Affaldsproducentens pligter §11 Oplysningspligt register, oplysning til kommunen, væsentlige ændringer
Skagen	5 Affaldsproducenters pligter 5.9 Oplysningspligt m.v. efter anmodning give alle oplysninger om affald, transportør og modtageanlæg. Der udarbejdes et affaldskort for hver virksomhed. Kortet indeholder oplysninger om, hvilke affaldsfraktioner og mængder virksomheden producerer, væsentlige ændringer
Helsingø	5. Affaldsproducenters pligter 5.20 Oplysningspligt større ændringer, affaldsproducenten skal afgive oplysninger om affaldsfraktion og type, affaldsproducent og afleveringssted til transportøren. registerføring jf. lovgivning, indberettes på anmodning
Gentofte	5 Affaldsproducenters pligter 5.22 Oplysningspligt efter anmodning alle oplysninger, anmelde ændringer, affaldsproducenten skal give transportøren oplysninger om affaldsfraktion og – type, affaldsproducent og afleveringssted ved transport af ikke-farligt affald. Registerføring jf. bekendtgørelse – men intet om at kommunen skal have oplysningerne på anmodning. 9.07 Hvis affaldsproducenten for genanvendeligt affald benytter et andet anlæg, end dem kommunen anviser til skal der foretages en anmeldelse til kommunen senest 5 hverdage, efter at affaldsproducenten har skilt sig af med affaldet. Anmeldelse jf. bilag 3 afsnit 5.
Renørdvest I/S	5. Affaldsproducenters pligter 05.17 Oplysningspligt Efter anmodning oplysninger om alt affald fremkommet hos producenten, væsentlige ændringer
BOFA I/S	05 Affaldsproducentens pligter 05.21 Oplysningspligt oplysninger til transportører, til kommunen væsentlige ændringer register over farligt affald register over affald
I/S RENO SYD	6. Affaldsproducentens pligter og rettigheder 6.1 Anmeldelsespligt – farligt affald/jord. Art, oprindelse, mængde, emballering, sammensætning, egenskaber. Væsentlige ændringer mængde/ sammensætning anmeldes 6.4 Registreringspligt Farligt affald – føre register over produceret affald samt benyttet transportør/modtagevirksomhed.

	<p>Indberetning en gang årligt. Opbevare oplysninger og dokumentation herfor i 5 år.</p> <p>Ikke farligt affald – føre register over affaldsproduktion, benyttet transportør/modtageanlæg. Afgive oplysninger på forlangende. Opbevare i 5 år.</p>
--	--

Konklusion: Som regel er kommunens krav jf. affaldsbekendtgørelsen. Affaldsproducenten skal på anmodning afgive alle oplysninger vedr. affaldshåndtering, transportør og affaldsbehandlere. Væsentlige ændringer skal anmeldes til kommunen. Enkelte kommuner stiller dog også krav om at alt affald skal anmeldes hvert 4. år og ikke kun ved væsentlige ændringer. Det er forskelligt hvorvidt der henvises til at virksomheden skal føre register over sit affald (måske fordi stamkort først gælder fra 2001 af og nogen regulativer er ældre)

Transportører

Fokuspunkt: Hvilke oplysninger er transportøren forpligtet til at registrere eller afgive til kommunen? Affaldsproducent? Modtageanlæg?

Staten	
Miljøbeskyttelsesloven	
Affaldsbekendtgørelsen	<p>§ 13 og § 14</p> <p>Transportøren skal registrere mængder, affaldsfraktion og – type, affaldets producent og afleveringssted. Registrets oplysninger og dokumentation for disse oplysninger skal opbevares i 5 år.</p> <p>Virksomheden (transportøren) skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen afgive oplysningerne.</p> <p>Affaldsproducenter som anvender affaldstransportører er forpligtiget til at afgive de i stk. 1 nævnte oplysninger til transportøren.</p> <p>Oplysninger om mængder kan angives efter skøn.</p>
Kommune/selskab	Regulativet
Helsingør	<p>Transportører skal 1 gang årligt og inden den 31. januar det følgende år afgive oplysninger til Helsingør Kommune, om transporterede affaldsmængder, affaldsfraktion og –type, affaldets afleveringssted samt affaldsproducentens navn, CVR-nummer, adresse og telefonnummer. For farligt affald skal der endvidere angives EAK-kode.</p>
Middelfart	<p>jf. bilag 3 skal transportøren 4 gange årligt afgive oplysning om transporterede affaldsmængder, affaldsfraktioner, affaldets afleveringssted samt affaldsproducentens navn, SE-nummer og adresse. Oplysningerne skal registreres efter ISAG-systemets standard og fremsendes til Middelfart Kommune inden den 10. i måneden efter kvartalsudløbet på en diskette. Indberetningerne på diskette skal ske vha. Middelfart Kommunes edb-program for affaldstransportører (eller lign.</p>

	program efter aftale)
Årslev	Skal føre register over transporterede affaldsmængder og –fraktioner. Affaldets oprindelse og afleveringssted. Registeret skal opbevares i 5 år. Efter anmodning fra kommunen skal transportøren afgive oplysninger om transporterede affaldsmængder, materialefraktioner, affaldets afleveringssted samt affaldsproducentens navn, CVR-nummer, adresse og telefonnummer
Sundeved	Transportøren skal for hvert kvartal afgive oplysninger om transporterede affaldsmængder, affaldsfraktioner, affaldets afleveringssted, dato for aflevering samt affaldsproducentens navn, CVR-nummer (SE-nummer) og adresse. Oplysningerne skal være A/S Alssund Affald (ASA) i hænde senest 1 måned efter kvartalets udløb. Indberetningsfrekvensen kan, efter aftale med kommunen, nedsættes. Oplysningerne skal fremsendes på diskette eller mail jf. bilag 4. I bilag 4 er der ud over de ovennævnte oplysninger krav om at indberette affaldsproducentens kommunenummer. og modtageanlæggets CVR-nummer (SE-nummer)
Skagen	Ved registrering som transportør skal der oplyses affaldstyper samt modtageanlæg, der er indgået aftale med.
Helsingø	Transportøren skal 1 gang årligt og senest den 31. januar det efterfølgende år afgive oplysninger om transporterede affaldsmængder for hver affaldsproducent. Jf. bilag 7: Indberetningen skal indeholde oplysninger om: Transporterede mængder, affaldsfraktion, affaldstype, affaldets producent og afleveringssted. I elektronisk form – manuel indberetning efter aftale.
Gentofte	6.07 Transportører af farligt affald skal føre register over transporteret mængde og art af farligt affald (affaldskatalogkoden), det farlige affalds producent og afleveringssted. Registerets oplysninger og dokumentation for disse oplysninger skal opbevares i 5 år, og fremvises efter anmodning fra teknisk forvaltning. 6.08 Transportøren skal efter anmodning fra Teknisk Forvaltning afgive oplysninger om og dokumentation for transporterede affaldsmængder og –typer samt producenter af affaldet. Registreret efter ISAG 6.09 Transportører skal en gang årligt og senest den 31 januar det følgende år afgive oplysning om transporterede affaldsmængder, affaldsfraktioner, affaldets afleveringssted samt affaldsproducentens navn, SE-nummer, adresse og telefonnummer for hver enkelt affaldsproducent. Opbevares i 5 år.
Renordvest I/S	Transportøren skal 1 gang årligt (kalenderår) og senest den 31. januar det følgende år afgive

	<p>oplysning om transporterede affaldsmængder, affaldsfraktioner, affaldets afleveringssted samt affaldsproducentens navn, SE-nummer, adresse og telefonnummer.</p> <p>ISAG-systemets standard – enten på standardformular eller på diskette.</p> <p>Transportøren skal straks og senest den 15. i den efterfølgende måned indberette eventuelle af- og tilmeldinger til Teknisk forvaltning.</p>
BOFA I/S	<p>Transportører skal føre register over transporterede mængder af affald, herunder farligt affald, affaldsfraktioner og -typer, affaldets producent og afleveringssted. Registerets oplysninger og dokumentation for disse skal opbevares i 5 år.</p> <p>Transportøren skal en gang månedligt og senest den 20. i den efterfølgende måned afgive oplysninger til Bofas erhvervsaffaldsregister. Oplysninger registreres efter ISAG-systemets standard og sendes til Bofa enten på standardformular eller på diskette efter Bofas anvisning om format.</p>
I/S RENO SYD	<p>Affaldstransportøren skal føre register over transporteret mængde, type og art samt oprindelse og afleveringssted. En gang årligt (kalenderår) og senest den 31 januar det efterfølgende år fremsendes de registrerede oplysninger eller dokumentation herfor til I/S RENO SYD. Registreret samt dokumentation skal opbevares i 5 år.</p>

Konklusion: Nogen kommuner kræver kun indberetning efter anmodning, andre beder om en årlig indberetning, indberetning hvert kvartal eller hver måned. Indberetning foretages som regel elektronisk og efter ISAG- standard.

Fase 2 Afdækning af databehov

Indhold

FORORD	84
1 FORMÅL	86
2 PROCES	87
RESULTAT	89
3.1 WORKSHOP	89
3.2 KONKLUSION PÅ WORKSHOP	90
3.3 DATABEHOV	91
3.3.1 Kommuner	91
3.3.2 Amter	92
3.3.3 Miljøstyrelsen	92
3.3.4 Behandlingsanlæg	95
3.3.5 Affaldsproducenter	95
3.3.6 Transportører	95
3.4 DATAØNSKER	95
4 OPSAMLING	97
BILAG A REFERAT FRA WORKSHOP NR. 1	98

Forord

Denne rapport er udarbejdet til Arbejdsgruppen om organisering af affaldssektoren. Arbejdsgruppen er nedsat af Miljøministeren i 2002 for at give anbefalinger om den fremtidige tilrettelæggelse af affaldssektoren. Indholdet af rapporten er ikke nødvendigvis udtryk for Arbejdsgruppens holdninger eller vurderinger, men er alene konsulentens ansvar. Rapporten er finansieret af Rådet for renere produkter.

1 Formål

Formålet med fase 2 har været at indkredse de typer af data, som en ny datamodel nødvendigvis skal kunne levere for at tilgodese myndighedernes behov og forpligtelser.

For at gøre dette, har det været nødvendigt at skabe overblik over de databehov, der følger af lovbestede myndighedsopgaver på affaldsområdet, såvel nationalt som internationalt. Dette minimale sæt af data, der tillader gennemførelsen af myndighedsopgaverne, har skullet identificeres i forhold til data-ønsker, som er en type data som myndighederne gerne vil have, men som ikke direkte er nødvendige for at kunne løse lovbestede opgaver.

2 Proces

Den væsentligste aktivitet i fase 2, har været afholdelsen af en workshop for databrugere og –leverandører. Formålet med workshoppen var at diskutere data-behov og data-ønsker, herunder at indkredse eventuelle ”problemdata”. Workshoppen har dermed været et vigtigt input til projektets indkredsning af, hvilke data den nye model for affaldsdata vil skulle indeholde.

Hjemmesiden www.affaldsdata.dk har både før og efter workshoppen fungeret som et vigtigt forum til formidling af materiale og resultater til aktørerne.

Et væsentligt input til workshoppen har været oversigterne over nationale og internationale indberetningsforpligtelser, som blev udarbejdet i forbindelse med fase 1. Deltagerne i workshoppen har via www.affaldsdata.dk haft mulighed for at forholde sig til oversigterne forud for workshoppen.

Før workshoppen fik deltagerne desuden tilsendt et spørgeskema om, hvilke data de anså for problematiske. På baggrund af denne ”hjemmeopgave”, blev der udarbejdet mere uddybende spørgsmål om deltagernes holdning til og syn på, hvilke data, der er problematiske.

På workshoppen præsenterede projektgruppen deltagerne for en første skitse til en ny datamodel for affaldsområdet. Modelskitzen havde til formål, sammen med de uddybende spørgsmål nævnt ovenfor, at danne udgangspunkt for diskussionen om databehov og dataønsker, således at det blev belyst hvilke data, der er

- nødvendige
- ønskelige
- problematiske
- undværlige

Desuden har der efter workshoppen været afholdt et møde med repræsentanter fra transportørsiden. Mødet blev afholdt på opfordring af transportørerne og havde til formål mere detaljeret at diskutere de problemstillinger i forhold til dataregistrering og -indberetning, som gør sig gældende for transportørerne.

På mødet forelagde repræsentanterne fra transportørsiden et forslag til datamodel, som på linje med resultaterne fra fase 1 og fase 2, vil indgå i det videre arbejde i fase 3 med at opstille forslag til en ny datamodel for affaldsområdet.

Datamodellen vil skulle opfylde en række krav, som dels er identificeret i udbuds- og tilbudsmaterialet til projektet, dels er identificeret på baggrund af input fra aktørerne.

Nogle af disse krav kan vise sig, at være modsatrettede. Afvejningen af krav til datamodellen vil derfor uundgåeligt ske ud fra en prioritering af de enkelte kravs væsentlighed.

Et meget væsentligt krav er således at tilvejebring kvalitetsdata, der er troværdige, valide og robuste. Jo flere og mere detaljerede data, man beslutter at indsamle, jo sværere bliver det at opfylde kravet om kvalitetsdata.

Resultater af fase 2:

- Referat fra workshop den 17. februar 2004, jf. bilag A
- Oversigt over aktørernes databehov, jf. afsnit 3.3
- Oversigt over aktørernes dataønsker, jf. afsnit 3.4

3 Resultat

3.1 Workshop

Workshoppen blev planlagt i samarbejde med CASA, som stod for den praktiske planlægning og styring. Workshoppen blev afholdt den 17. februar. Referat fra workshoppen fremgår af bilag A

Hovedbudskabet fra dataleverandørerne var, at det i mange tilfælde ikke er et egentligt problem at skaffe data, men at det er ressourcerne, der anvendes til tilvejebringelse og distribution af data, der volder problemer og som er ude af proportioner med datakvaliteten og dermed anvendeligheden for databrukerne.

Workshoppen sluttede med en session, hvor deltagerne blev bedt om at prioritere, hvilke data de bedst kan undvære (databrukerne) eller helst vil undgå at indberette (dataleverandørerne).

Af tabel 1 nedenfor fremgår resultatet af deltagernes prioriteringer. Et X betyder, at det er en datatype, som indberettes af den pågældende aktør. Jo mørkere farve i felterne, jo mere problematisk anses datatypen for at være af dataleverandøren. For databrukerne angiver en desto mørkere farve, at den pågældende parameter bedre kan undværes. Bemærk, at aktørernes prioriteringer vedrørende erhvervsmæssig kilde er under forudsætning af, at der i stedet registreres P-nummer.

Data-type	Data-bruger	Producent	Transportør	Behandler
Antal aktører	(10)	4	6	9
P-nummer på affaldsproducent		X	X	(X)
Affaldstyper		X	X	X
Behandlingsanlæg (afleveringssted)		X	X	X
Generelt affald – Affaldsfraktion niveau 1		X	X	X
Generelt affald – Affaldsfraktion niveau 2		X	X	X
Farligt affald – Affaldsfraktion niveau 1		X		X
Farligt affald – Affaldsfraktion niveau 2		X		X
Farligt affald – EAK-kode (affaldsart)		X	X	X
Farligt affald – Emballering		X		
Farligt affald – Sammensætning		X		
Farligt affald – Egenskaber		X		
Affaldsmængde		X	X	X
Kommunekode			(X)	X
Affaldstransportør (CVR-nummer)		X	X	X
Landekode (ved eksport/import)				X
Erhvervskilde			(X)	X
Kildespecifikation (servicefelt)				X
Behandlingsform				X
Emballageaffaldstyper				(X)
Miljøbelastende stoffer		X		
Fordeling på fraktioner		X		

Tabel 1. Aktørernes prioriteringer

3.2 Konklusion på workshop

Aktørernes har naturligvis meget forskellige ønsker til og meninger om, hvilke typer af data, der skal indgå i en ny model for affaldsdata. De vigtigste konklusioner forsøges alligevel opsummeret nedenfor, som nogle hensyn/overvejelser, der bør indarbejdes i den kommende datamodel:

- Transportører, der kun foretager transport fra A til B, bør så vidt muligt friholdes fra at registrere og indberette nogen former for data
- Det er vigtigt, at der tages hensyn til fortrolighed. Datamodellen må ikke medføre at transportører i princippet afleverer deres kunderegistre til behandlingsanlæg/affaldsselskaber, som reelt er konkurrenter
- Den nuværende registrering på erhvervmæssig kilde fungerer ikke. Når først affaldet registreres hos affaldsbehandleren er oplysningen om den korrekte erhvervmæssige kilde gået tabt. Når man alligevel skal anvende p-koder, hvorfor så ikke erstatte erhvervmæssig kilde med oplysning om affaldsproducentens p-nummer. Hertil er jo knyttet en branchekode
- Robuste data om erhvervmæssig kilde er et vigtigt input til kommunernes affaldsplanlægning
- Parameteren Affaldstype er overflødig. Det der er brug for er oplysninger om affaldsart, oprindelse, behandlingsanlæg og transportør. Så forenkling af registreringerne
- Selvom registrering af EAK-kode er meget besværlig, så er den nødvendig af hensyn til EU
- Registrering af fraktionsniveau 1 og 2 giver ikke de store problemer

- Såkaldt "grønt" affald, som kan eksporteres direkte til oparbejdning i udlandet uden anmeldelse, skal på én eller anden måde fanges af datamodellen
- Ingen behov for oplysninger om miljøbelastende stoffer og sorteringspotentialer, som i dag registreres på stamkort.

3.3 Databehov

I det følgende følger en oversigt over de forskellige aktørers behov for affaldsdata. Oversigten er dels blevet til på baggrund af fase 1, dels på baggrund af input fra aktørerne i fase 2¹. Oversigten går dog ikke så langt som til at beskrive disse forhold helt ned på parameter-niveau. En sådan oversigt over, hvilke parametre og oplysninger, som skal afgives i henhold til de enkelte bestemmelser, fremgår af Fase 1 rapporten, bilag B.

3.3.1 Kommuner

Håndteringen af affald i Danmark er hovedsageligt en kommunal opgave. Som følge heraf er det kommunernes ansvar via deres affaldsplanlægning, at pege på, hvilken kapacitet, der er nødvendig til behandling af affald frembragt i kommunen. Kommunerne skal desuden udarbejde regulativer for håndteringen af affald i kommunen, tilrettelægge og eventuelt revidere ordninger, samt føre tilsyn med husholdninger og virksomheder, der producerer og håndterer affald.

Kommunerne indsamler data til brug for deres opgaver i forbindelse med:

- Den kommunale affaldsplanlægning
 - kortlægning og status
 - prognoser
 - fastlæggelse og evaluering af mål og initiativer
 - udarbejdelse af 4 årig plan for affaldsbortskaffelse
- Udarbejdelse af regulativer
 - tilrettelæggelse og evaluering af ordninger
- Fastsættelse og evaluering af gebyrer
- Gennemførelse af tilsyn
 - affaldshåndteringen
 - virksomheder

Nedenstående tabel viser, hvor kommunerne i dag har mulighed for at indsamle data.

BEK 619 Affaldsbekendtgørelsen			
Anvendelse	Frekvens	Dataleverandør	Hvor
Tilsyn/planlægning	Efter anmodning	Affaldsproducent	§§ 18, 48, 53
Tilsyn/planlægning	Efter anmodning	Transportører	§§ 12, 13, 14, 31,
Tilsyn/planlægning	Efter anmodning	Affaldsbehandlere	§§ 15-17
BEK 1067 om håndtering af elektriske og elektroniske produkter			

¹ Blandt andet indgår input fra: Affaldsregistrering. Erfaring, problemer og behov. Rapport fra Affaldsregistreringsgruppen. affalddanmark 2004.

Tilsyn/planlægning	Årligt	Indsamlere	§§ 7, 10
BEK 675 om anmeldelse af flytning af forurenede jord			
Overvågning/registrering	Løbende	Entreprenør	§ 3, pkt. 6
Udtræk fra ISAG			
Tilsyn/planlægning	Årligt	Miljøstyrelsen	*

* Efter aftale med Kommunernes Landsforening sender Miljøstyrelsen årligt udtræk fra ISAG til kommunerne.

3.3.2 Amter

Amterne har til opgave via regionplanlægningen, at sikre at der udlægges tilstrækkelig behandlingskapacitet. Amterne varetager desuden godkendelsen af virksomheder, der falder ind under kapitel 5 i Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed. Herunder fastsætter amtet krav til virksomhedernes produktionsteknologi og affaldshåndtering. Amterne fører desuden tilsyn med disse virksomheder, herunder med de kommunale affaldsbehandlingsanlæg.

Amterne indsamler data for at kunne varetage deres opgaver med:

- Godkendelse af og tilsyn med kapitel 5 virksomheder, herunder kommunale affaldsbehandlingsanlæg
- Generel overvågning af jord, vand, luft, VVM godkendelser mv.
- Regionplanlægning
 - arealudlæg
 - kapacitet

Nedenstående tabel viser, hvor amterne i dag har mulighed for at indsamle deres data.

BEK 619 Affaldsbekendtgørelsen			
Anvendelse	Frekvens	Dataleverandør	Hvor
Tilsyn/planlægning	Efter anmodning	Affaldsproducent	§§ 18, 31, 53
Tilsyn/planlægning	Efter anmodning	Affaldsbehandlere	§§ 15-17
BEK 623 om anvendelse af affald til jordbrugsformål			
Overvågning /tilsyn	Løbende/årligt	Affaldsproducent	§§ 13, 15
BEK 39 om anvendelse af bio- aske til jordbrugsformål			
Overvågning	Årligt	Affaldsproducenten	§ 9
BEK 655 om genanvendelse af restprodukter			
Overvågning/registrering	Løbende	Anvenderen	§ 11
Udtræk fra ISAG			
Tilsyn/planlægning	Årligt	Miljøstyrelsen	*

* Efter aftale med Amtsrådsforeningen sender Miljøstyrelsen årligt udtræk fra ISAG til amterne.

3.3.3 Miljøstyrelsen

Miljøstyrelsen varetager de overordnede opgaver på affaldsområdet og har således ansvaret for, via rammelovgivning, at regulere produktionen og håndteringen af affald. Hertil kommer varetagelsen af udarbejdelsen af den

overordnede nationale strategi og planlægning på affaldsområdet, samt rapportering af diverse oplysninger og data til EU og andre internationale fora.

Miljøstyrelsen har brug for at indsamle data for at kunne varetage opgaverne i relation til

- Udarbejdelse af nationale strategier og overordnet planlægning
 - kortlægning og status
 - prognoser
 - fastlæggelse og evaluering af mål og initiativer
- Udarbejdelse af og opfølgning på national lovgivning
 - kontrol
 - tilstand og målopfyldelse
- Rapportering til EU og andre internationale fora
 - implementering af direktiver mv.
 - kortlægning og status
 - prognoser
 - tilstand og målopfyldelse i relation til EU-strategier og EU-direktiver

Nedenstående tabel viser, hvor Miljøstyrelsen indsamler data og til hvilke formål.

BEK 619 Affaldsbekendtgørelsen			
Anvendelse	Frekvens	Dataleverandør	Hvor
Strategier/planlægning Lovgivning, rapportering	Efter anmodning	Affaldsproducent	§§ 18, 48, 53
Strategier/planlægning Lovgivning, rapportering	Årligt	Affaldsbehandlere	§§ 15- 17 vedr. ISA G
Planlægning/analyse	Hvert 4. år. Kvantitative oplysninger dog hvert år	Kommuner	§ 8
Planlægning/analyse Rapportering	Årligt	Kommuner	§ 20
BEK 480 om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer			
Kontrol	Efter anmodning	Affaldsbehandlere	§ 10
BEK 782 miljø- og skrotningsbidrag			
Kontrol	Kvartalsvis	Bilimportører	§ 7
BEK 623 om anvendelse af affald til jordbrugsformål			
Overvågning	Årligt	Amter	§ 15, stk. 2
Direktiv 75/439 om bortskaffelse af olieaffald			
Rapportering til EU	Hvert 3. år	MST, bidrag fra ISAG, importører, indsamlere og behandlere	

Direktiv 75/442 Affaldsrammedirektivet			
Rapportering til EU	Hvert 3. år	MST via ISAG	
Direktiv 91/689 om farligt affald			
Rapportering til EU	Hvert 3. år	MST via ISAG	
Direktiv 86/278 anvendelse af slam fra rensningsanlæg i landbruget			
Rapportering til EU	Hvert 3. år	MST, bidrag fra amter	
Direktiv 94/67 om forbrænding af farligt affald			
Rapportering til EU	Hvert 3. år	MST, bidrag fra tilsynsmyndighed	
Direktiv 94/62 om emballage og emballageaffald			
Rapportering til EU	Årligt	MST via ISAG + emballagestatistikker	
Direktiv 91/157 om batterier og akk. med indhold af farlige stoffer			
Rapportering til EU	Hvert 4. år	MST via oplysninger fra Retur-Bat	
Direktiv 96/56 om bortskaffelse af PCB/PCT			
Rapportering til EU	1999	MST	
Forordning 259/93 om grænseoverskridende affald/ Basel konventionen			
Rapportering til EU og Basel-sekretariatet parallelt	hvert år	MST via Transportdatabasen + ISAG	
Direktiv 99/31 om deponering af affald			
Rapportering til EU	Hvert 3. år	MST via oplysninger fra amter	
Forordning 2150/2002 om affaldsstatistik			
Rapportering til EU	hvert 2. år	MST via ISAG	
Direktiv 2000/53 om udrangerede køretøjer			
Rapportering til EU	Hvert 3. år	MST via oplysninger fra behandlere	
Direktiv 2000/76 om forbrænding af affald			
Rapportering til EU	Hvert 3. år	MST	
Direktiv 2002/96 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr			
Rapportering til EU	Hvert 2. år	MST via oplysninger fra producenter/importører	
Direktiv 96/61 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, IPPC			
Rapportering til EU	Hvert 3. år	MST via oplysninger fra produktionsvirksomheder, affaldsbehandlere mv.	
OSPAR konventionen			
Rapportering	Hvert 4. år	MST	
HELCOM konventionen			
Rapportering	Hvert 3. år	MST	
OECD/EUROSTAT Joint questionnaire			
Strategier/planlægning	hvert 2. år	MST via ISAG, emballagestatistikker	

3.3.4 Behandlingsanlæg

Behandlingsanlæg har behov for affaldsdata i forbindelse med udskrivning af fakturaer til affaldsproducenter og transportører, såvel som i forbindelse med planlægning af den løbende drift.

Databehov i forbindelse med driftsplanlægningen vedrører hovedsageligt:

- Kortlægning af modtagne mængder
- Prognoser til brug for kapacitetsplanlægning
- Lokalisering af fejlkilder ved modtagekontrol

I det omfang behandlingsanlægget er ejet af et fælleskommunalt selskab, som varetager planlægningsopgaven for kommunen/kommunerne vil behovet for data desuden vedrøre:

- Kortlægning og status
- Prognoser
- Fastlæggelse og evaluering af mål og initiativer
- Udarbejdelse af regulativer
- Tilrettelæggelse og evaluering af ordninger

3.3.5 Affaldsproducenter

Affaldsproducenterne kan have behov for at registrere affaldsdata i forbindelse med opgaver som:

- Optimering af produktionsprocesser og affaldshåndtering
- Indberetning til myndigheder i relation til fx affaldsbekendtgørelsen
- Miljøledelse og certificering
- Grønne regnskaber

3.3.6 Transportører

Transportører har ligesom behandlingsanlæg primært behov for at registrere oplysninger om affald til brug for udskrivning af fakturaer til affaldsproducenter, samt til driftsplanlægning. Derudover anvendes affaldsdata i forbindelse med opgaver i relation til:

- Indberetning til myndigheder i relation til fx affaldsbekendtgørelsen
- Miljøledelse og certificering
- Grønne regnskaber

3.4 Dataønsker

Fra den kommunale side, har der været fremsat ønske om mere detaljerede data end de typer af data, som i dag kan indsamles via ISAG- systemet. Data med en større detaljeringsgrad angives at være nødvendige dels for at kunne overvåge funktionen af de enkelte affaldsordninger, dels for at kunne kontrollere affaldsproducenter og øvrige aktører.

De typer af data, det drejer sig om, er fx en finere opdeling af fraktioner end den der anvendes i dag i ISAGs fraktionsniveau 1 og 2. Fx ønsker nogle kommuner fraktion **19.00 Forbrændingssegnet** opdelt på et mere detaljeret niveau.

Kommunerne udtrykker også behov for at kunne henhøre oplysninger om affaldsmængder til specifikke affaldsproducenter. ISAG opererer i dag kun

med en opdeling på erhvervsmæssige kilder, hvorfor kommunerne supplerer ISAG- data med indsamling af data fra transportørerne.

I forbindelse med affaldsplanlægningen fremhæves det fra kommunernes side, at det er vigtigt med data, som er robuste på geografisk niveau. Fra mange af aktørerne stilles der spørgsmålstejn ved robustheden af ISAG- data på geografisk niveau. Tilsvarende er det holdningen, at den nuværende ISAG indberetning er så kompleks at data ikke er pålidelige.

Endelig blev det på workshoppens den 17. februar fremhævet fra såvel Miljøstyrelsens, som andre aktørers side, at der er et stort behov for at fange data om import og eksport af affald, som i dag falder udenfor ISAG- systemet eller Transportdatabasen.

4 Opsamling

Som opsamling på denne fase kan det konkluderes, at der som minimum er behov for data som svarer til de data, der i dag indsamles via ISAG. ISAG kan dog ikke i dag dække alle behov og ønsker.

Tilsvarende er der behov for at opnå en større troværdighed og robusthed i de data, som i dag indsamles via ISAG, ligesom dataleverandørerne efterlyser et system, der er langt mindre omfattende og detaljeret.

Workshoppen den 17. februar afslørede to modsatrettede synspunkter: databrukerne, som gerne vil have flere og mere detaljerede data og dataleverandørerne, som helst ser færre data og mindre omfattende indberetninger, delvis baseret på det argument, at jo flere og mere detaljerede data, jo mindre troværdighed.

Bilag A Referat fra Workshop nr. 1

Afholdt: Tirsdag d. 17. februar 2004

Sted: CASA, Linnésgade 25, København

Deltagere: Der deltog 18 personer i workshoppen, samt 6 personer fra projektgruppen (Rambøll og CASA). Se deltagere i bilag 1.

Da hele workshoppen blev optaget på bånd, er dette benyttet i referatet til at gengive udvalgte citater fra deltagerne.

Dagsorden:

1. VELKOMST
2. PRÆSENTATION AF DELTAGERNE
3. PRÆSENTATION AF PROJEKTETS FASER, FORMÅL OG SUCCEKRITERIER
4. FOKUS PÅ PROBLEMDATA
5. HVILKE DATA ER VIGTIGST OG HVILKE KAN BEDST UNDVÆRES?
6. HVAD SKER DER NU....?

Ad 1. VELKOMST

Birgit Holmboe bød deltagerne velkommen.

Ad 2. PRÆSENTATION AF DELTAGERNE

En kort præsentationsrunde af deltagerne, hvor deltagerne endvidere blev bedt om at placere sig selv i forhold til følgende kategorier: Databrunder, affaldsproducent, transportør eller behandler. Se vedlagte deltagerliste i slutningen af dette referat.

Ad 3. PRÆSENTATION AF PROJEKTETS FASER, FORMÅL OG SUCCEKRITERIER v/ Erik Nørby

Flowet af affaldsdata er ikke hensigtsmæssigt indrettet i dag. Vi skal med denne nye model:

- tænke på myndighedernes behov nu og i fremtiden.
- belaste aktørerne mindst muligt.
- sikre fornuftige data af en kvalitet, så folk tror på dem
- sørge for at data bliver tilgængelige

Det som er til debat i dag er "HVAD": Hvilke data er nødvendige i en fremtidig model, og ikke "HVORDAN" disse data indsamles og kommunikeres mellem parterne. Det handler den næste workshop om.

Generel kommentar til model fra deltagere: Det er ikke nok kun at kigge på en national løsning. Man er nødt til at kigge på hvad EU gør, og få det med i modellen.

Ad 4: FOKUS PÅ PROBLEMDATA v/ Karl Vogt-Nielsen

Deltagerne havde inden afholdelse af workshoppen fået fremsendt et spørgeskema om, hvilke data de anser for problematiske. På baggrund af hjemmeopgaverne, blev der stillet spørgsmål til deltagerne om deres holdning til og syn på, hvilke data, der er problematiske at fremskaffe.

Hovedbudskabet fra dataleverandørerne var, at det i mange tilfælde ikke er et egentlig problem at skaffe data, men det er ressourcerne, der anvendes til distribution af data, der volder dataleverandørerne problemer, og som er ude af proportion med datakvaliteten og anvendeligheden.

Fraktion 2

KVN - CASA: De fleste har i spørgeskemaet svaret, at fraktion 2 ikke er helt let at have med at gøre, mens fraktion 1 er lidt lettere at håndtere. Når man kigger på nøjagtigheden af data, der leveres, så er I enige om, at de er rimelig nøjagtige. Til gengæld kan nogle af kommunerne godt tænke sig flere muligheder. Københavns Kommune har indført flere muligheder end dem som står i bekendtgørelsen. Hvordan kan det være?

KP - Miljøkontrollen: Fraktion 2 var fra starten kommunernes mulighed for at stille særlige krav. Det har vi gjort og har fastholdt det gennem alle årene. Hvis man skal have en sortering og have kommunale indsamlingsordninger til at fungere, bliver man nødt til specifikt at kunne sætte en fraktionskode på. Så er det ikke nok med bare en overordnet kode. Det har vist sig gennem årene, at efterhånden som affaldssektoren, behandlingen og sorteringen er blevet udviklet, så opstår der nye muligheder. Derfor skal man sørme ikke begrænse det til et sæt overordnede fraktionskoder, som så hæmmer en evt. udsortering af et eller andet affaldsprodukt, fordi man ikke kan sætte en kode på.

KVN - CASA: Der er ikke meget tiltro blandt dem der leverer data, til at I bruger dem til noget fornuftigt?

KP - Miljøkontrollen: Vi kan godt bruge dem. Hvis vi skal have det til at fungere i København, så har vi brug for dem. Både for at tjekke om vores ordninger kører godt, men også for at holde øje med producenterne og aktørerne, så vi kan håndtere affald som det er beskrevet i direktiver og bekendtgørelser.

BH - FAKS: Det er et problem når nye affaldstyper opstår, at vi ikke kan placere dem. Det er nogen gange tilfældigt, hvilke typer der skal udspecificeres på niveau 2, og jeg mener fraktionsniveau 2 i dag er meget uøjagtige. Dette billede har jeg fået bekræftet af affaldsproducenterne.

HJA - HCS: Vi som transportører ser os nødsaget til at lave et system i systemet, fordi nogle af de ting vi køber hos kunderne er mere detaljeret end affaldskoden er. Vi underopdeler egentlig de ting i nogle renere fraktioner, så vi kan give kunden en højere pris, og så må vi opfinde den kategori under fraktion 2, som svarer til handlen med ham. Det er et udtryk for at markedet efterspørger nogle ting, som vi er nødt til at håndtere i nogle fraktioner, som ikke er beskrevet i niveau 2.

MJA – Marius Pedersen: Jeg mener, man skal passe på man ikke kommer til at lave den overordnede indrapportering alt for detaljeret. Hvis vi går alt for detaljeret ned vil vi skulle bruge en frygtelig masse tid på at finde koderne.

TH – Svendborg Kommune: Via en branchekode kan man knytte det op på om det er erhvervsaffald eller noget andet. Jeg forstår ikke man skal opgive begge dele: affaldstype og erhvervmæssig kilde. Hvis du går ned på et modtageranlæg og ser hvad transportørerne vejer ind, de ved ikke altid hvad det er. Jeg har set erhvervsaffald gå ind som storskrald. Det er hul i hovedet. Jo mere detaljering der kommer, jo sværere er det at få de rigtige data frem.

TI – HJ Hansen: Et ensartet og ikke-branchebaseret affaldskodesystem går jeg også meget ind for. Jeg mener man ligeså godt kunne nøjes med EAK-koderne, så vi kun har et system. Vi slipper ikke igennem EU med affaldsfraktion 1 og 2. Så lad os droppe det og kun have et system, hvor vi får OECD-systemet og EAK-kodesystemet kørt sammen. Det kan man godt.

Erhvervskilde

KVN – CASA: Det er primært affaldsbehandlere som skal indberette den erhvervmæssige kilde. Det er også en af de oplysninger, der er store problemer med.

MJA – Marius Pedersen: Der hvor vi selv er transportører, er det ikke noget problem, men lige så snart vi har fremmede vognmænd inde på vores pladser, så er vi afhængige af at chaufføren kan fortælle hvilken type kunde affaldet kommer fra. De kender normalt ikke ISAG, så det bliver ofte et gæt de kommer med. Det hele kommer derfor til at hedde det samme.

TH – Svendborg: Der er alt for mange muligheder, den skal helt væk. Hvis man kigger under erhvervmæssig kilde, er der blot under en kode næsten 1000 NACE koder dvs. 1000 brancher. Det duer ikke. I CVR-nummeret ligger der i dag en branchekode, og den kan vi bruge.

EN – Rambøll: I siger at den erhvervmæssige kilde er meget upræcis. Hvis vi i sidste ende kender CVR-nummeret eller P-nummeret på kunden eller affaldsproducenten, ville det så være en realistisk løsning at registrere CVR-nummeret?

MJA – Marius Pedersen: Det vil blive langt værre. Når vi får en fremmed vognmand ind på vores plads er det jo meget sjældent, at de er interesserede i at oplyse os om hvem kunden er.

JF – UNISCRAP: Det er ikke et spørgsmål om det skal indberettes, men om vi alle skal sidde og gøre det. Hvis der findes et CVR-nummer eller P-nummer, bør de numre bruges. Der findes værktøjer, som ud fra adresser kan berige data med P-numre. Vi har brug for oplysninger om affaldsart, oprindelse og anlæg, og transportør, hvis en sådan er involveret. Det er sådan set det. Det er 4 oplysninger og de skal bare være entydige nok, således at de kan løfte behovet.

JAF - Københavns Amt

Jeg var med i diskussionen dengang dataindberetningen blev besluttet, og der var der to hensyn som skulle tages. Det ene var affaldsplanlægning og det andet var tilsynsopgaven mht såvel producenter som transportører. Vi ville som myndighed gerne have lidt styr på at affaldet, som blev indsamlet også

blev transporteret derhen hvor det skulle behandles. Jeg tror nogle at problemerne i dag skyldes en sammenblanding af de to hensyn: Det gælder ikke kun om at indsamle data, men også om at kontrollere affaldsproducenterne.

Farligt affald

KVN - CASA: Volder indberetningen af farligt affald problemer? Der er tre datatyper: Fraktion 1 og 2 og EAK koden.

Debatten under dette punkt peger primært mod et konsensus om, at det er meget besværligt at finde den rette kode under EAK. Det er ekstremt ressourcekrævende at rådgive affaldsproducenterne om de korrekte affaldskoder. Der peges på at det mest hensigtsmæssige vil være at få slutoparbejderen til at indberette.

JF - UNISCRAP: Det er et problem når man skal finde EAK-koden, da man nærmest skal være kemiker for at finde den rigtige. Vi har tusind varenumre, så det kan tage lang tid at finde den rigtige kode. Det er meget besværligt.

BH - FAKS: Jeg har fra affaldsproducenternes side ikke til dato mødt en, der kunne sætte koderne korrekt på. Jeg bruger meget af min tid på at hjælpe virksomhederne med at sætte koder på. Kommunerne kan ikke hjælpe her.

TI - HJ Hansen: Vi sender en gang om året en liste til alle vores kunder over, hvad vi har modtaget fra dem. Derpå er knyttet både fraktion 1 og 2 og EAK-koder til de enkelte produkter, vi har modtaget. Det vil være en enkel opgave for slutoparbejderne at indberette, hvis vi fik lidt mere luft fra alle mulige andre indberetninger. Slutoparbejderne er jo ikke nogen stor gruppe i Danmark. Så bliver der også tid og penge til at føre tilsyn med virksomhederne, der producerer affaldet og os som slutoparbejdere.

CM-MST: Omkring konkurrence og fortrolighed så er det et af de emner som miljøministerens arbejdsgruppe har sat et projekt i gang om, så det er noget der er fokus på.

Kildespecifikation

SVN - Kommunekemi: Jeg synes ikke vi har fået vendt det felt der hedder kildespecifikation. Se at få det sparket langt ud til højre. Jeg har svært ved at se hvad det skal bruges til.

Krav om fortrolighed

Der rejser sig en debat om fortrolighed ift. indberetningsforpligtelserne. Det er meget vigtigt for transportørerne, at deres kunder ikke afsløres for konkurrenterne ved dataindberetningerne. Det var et synspunkt, som havde deltagernes opbakning.

Susanne Lindhart - DSL: Når man indberetter affaldsproducent og mængder, så er det meget vigtigt med fortroligheden, således at man ikke afleverer sit kunderegister til konkurrenter. Man vil da ikke aflevere sine kundeoplysninger til f.eks. et sorteringsanlæg, der samtidig er transportør. Det er utrolig vigtigt, at der er vandtætte skotter.

JAF – Københavns Amt

Affald er ikke bare en vare, det er også en forurening. Derfor er det en offentlig forpligtelse at sikre at der er styr på affaldet. Det er her en stor del af registreringen kommer ind. Men desværre er det lavet så gammeldags og så krævende, så det i praksis ikke fungerer særlig godt. Jeg tror det er tid til at tænke ny teknologi og nye metoder til at hjælpe det offentlige til et ordentligt tilsyn. Man skal tænke differentiering i stedet for en model der skal kunne beskrive alle former for affald. Hvilke informationer ligger de forskellige niveauer inde med.

Eksport af affald

Der påpeges af deltagerne et hul i den nuværende indberetningspligt med hensyn til visse affaldstyper, der eksporteres.

JSJ – MST: Affald som glas og plast der eksporteres uden oparbejdning er ikke med i ISAG i dag. Det vil vi gerne have med.

TH – Svendborg: Det er meget relevant at få bragt det på banen. Vi har som kommune en indrapporteringspligt omkring grønt affald, som transporteres direkte fra en virksomhed til en anden. Den har man glemt i det her. Hvis en transportør henter noget på en virksomhed og kører direkte til Tyskland med det, er det grønt affald. Intet skal indrapporteres.

ad 5. HVILKE DATA ER VIGTIGST OG HVILKE KAN BEDST UNDVÆRES?

Deltagerne bliver ved denne session bedt om at prioritere, hvilke data de bedst kan undvære (databrukerne) eller helst vil slippe for at indberette (dataleverandørerne). Hver deltager tildeles post-it lapper, der placeres som "stemmer" for de mindst relevante affaldstyper. Resultatet er efterfølgende omsat i tabelform.

X betyder at denne datatype indberettes af aktøren.

Jo mørkere farve, jo flere point har affaldskategorien fået fra de respektive aktører. Det vil sige jo mørkere jo mere problematisk er data for dataleverandører eller jo bedre kan data undværes af databrukerne.

Data-type	Data-bruger	Producent	Transportør	Behandler
Antal aktører	(10)	4	6	9
P-nummer på affaldsproducent		X	X	(X)
Affaldstyper		X	X	X
Behandlingsanlæg (afleveringssted)		X	X	X
Generelt affald – Affaldsfraktion niveau 1		X	X	X
Generelt affald – Affaldsfraktion niveau 2		X	X	X
Farligt affald – Affaldsfraktion niveau 1		X		X
Farligt affald – Affaldsfraktion niveau 2		X		X
Farligt affald – EAK-kode (affaldsart)		X	X	X
Farligt affald – Emballering		X		
Farligt affald – Sammensætning		X		
Farligt affald – Egenskaber		X		
Affaldsmængde		X	X	X
Kommunekode			(X)	X
Affaldstransportør (CVR-nummer)		X	X	X
Landekode (ved eksport/import)				X
Erhvervskilde			(X)	X
Kildespecifikation (servicefelt)				X
Behandlingsform				X
Emballageaffaldstyper				(X)
Miljøbelastende stoffer		X		
Fordeling på fraktioner		X		

Farverne viser hvor der er konsensus mellem databrugere og dataleverandørerne om at stoppe registrering. Det er primært erhvervsmæssig kilde der er tale om. Desuden giver illustrationen et fingerpeg om, hvilke data der opleves som problematiske, og som man bør overveje en ekstra omgang i en revideret affaldsdatamodel.

Bilag 1: Deltagere ved workshop

Workshopdeltagere	Databrugere	Dataleverandører		
	Myndigheder	Affalds- producenter	Transportører	Behandlere
Jens Frimand (JF), UNISCRAP A/S		✓	✓	✓
Susanne Linhart (SL), DTL			✓	
Christina Føns (CF), KL	✓			
Leonard Holm (LH), Jernpladsen A/S				✓
Thorvald Isager (TI), H.J.Hansens Genvindingsindustri A/S		✓	✓	✓
Heidi Jensen (HJ), Miljøkontrollen	✓			
Kai Petersen (KP), Miljøkontrollen	✓			
Susanne Lindeneg (SL), AffaldDanmark	(✓)			✓
Torben Hollingdal (TH), Svendborg Kommune (FMK)	✓			
Bo Hvidkær (BH), FAKS	✓	✓		
Tommy Falk-Petersen (TFP), Renovationsseksk. ESØ 90 I/S	✓			✓
Henrik Bøttern (HB), HCS A/S Transport & Spedition			✓	✓
Mads Junge Andersen (MJA), Marius Pedersen A/S		✓	✓	✓
Bjørn Holdal (BH), DSV-Transport A/S			✓	✓
Søren Vindfeld Nielsen (SVN), Kommunekemi A/S				✓
John Anthony Farr (JAF), Københavns Amt	✓			
Charlotte Münter CM), Miljøstyrelsen	(✓)			
Jette Skaarup Justesen (JSJ), Miljøstyrelsen	✓			

Deltagere fra projektgruppen

Birgit Holmboe, Rambøll
 Erik Nørby, Rambøll
 Anders Christiansen, Rambøll
 Berit Hallam, Rambøll
 Karl Vogt-Nielsen, CASA
 Mette Lise Jensen, CASA

Fase 3 Opstilling af model for affaldsdata

Indhold

FORORD	109
1 FORMÅL	111
2 PROCES	112
3 RESULTAT	113
3.1 BESKRIVELSE AF DATAMODEL	113
3.1.1 Indberetning af data	114
3.1.2 Godkendelse af stamkort	117
3.1.3 Kvalitetssikring af data	117
3.1.4 Aktørernes roller	119
Affaldsproducent	119
3.1.5 To sæt indberetninger	120
3.1.6 Terminologi	122
3.2 FORSLAG TIL BRUGERFLADE	123
3.2.1 Funktionskrav	123
3.3 OVERSLAG OVER RESSOURCEFORBRUG	124
3.3.1 Udvikling af systemet	124
3.3.2 Drift og vedligeholdelse af systemet	125
3.3.3 Nice-to-know data	126
3.3.4 Besparelser	126
3.4 FORDELE VED DEN VALGTE MODEL	128
3.5 ULEMPER VED DEN VALGTE MODEL	128
4 HVAD DÆKKER MODELLEN	130
BILAG A REFERAT FRA WORKSHOP	133
BILAG B OPSAMLING PÅ WORKSHOP	139
BILAG C KONSENSUSMODEL	147
BILAG D MODELLER FRA WORKSHOPPEN	148
BILAG E FORUDSÆTNINGER FOR MODEL	152
BILAG F DET NUVÆRENDE STAMKORT	155

Forord

Denne rapport er udarbejdet til Arbejdsgruppen om organisering af affaldssektoren. Arbejdsgruppen er nedsat af Miljøministeren i 2002 for at give anbefalinger om den fremtidige tilrettelæggelse af affaldssektoren. Indholdet af rapporten er ikke nødvendigvis udtryk for Arbejdsgruppens holdninger eller vurderinger, men er alene konsulentens ansvar. Rapporten er finansieret af Rådet for renere produkter.

1 Formål

Formålet med fase 3 er at opstille det endelige løsningsforslag til en ny model for håndtering af data om affald i Danmark. Som en del af opgaven skal der udarbejdes en beskrivelse af løsningsforslaget, som direkte kan indgå i det udbudsmateriale, der skal ligge til grund for implementering af modellen.

Sammen med beskrivelsen af modellen skal der udarbejdes konkrete forslag til udformning af især brugerfladen i modellen. Endelig skal der udarbejdes et overslag over ressourceforbruget ved implementeringen af modellen.

2 Proces

Et væsentligt input til fase 3 har været workshoppen den 5. marts 2004 med deltagelse af miljøministerens arbejdsgruppe samt repræsentanter fra kommuner, transportører og behandlere.

Rambøll udarbejdede til workshoppen to skitser til en mulig affaldsdatamodel, som blev præsenteret for deltagerne. Skitse 1 var en model for affaldsdata baseret på indberetning fra affaldsproducenter og slutbehandlere, mens Skitse 2 var en model for affaldsdata baseret på indberetning fra affaldstransportører og slutbehandlere.

På baggrund af workshoppen udarbejdede Rambøll notatet Opsamling på workshop den 5. marts 2004, som indeholder et forslag til et første bud på en konsensusmodel. Referat af workshoppen er indeholdt i **Bilag A: Referat fra Workshop** og det nævnte notat fremgår af **Bilag B: Opsamling på Workshop**.

Både referatet og notatet har været tilgængelige på www.affaldsdata.dk, så deltagere i workshoppen og andre interesserede har haft mulighed for at kommentere processen og resultaterne. Der er som følge heraf modtaget skriftlige kommentarer af 19. april 2004 til konsensusmodellen fra affaldsdatagruppen under **affald danmark**. Kommentarerne er tilgængelige på den nævnte hjemmeside.

Derudover er der afholdt møde med repræsentanter fra Genvindingsindustriens affaldsdatagruppe med henblik på at få deres kommentarer til konsensusmodellen.

Endelig er der afholdt 3 møder med de tilknyttede eksperter Thomas Højlund Christensen og Kim Christiansen. Eksperterne har bidraget med sparring og konkrete input vedrørende struktur, datastrømme, terminologi, registreringsforpligtelser og anvendelse af data, ligesom de har bidraget med kommentarer til det endelige udkast til faserapporten.

3 Resultat

Som beskrevet i tilbuddet skal fase 3 resultere i følgende konkrete resultater:

- Endeligt løsningsforslag med overslag over ressourceforbrug ved implementering af datakrav (need-to-know) og dataønsker (nice-to-know)
- Beskrivelse af løsningsforslaget, der direkte kan indgå i det udbudsmateriale, der skal ligge til grund for implementering af modellen
- Konkrete forslag til udformning af især brugerfladen i modellen

Bilag B: Opsamling på workshop indeholder en række af de overvejelser, der har ført til vores forslag til en ny datamodel. I det følgende beskrives den resulterende datamodel, herunder de enkelte aktørers roller. Desuden er der udarbejdet konkrete forslag til en brugerflade samt et overslag over det ressourceforbrug, der vil være forbundet med etablering og drift af den nye model.

3.1 Beskrivelse af datamodel

Datamodelen skal opfylde en række krav, som dels er identificeret i udbuds- og tilbudsmaterialet til projektet, dels er identificeret på baggrund af input fra aktørerne. Derudover skal modellen som minimum være i overensstemmelse med de registreringskrav, der stilles til affaldsproducenter, transportører og affaldsbehandlere i Rammedirektivet for affald (**Rådets direktiv 75/442/EØF om affald, ændret ved direktiv 91/156/EØF**) og Direktivet for farligt affald (**Rådets direktiv 91/689/EØF om farligt affald**). Disse krav er beskrevet i Fase 1 rapporten.

Hovedprincippet i datamodelen er, at data kun indberettes én gang til en central database, hvor alle databrugere så henter de oplysninger, de skal bruge. Data, der er tilgængelige i systemets database, skal være direkte tilgængelige for alle relevante databrugere og **må ikke** indhentes fra anden side. Systemet skal være forsynet med adgangskontrol, så uvedkommende ikke får adgang til eventuelle fortrolige oplysninger om enkeltvirksomheder.

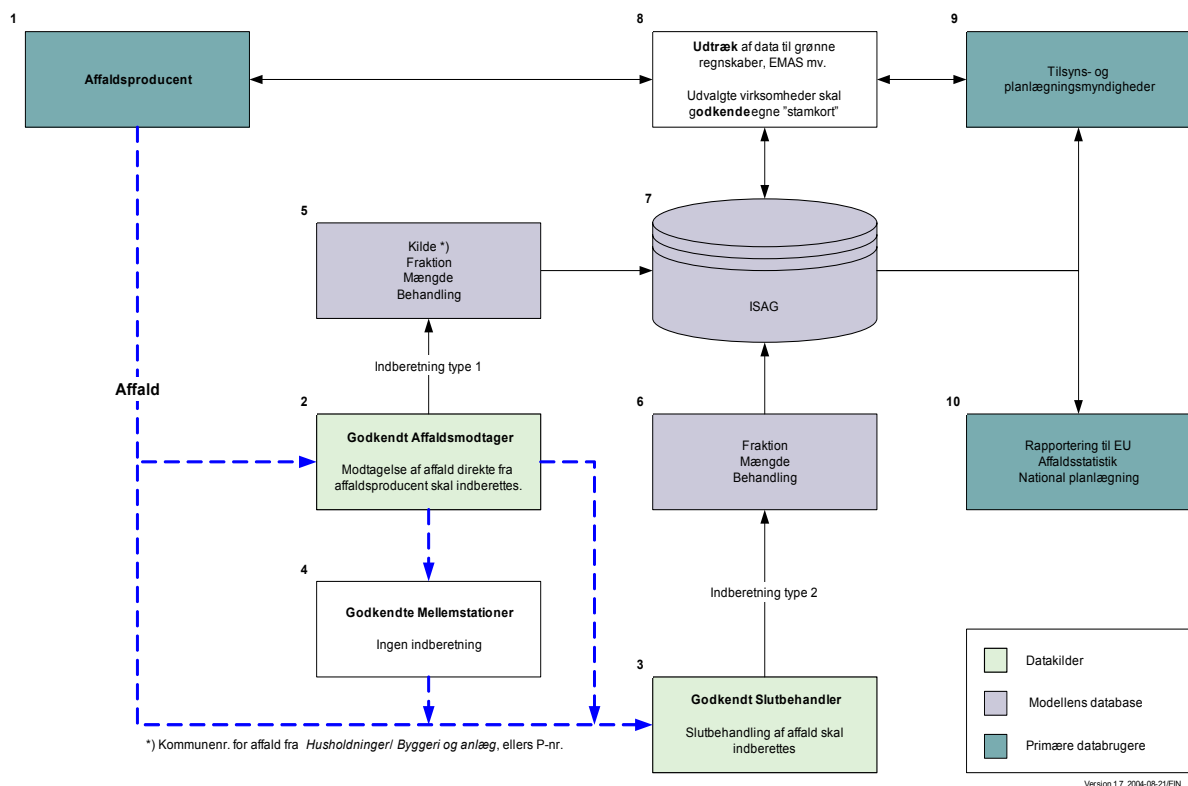
Det er helt afgørende for anvendeligheden af data i datamodelen, at opdelingen på geografisk og erhvervmæssig kilde bliver mere præcis end i det nuværende ISAG system. Hvis data skal være anvendelige for især tilsynsmyndighederne, er det nødvendigt at kunne identificere data på producentniveau. Derfor er indberetning af affaldsproducentens P-nummer¹ en helt central del i den nye model.

¹ P-nummer er en entydig identifikation af en produktionsenhed i CVR-registret. CVR er det centrale register med data om alle virksomheder i Danmark. En virksomhed er i CVR registreret på to måder: som juridisk enhed, dvs. som erhvervsdrivende og/eller arbejdsgiver med en bestemt virksomhedsform (fx A/S, ApS), rettigheder og forpligtelser og som produktionsenhed (p-enhed), dvs. der hvor selve aktiviteterne i virksomheden foregår.

I vores beskrivelse af modellen har vi valgt at antage, at der oprettes **centrale lister** med affaldstransportører og med anlæg, der er godkendte til at modtage affald². Antagelsen letter beskrivelsen af modellens virkemåde, men er **ikke en betingelse** for at modellen kan fungere. Hvis man vælger ikke at oprette centrale lister må man beholde det nuværende system, hvor affaldstransportører skal anmelde sig i de enkelte kommuner, med deraf følgende ekstra administrativ belastning af transportører og kommuner. Oplysningerne må så indberettes til modellen af kommunerne.

De nærmere betingelser for at blive optaget på disse centrale lister over godkendte aktører og eventuelt blive fjernet fra listerne igen er ikke defineret i projektet.

Det endelige løsningsforslag er vist grafisk i figuren nedenfor. **Bilag C: Konsensusmodel** indeholder en større udgave af figuren.

Figur 1 Endeligt løsningsforslag

3.1.1 Indberetning af data

Der opereres i datamodellen med en **Affaldsmottager (2)**, som er den aktør, der modtager affaldet direkte fra **Affaldsproducenten (1)**. Affaldsmottager tænkes at

CVR-nr OG P-nr: Med CVR-nummeret identificeres enhver virksomhed entydigt, og med p-nummeret enhver produktionsenhed. Dette medfører lettelse for alle der søger oplysninger om danske virksomheder.

Dataindhold: CVR indeholder grundoplysninger om juridiske enheder og produktionsenheder, som fx navn, adresse, telefonnummer, branche, virksomhedsform og antal ansatte. Der er yderligere oplysninger om CVR- og P-numre på www.cvr.dk

² Herunder også mellemstationer og slutbehandlere

være indsamlere og modtageanlæg for affald. En **affaldstransportør**, der alene transporterer affald fra punkt A til punkt B, er i modellen ikke en affaldsmottager. I forbindelse med implementering af modellen skal disse roller defineres nærmere med udgangspunkt i anbefalingerne fra projektet om Transportørers og Mægleres roller.

Affaldsmottagere skal foretage en modtagerindberetning (indberetning type 1 i Figur 1) med følgende oplysninger:

- Kilde: Kommunenummer for affald fra **Husholdninger** og **Byggeri og anlægsvirksomhed (ISAG-terminologi jf. affaldsbekendtgørelsen)**, for øvrigt affald angives kilden som affaldsproducentens P-nummer.
- Fraktion (DAK-kode³ for generelt affald og EAK-kode⁴ for farligt affald)
- Mængde
- Behandling (ISAG-terminologi, tiltænkt behandling)

Indberetningens omfang er vist grafisk i nedenstående figur.

	Kilde	Behandling		Fraktion
Husholdninger og Byggeri og nedrivning	Kommune-nr	Behandlingsform (forventet)	Generelt affald	DAK-kode (Reviderede ISAG fraktioner) Emballage Ja/Nej
Erfverv	P-nr (=> Kommune-nr og branchekode)	Mængde (vejet)	Farligt affald	EAK-kode

Figur 2. Modtagerindberetning (indberetning type 1) fra affaldsmottagere

Datamodellen opererer også med begrebet **Slutbehandler (3)**, der tænkes defineret som de aktører, der fjerner affaldet fra den danske affaldsstrøm ved genanvendelse, forbrænding, deponering, eksport mv. Slutbehandler skal foretage en slutbehandlerindberetning (indberetning type 2 i Figur 1) med følgende oplysninger:

- Fraktion (DAK-kode for generelt affald og EAK-kode for farligt affald)
- Mængde
- Behandling (ISAG-terminologi, faktisk behandling)

³ DAK-koder (Det Danske Affaldskatalog) er en tilrettet udgave af de nuværende affaldsfraktioner i ISAG, jf. affaldsbekendtgørelsen., som ikke er nærmere defineret i projektet. Koden skal indeholde et flag, der viser om der er tale om emballageaffald

⁴ Omkring 800 affaldskoder defineret af EU i det Europæiske Affaldskatalog

Aktører, der både har rollen som affaldsmottager og slutbehandler, skal foretage både modtagerindberetning og slutbehandlerindberetning, da den første giver den præcise kilde og den sidste den præcise behandling. For mange anlæg vil de to typer indberetninger falde sammen og derfor udmønte sig i én indberetning.

Eksempel

Et oparbejdningsanlæg, der modtager 100 tons plastic til genanvendelse, frasorterer 10 tons til forbrænding og 20 tons til deponering, mens de sidste 70 tons går til genanvendelse, skal foretage følgende indberetninger:

- ***Modtagerindberetning (type 1) af 100 tons Plastic til genanvendelse med angivelse af producentens P-nummer***
- ***Slutbehandlerindberetning (type 2) af 70 tons genanvendt Plastic***

Forskellen mellem landstallene for indsamlede og genanvendte mængder vil således vise, hvor stor en del af den indsamlede mængde, der rent faktisk genanvendes.

Eksempel

Et forbrændingsanlæg modtager 100 tons dagrenovation fra husholdninger i Struer og alt affaldet brændes. Anlægget skal foretage følgende indberetning:

- ***Forbrænding af 100 tons Forbrændingsegnet fra Husholdninger i Struer (markeres som både modtagerindberetning og slutbehandlerindberetning, dvs. både type 1 og type 2 indberetning)***

Der skal altså ikke som i dag indberettes oplysninger om fraført affald, eller om affald der modtages fra andre anlæg, men ikke slutbehandles.

Deponeringsanlæg pålægges i forbindelse med ERISDA⁵ projektet en række forpligtelser til registrering af oplysninger om affaldsproducenter, affaldets art, celle anvendt til deponering af affaldet mv. Da disse oplysninger er mere omfattende end de oplysninger, der skal bruges i datamodellen, skal deponeringsanlæg ikke indberette til modellen – de nødvendige data hentes blot fra ERISDA systemets database.

Mellemstationer (4) er anlæg, der modtager affald fra andre anlæg, men som ikke slutbehandler affaldet. Sådanne anlæg skal ikke indberette til systemet. Datamodellen indeholder altså oplysninger om det affald, der ***kommer ind*** i systemet og om det affald, der ***slutbehandles***, mens der ikke vil være oplysninger om, hvordan affaldet overføres mellem anlæg.

En affaldsproducent, som direkte eksporterer affald, så det ikke når frem til en dansk affaldsmottager, skal ligeledes foretage indberetning af både type 1 og type 2 oplysninger.

⁵ Miljøstyrelsens igangværende projekt om udvikling af et elektronisk rapporterings- og indberetningssystem for deponeringsanlæg

Eksempel

Et affaldsproducent eksporterer 100 tons fraklippet jernplader til Tyskland. Affaldsproducenten skal foretage følgende indberetning:

- **Eksport af 100 tons Jern og metal til Tyskland med angivelse af eget P-nummer som kilde (markeres som både modtagerindberetning og slutbehandlerindberetning)**

Med reference til Figur 1 kan indberetningsforpligtelserne i datamodellen opsummeres som vist i Figur 3 nedenfor. Se endvidere **Bilag E: Forudsætninger for model** for flere detaljer om indberetningsforpligtelser.

Aktør	Indberetning type 1	Indberetning type 2	Registrering
Affaldsproducent	Ved direkte eksport	Nej	Farligt affald ^{*)}
Affaldstransportør	Nej	Nej	Farligt affald
Affaldsmodtager	Ja	Nej	Farligt affald
Mellemstation	Nej	Nej	Farligt affald
Slutbehandler	Nej	Ja	Alt affald

^{*)} Visse virksomheder skal desuden føre stamkort for den samlede affaldsproduktion

Figur 3 *Oversigt over indberetningskrav*

Enslydende registreringer skal aggregeres indenfor indberetningsperioden og kan indberettes ved indtastning eller aflevering af en fil til en internetbaseret brugerflade. Der tænkes at være en række tilladte filformater, eksempelvis STANDAT⁶, kommaseparerede tekstfiler, regneark, XML-filer mv.

Herudover kunne man tilbyde en service, hvor dataleverandøren kan betale for implementering af konvertering fra eget filformat, der herefter kan anvendes til indberetning. Derved sikres kompatibilitet med eksisterende systemer i branchen.

3.1.2 Godkendelse af stamkort

I det nuværende system skal godkendelses- og anmeldelsespligtige virksomheder føre stamkort over deres affaldsproduktion, se nærmere beskrivelse i **Bilag F: Det nuværende stamkort**. Denne pligt tænkes i modellen erstattet af en pligt til at kontrollere, eventuelt modificere og derefter godkende oplysninger om egen affaldsproduktion i systemet, svarende til de nuværende stamkort **uden** oplysninger om indhold af miljøfarlige stoffer og **uden** oplysninger om sorteringspotentiale, se det nævnte bilag. Systemets stamkortoplysninger vil være baseret på indberetninger fra de respektive affaldsmodtagere.

3.1.3 Kvalitetssikring af data

De ovenfor nævnte virksomheder, der i dag skal føre stamkort over deres affaldsproduktion, vil altså fremover alene skulle påføre eventuelle rettelser og godkende de stamkort, der automatisk opbygges i den nye model.

⁶ Miljøstyrelsens standard for udveksling af miljødata, nærmere beskrevet i Vejledning nr. 1, 1990 fra Miljøstyrelsen: "STANDAT version 1.1"

Affaldsproducenten vil således fortsat **være ansvarlig** for, at de registrerede oplysninger er korrekte.

Som beskrevet i fase 4 rapporten, kan der eventuelt være juridiske problemer med at lægge ansvaret for data på andre end de, der indberetter data.

Modellen fungerer i princippet ligesom de selvangivelser, som skattevæsenet udsender med fortrykte oplysninger, som man så skal påføre eventuelle rettelser, underskrive og returnere. For stamkort tænkes godkendelsen at foregå elektronisk, eksempelvis ved anvendelse af digitale signaturer, som samtidigt vil sikre den fornødne fortrolighed omkring oplysninger på virksomhedsniveau.

Denne procedure skal gøres obligatorisk for de relevante virksomheder⁷ på linie med aflevering af årsregnskaber. Der skal være passende sanktionsmuligheder for manglende eller fejlagtig godkendelse af stamkortene. Derigennem vil proceduren **bidrage aktivt til en bedre datakvalitet** i datamodellen ved at få identificeret og korrigeret forkerte eller manglende indberetninger fra affaldsmottagere.

Man kan næppe forestille sig en model, hvor der ikke sker en central kvalitetssikring af de indsamlede data, bl.a. fordi det først er på centralt niveau man kan danne sig et overblik over de samlede mængder. Dette udelukker imidlertid ikke, at det kunne være nyttigt at kombinere med lokal kvalitetssikring, hvor kendskabet til de enkelte virksomheder er større.

Til eksempel ville en aktiv medvirken fra kommunerne her kunne være en stor hjælp. Som det fremgår af afsnittet om ressourceforbrug, forventes der betydelige ressourcebesparelser for kommunerne ved datamodellen. En besparelse der rimeligt kunne omsættes til en øget kommunal indsats til sikring af datakvaliteten - en indsats, der også i høj grad er i kommunernes interesse.

Foruden denne primære sikring af datakvaliteten er det helt afgørende, at der fortsat gøres en stor indsats fra centralt hold for at højne datakvaliteten i systemet, bl.a. gennem:

- Målrettet undervisning af alle affaldstransportører, affaldsmottagere og slutbehandlere på den centrale liste. Eventuelt kan optagelse på denne liste gøres afhængig af dokumenteret kendskab til kravene om indberetning.
- Aktiv kvalitetssikring gennem sammenligning af indberetninger med tidligere indberetninger, evaluering af affaldsmængder på nationalt niveau, inddragelse af oplysninger om potentialer fra Danmarks Statistik, kendskab til branchen og til de enkelte aktører mv.

Hvis det kunne lykkes at basere **opkrævning af affaldsafgifter** på indberetninger fra slutbehandlere, ville dette også medvirke til mere nøjagtige data, da der i så fald vil være store økonomiske interesser involveret og dermed større incitament til at sikre præcise data i systemet. Fristelsen til at "snyde på vægten" bliver vel ikke større end den er i dag, hvor anlæggene også selv indberetter til Told og Skat.

⁷ Det skal nærmere afklares, hvilke virksomheder, der skal være omfattet.

3.1.4 Aktørernes roller

Affaldsproducent

Affaldsproducenter skal normalt ikke *indberette* data til den nye model. For en række affaldsproducenter vil der være krav om, at de skal godkende deres stamkort i systemet, jf. beskrivelsen ovenfor.

Affaldsproducenter af farligt affald er dog via Affaldsrammedirektivet og Direktivet for farligt affald pålagt at skulle føre et register over dette affald. Dette krav skal der tages højde for og indarbejdes i modellen.

Hvis en affaldsproducent direkte eksporterer affald, altså uden om affaldsmottagere fra listen med godkendte aktører, vil affaldsproducenten have pligt til at indberette oplysninger om det eksporterede affald både som affaldsmottager og som slutbehandler, som beskrevet ovenfor.

Det forventes, at den registreringspligt, der er pålagt producenter af farligt affald, også kan opfyldes via modellen. Dette vil forudsætte, at også producenter af farligt affald skal godkende deres oplysninger i systemet.

Affaldstransportør

En affaldstransportør flytter alene affald fra punkt A til punkt B uden at have indflydelse på, hvor affaldet afleveres. Affaldstransportører pålægges som udgangspunkt ingen indberetningspligt i den nye model. Det er i stedet modtageanlægget, der indberetter oplysninger til modellen

Affaldstransportører skal være optaget på en central liste med godkendte affaldstransportører.

Hvis en affaldstransportør selv vælger, hvilket anlæg han vil køre affaldet til, *skifter han i datamodellen rolle* til affaldsmottager med de pligter, der er beskrevet nedenfor.

Affaldsrammedirektivet og Direktivet for farligt affald fastlægger, at den, der transporterer farligt affald, skal føre et register over sådanne transporter. Transportører af farligt affald vil derfor skulle føre et register over dette, men oplysningerne skal ikke indberettes til datamodellen.

Affaldsmottager

Affaldsmottagere (affaldsindsamlere og affaldsmottageanlæg) skal være optaget på en central liste med godkendte anlæg, der har tilladelse til at modtage affald fra affaldsproducenter. Affaldsmottagere skal indberette til datamodellen, som beskrevet i afsnit 3.1.1 ovenfor.

Mellemstationer

Anlæg, der modtager affald fra en affaldsmottager, og som ikke slutbehandler affaldet, skal ikke indberette til systemet. Mellemstationer skal være optaget på en central liste med godkendte anlæg, der har tilladelse til at modtage affald fra andre affaldsanlæg.

Slutbehandler

Slutbehandlere skal være optaget på en central liste med godkendte anlæg, der har tilladelse til at slutbehandle affald. Slutbehandlere skal indberette til datamodellen, som beskrevet ovenfor.

3.1.5 To sæt indberetninger

Som det fremgår af Figur 1 anvender datamodellen dels indberetninger fra **affaldsmottager**, dels indberetninger fra **slutbehandler**.

Affaldsindsamlere har typisk kontrakt med en række affaldsproducenter; de indsamler affaldet, sorterer det eventuelt og afleverer det der, hvor det er økonomisk fordelagtigt. En række affaldsindsamlere har fremført, at de ikke ønsker at afgive oplysninger om affaldsproducentens identitet til modtageanlægget af frygt for, at modtageanlægget vil "snuppe" deres kunder.

Den nye model er derfor indrettet, så den, der modtager affald direkte fra en affaldsproducent, skal indberette til systemet. Det kan så være en affaldsindsamler eller et **modtageanlæg** i modellen under ét benævnt **Affaldsmottager**. Bemærk, at en Affaldstransportør, der alene flytter affald fra punkt A til punkt B, i modellen ikke opfattes som en affaldsmottager.

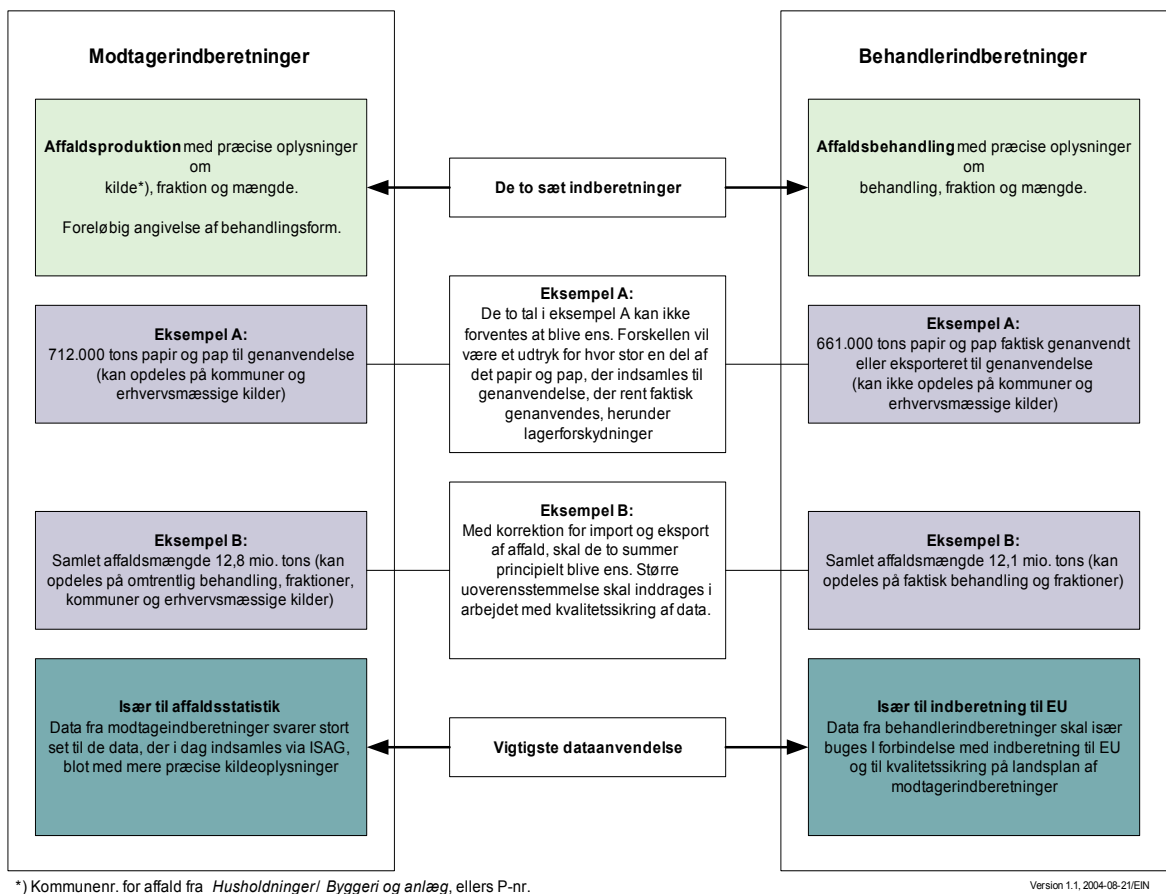
Indberetninger fra **Affaldsmottagere** vil give en væsentlig bedre opdeling på geografisk og erhvervmæssig kilde end den, vi i dag kender i ISAG, fordi det P-nummer, der skal indberettes, automatisk kan oversættes til korrekt kommunenummer og en meget detaljeret erhvervmæssig kilde. Dette forudsætter naturligvis, at der indberettes korrekte P-numre.

Der skal ikke registreres P-nummer for affald fra husholdninger og fra byggeri og nedrivning. Affald fra disse erhvervmæssige kilder vil derfor i det nye system have kildeoplysninger svarende til det nuværende system, nemlig den aktuelle erhvervmæssige kilde (hhv. Husholdninger eller Byggeri og nedrivning) og den kommune, hvor affaldet er produceret.

Nøjagtigheden af data vil blive svækket af de såkaldte blandede læs, ganske som vi kender det i dag. Det forventes dog, at især affaldsindsamlere vil kunne foretage en kvalificeret opdeling på P-numre ved hjælp af deres kunderegistre og derigennem medvirke til at reducere problemet med blandede læs. For en række indsamlere vil denne opdeling være baseret på antal, størrelse og tømningfrekvens for containere, hvilket medfører nogen usikkerhed. Der er imidlertid en tendens mod vægtbaseret afregning for afhentning af affald fra erhvervskunder så det forventes, at denne usikkerhed med tiden vil blive reduceret. Også de kommunale containerpladser vil medvirke til en vis sløring af de præcise geografiske og erhvervmæssige kilder, da man næppe kan forestille sig, at affald, der afleveres på de kommunale containerpladser bliver præcist registreret.

Oplysninger om behandlingsform vil typisk ikke være særligt præcise i indberetninger fra affaldsmottagere, bl.a. på grund af de blandede læs. Af et læs affald, der eksempelvis vejes ind til genanvendelse, vil der typisk gå en vis procentdel til forbrænding eller deponering, fordi affaldet er forurenet med ikke-genanvendelige materialer.

Indberetninger fra **Slutbehandlere** har en meget præcis opdeling på behandlingsform, fordi affaldet netop bliver slutbehandlet på anlæggene. Denne indberetning indeholder så til gengæld ikke oplysninger om geografisk og erhvervmæssig kilde.

Figur 4 Samspil mellem de to sæt indberetninger

Figuren viser de to sæt indberetninger, som modellen opererer med, og de vigtigste anvendelser for de to datasæt. Eksemplerne A og B i figuren skal illustrere de uoverensstemmelser, der må forventes mellem affaldsmængder i de to sæt indberetninger.

I **Eksempel A** giver modtagerindberetningerne at der er indsamlet 712.000 tons papir og pap til genanvendelse. Mængden kan opdeles på såvel kommuner som branchekoder, men ved sammenligning af de to sæt, kan der alene anvendes totaler, da slutbehandlerindberetningen ikke indeholder oplysninger om kilder.

I eksemplet angiver indberetninger fra slutbehandlere, at der er genanvendt 661.000 tons papir og pap. Den tilsyneladende uoverensstemmelse er imidlertid et udtryk for, at kun en del af det indsamlede papir og pap genanvendes, idet der må frasorteres andre materialer. Ligeledes kan lagerforskydninger hos affaldsmottagere og mellemstationer medføre afvigelser mellem de to mængder. Andelen af emballage kan aflæses af flaget for emballage, der indgår i terminologien.

Eksempel B ser på de totale mængder i de to sæt indberetninger. Med korrektion for import og eksport af affald, skal der her teoretisk fremkomme de samme mængder. Igen må man forvente en vis afvigelse, men større afvigelser bør give anledning til en nærmere undersøgelse af årsagerne til afvigelsen. Afvigelsen mellem de to mængder kan altså tjene som en indikator for, om der er behov for yderligere kvalitetssikring af indberetningerne.

Som vist i Figur 4 er der forskellige anvendelser for de to sæt indberetninger. Modtagerindberetningerne svarer stort set til den indberetning, der i dag kendes fra ISAG, blot med en bedre opdeling på kommuner og branchekoder. Denne indberetning er altså et udtryk for **affaldsproduktionen** i Danmark.

Indberetning vedrørende slutbehandling tjener i første omgang som datagrundlag for en række indberetninger til EU om **behandling af affald** i Danmark. Men den er også en meget vigtig del af den kvalitetssikring, der er grundlæggende for anvendeligheden af modellens data.

3.1.6 Terminologi

Datamodellen opererer med en registrering, der er meget simple end den, der i dag anvendes i ISAG. Årsagen er først og fremmest, at den omfattende registrering, der i dag kræves, har vist sig at medføre en dårlig datakvalitet. Meldingerne er enslydende fra aktørerne: Når der bliver spurgt om så mange ting, bliver der bare svaret vilkårligt. Det er især oplysningerne om **Erhvervsmaessig kilde** og **Affaldstype**, der opfattes som meget upålidelige, jf. fase 2 rapporten.

Der er i den nuværende terminologi et betydeligt overlap mellem affaldstyper og affaldsfraktioner, hvilket medvirker til at forringe datakvaliteten. Eksempelvis er affaldstypen "Farligt affald" ikke knyttet til de fraktioner, der er defineret som farlige, eller til bekendtgørelsens definition af egenskaber, der gør affald farligt.

Det foreslås derfor at den nuværende terminologi revideres ud fra principperne i Figur 5 nedenfor.

ISAG	Registrering
Geografisk kilde	Bevares for affald fra husholdninger samt byggeri og anlæg
Erhvervsmaessig kilde	Udgår, kan afledes af P-nummer
Kildespecifikation	Udgår
Affaldstype	Udgår, beregnes vha. Oplysninger fra Danmarks Statistik
Emballage Ja/Nej	Ny (delvist indeholdt i den nuværende affaldstype)
Behandlingsform	Bevares
Affaldsfraktion niveau 1	For generelt affald tænkes anvendt en liste med fraktioner i stil med den, der i dag findes i ISAG (DAK-koder). For farligt affald anvendes alene de EAK-koder, der også anvendes for farligt affald i dag.
Affaldsfraktion niveau 2	
EAK-kode	
Landekode	Ved import og eksport af affald (som i dag)
Affaldstransportør	Udgår, affaldstransportør skal optages på central liste

Figur 5 Nuværende og ny terminologi

For affald fra **Husholdninger** og **Byggeri og anlægsvirksomhed** anvendes kommunenummer som kildeidentifikation. For alt andet affald anvendes affaldsproducentens P-nummer som kildeidentifikation. Affaldsproducentens P-nummer kan umiddelbart oversættes til præcise oplysninger om beliggenhedskommune og branchekode (geografisk og erhvervsmaessig kilde i ISAG-terminologien).

Affald fra Byggeri og anlægsvirksomhed er således det eneste erhvervsaffald, der ikke identificeres ved et P-nummer. Det skyldes, at byggepladser ofte ikke har et P-nummer, sammen med den omstændighed, at bygge- og anlægsgaver sjældent er aktiviteter af permanent karakter. Oplysning om oprindelseskommune for affald fra Byggeri og anlægsvirksomhed vil således være tilstrækkeligt i forhold til de almindelige planlægningsgaver.

Den erhvervmæssige kilde udgår, da den direkte kan afledes af en virksomheds P-nummer. Forudsat en korrekt registrering af P-numrene, vil vi opnå en langt mere præcis opdeling af affaldet på erhvervmæssige kilder, end den vi i dag finder i ISAG.

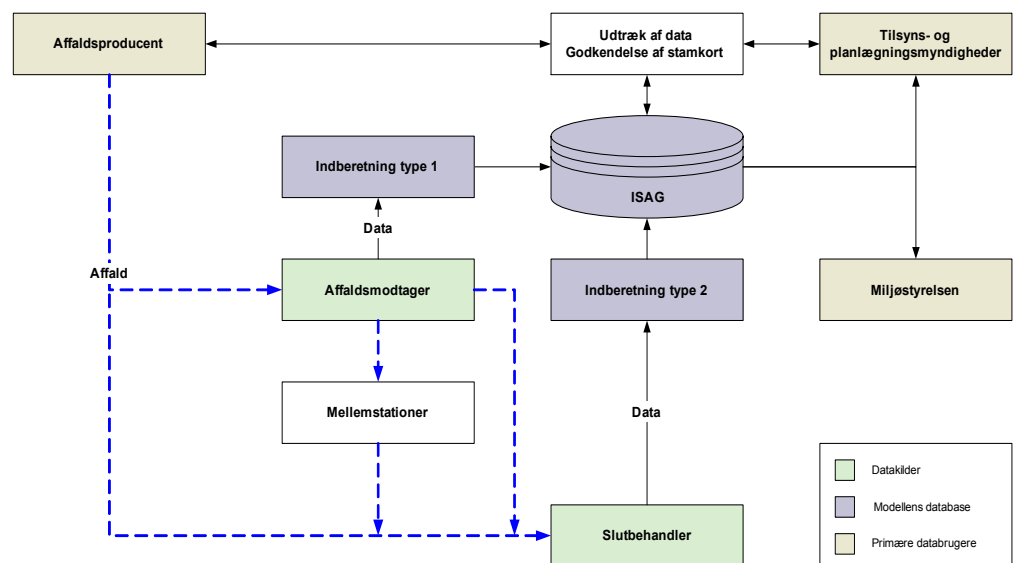
Alle aktører har udpeget Affaldstype (*Dagrenovation, Storskrald, Haveaffald, Erhvervsaffald*, etc.) som den oplysning i ISAG, der er behæftet med den største usikkerhed, en usikkerhed, der gør denne oplysning mere eller mindre uanvendelig. I datamodellen er det derfor tanken, at i det omfang der er behov for oplysning om affaldstypen, skal disse oplysninger beregnes ved hjælp af oplysninger fra Danmarks Statistik (varestatistikken) kombineret med brancheopdelte nøgletal for fordeling af affald på affaldstyper. Disse nøgletal må så efterprøves og opdateres med passende mellemrum.

3.2 Forslag til brugerflade

Brugerfladen til systemet foreslås udformet som en tegning af systemets enkelte dele. Ved klik på tegningen bringes brugerne til de dele af systemet, der er relevante for dem.

De indledende skitser til en brugerflade kan ses på internetadressen:

<http://www.affaldsdata.dk/affaldsdata/modellen>

Figur 6 Udkast til brugerflade for datamodellen

På den nævnte adresse skal man klikke på smugkikke for at se brugerfladen. Adgang til data i modellens enkelte dele skal naturligvis være beskyttet med adgangskoder, som ikke er implementeret i udkastet.

3.2.1 Funktionskrav

Implementering af datamodellen forudsætter implementering af en række funktionaliteter. I det følgende gennemgås de centrale funktionaliteter.

- Indberetning af data: Systemet skal understøtte indberetning af data, både ved direkte indtastning og ved overførsel af filer i en række

formater, der fastlægges nærmere i forbindelse med implementeringen. Systemet skal sikre, at indberettede data overholder alle krav om struktur og indhold, herunder foretage automatisk rimelighedskontrol af data

- Kvalitetssikring af data: Systemet skal understøtte hele processen med monitorering af indberetning og kvalitetssikring af data, herunder udsendelse af rykkere, oversigter over indberetningsstatus, sammenligning af indberetninger med eksempelvis indberetninger fra tidligere år og med nøgletal for den aktuelle branche, sammenligning med forventede nationale tal mv.
- Godkendelse af data: Systemet skal indeholde funktionalitet, så affaldsproducenter kan få et overblik over data vedrørende deres virksomhed (det forenklede stamkort), indtaste forslag til rettelser og godkende stamkort - meget i stil med selvangivelser fra Told og Skat
- Databearbejdning og udtræk af data: Se beskrivelse i afsnittet om udvikling af systemet
- Centrale lister: Systemet skal kunne vedligeholde centrale lister over godkendte affaldstransportører, affaldsmottagere og slutbehandlere.

3.3 Overslag over ressourceforbrug

Titlen på denne overskrift er affødt af det tilbud, der ligger til grund for projektet, hvor det blev lovet, at der ville blive givet et overslag over ressourceforbruget ved datamodellen, herunder en vurdering af ressourceforbruget ved at tilvejebringe data i de to grupper need-to-know og nice-to-know, altså nødvendige data og data, som det kunne være rart at have med.

Det er imidlertid en helt klar erfaring fra gennemførelsen af projektet, at der i høj grad vil blive tale om en **ressourcebesparelse** ved at skifte det nuværende system ud med datamodellen.

Det er klart, at overslag af denne art er forbundet med stor usikkerhed. Overslagene er alene baseret på teoretiske overvejelser med beskedent empirisk opbakning. En grundig undersøgelse af ressourceforbrug ved det nuværende system og ved datamodellen, ville være et projekt i samme størrelse som nærværende projekt om definition af datamodellen.

3.3.1 Udvikling af systemet

Udvikling af selve brugerfladen er ikke voldsomt omfattende. Den store del af udviklingsarbejdet ligger i samspillet med de mange andre involverede systemer, eksempelvis:

- www.virk.dk
- Anlæggenes vejesystemer
- Anlæggenes økonomisystemer

For at sikre, at de indsamlede data bliver udnyttet optimalt, er det endvidere nødvendigt at udvikle et ret avanceret modul til behandling og udtræk af data:

- Værktøjer til kvalitetssikring
- Den årlige affaldsstatistik, herunder en online udgave af statistikken
- De relevante dele af rapporteringen til EU
- Tilsyns- og planlægningsopgaver
- Told og skat i forbindelse med affaldsafgift, herunder sikring af indberetternes identitet gennem anvendelse af eksempelvis digitale signaturer
- Grønne regnskaber, EMAS mv.
- Materialestatistikker
- Rettelse og godkendelse af oplysninger til de reviderede stamkort, og eventuelt oplysninger om farligt affald
- Generel orientering af offentligheden

Der er vide rammer for ambitionsniveauet i forbindelse med implementering af datamodellen, spændende fra en skrabet udgave, der kan modtage indberetninger og producere simple udtræk, til et system, der kan levere færdige udtræk til alle de nævnte opgaver. Ressourceforbruget vil naturligvis afspejle det valgte ambitionsniveau.

Det vurderes, at en fornuftig afbalanceret løsning kan implementeres for et beløb i størrelsesordenen 2,0 - 2,5 mio. kr. Disse udgifter skal sammenholdes med betragtningerne i afsnittet Besparelser nedenfor.

3.3.2 Drift og vedligeholdelse af systemet

Ganske som for udvikling af systemet kan der vælges forskellige niveauer af service i forbindelse med drift af systemet. I den ene ende af skalaen har brugerne adgang til online vejledning i anvendelse af systemet og i den anden ende kan brugerne få personlig vejledning, hjælp til korrekt registrering og systemudvikling, deltage i kurser mv.

Driften af det nuværende ISAG system ligger på omkring 75% af det skitserede høje serviceniveau, hvilket medfører et ressourceforbrug på omkring 1 time per virksomhed, der skal indberette til systemet.

Med datamodellen må anvendelse af mere moderne standarder og en bredere vifte af indberetningsformater forventes at medføre en mere simpel indberetning med et mindre ressourceforbrug per virksomhed. Til gengæld vil antallet af virksomheder, der skal indberette, være noget større, ligesom der vil blive behov for at vejlede de virksomheder, der skal godkende stamkort via systemet.

En ny opgave i forbindelse med drift af systemet vil være vedligeholdelse af den centrale liste med godkendte affaldstransportører, affaldsmottagere og slutbehandlere. De nærmere betingelser for optagelse på listerne er ikke afklaret i projektet, så vurdering af omkostningerne til opbygning og vedligeholdelse af disse lister er derfor behæftet med ekstra stor usikkerhed.

Samlet set vurderes det, at der til første års drift bør afsættes i størrelsesordenen 1,0 - 1,5 mio. kr., der så gradvist vil kunne reduceres til 0,6 - 0,8 mio. kr. per år i løbet af en periode på 3-4 år.

Hvis det vælges at lade driften af det nye system indgå i arbejdsopgaverne for Videncenter for Affald, vil driftsbudgettet formodentligt kunne reduceres

noget, da en del brugervejledning kan falde ind under centrets normale opgaver.

3.3.3 Nice-to-know data

Mere detaljerede data

Det er kun fra den kommunale side, at der har været fremsat ønske om mere detaljerede data end det, der er lagt ind i forslaget til datamodel. Data med en større detaljeringsgrad angives af enkelte kommuner at være nødvendige dels for at kunne overvåge funktionen af de enkelte affaldsordninger, dels for at kunne kontrollere affaldsproducenter og øvrige aktører.

Det har formodentligt kun marginal betydning for ressourceforbruget i forbindelse med indberetning, om der eksempelvis skal klassificeres med 15 eller 40 affaldsfraktioner.

Det er imidlertid en meget entydig erfaring fra driften af ISAG, at datakvaliteten reduceres væsentligt, når antallet af klassificeringsmuligheder øges. Denne effekt har været særdeles tydelig ved den seneste ændring af erhvervsmæssig kilde, hvor de 6-7 valgmuligheder blev erstattet med knap 20.

Varestatistikken

Et andet forslag, der har været i diskuteret i projektførelsen, er at udarbejde standarder eller nøgletal for affaldsproduktionen for de enkelte brancher. Sådanne nøgletal kunne udarbejdes med udgangspunkt i varestatistikken og et solidt kendskab til de enkelte brancher. Nøgletallene ville især være nyttige i forbindelse med kvalitetssikring, hvor de vurderes at kunne medføre en markant forbedring af datakvaliteten. Udarbejdelse af sådanne nøgletal vurderes at kunne gennemføres for omkring 0,5 - 1 mio. kr. per branche. Opdeles det danske erhvervsliv i 8-10 brancher, ville tallene kunne udarbejdes i løbet af en 3-4 år med 2-3 brancher per år.

Med udgangspunkt i arbejdet med varestatistikkerne vil det ligeledes blive muligt via datamodellen at udarbejde materialestrømsanalyser, omtrent som vi kender dem i dag. Afhængig af udformningen af de nye DAK-koder vil der formodentligt fortsat være problemer med at håndtere en detaljeret opdeling af materialerne. Eksempelvis bliver det næppe aktuelt at skelne mellem farvet og hvidt glas eller mellem flasker og skår i den nye terminologi. En sådan detaljeret opgørelse kunne måske indhentes fra et par af de vigtigste operatører indenfor de aktuelle affaldsfraktioner. Det anbefales, at Miljøstyrelsen nøje vurderer behovet for de detaljerede opdelinger, der i dag ses i statistikkerne.

Hvis de fornødne ressourcer kan skaffes, anbefales det at gennemføre arbejdet med varestatistikken. Ønsker og principper for et sådant arbejde skal dog i givet fald først præciseres nærmere.

3.3.4 Besparelser

Betragtningerne i dette afsnit er alene af teoretisk art med ringe empirisk støtte. En seriøs undersøgelse af potentialet for besparelser vil medføre så mange parametre, der skal analyseres, at det ville udgøre et selvstændigt projekt. I regnestykkerne i dette afsnit er anvendt en timeløn på 250 kr.

Ren Viden nummer 2, 2002 har en artikel om ressourceforbruget i forbindelse med indberetning af affaldsdata, hvor det vurderes, at fremstillingsvirksomheder årligt bruger 1,1 timer per ansat til registrering og

indberetning af oplysninger om affald, mens virksomheder i bygge- og anlægsvirksomheder årligt bruger 0,7 timer per ansat. Med henholdsvis 377.400 og 136.700 ansatte i de to brancher giver det et ressourceforbrug på over 0,5 mio. timer, svarende til 127 mio. kr. per år alene i de to grupper af virksomheder. Hvis vi meget konservativt antager, at datamodellen kan reducere dette arbejde til halvdelen, ligger der alene her en ressourcebesparelse på over 60 mio. kr. årligt.

I forbindelse med gennemførelse af projektet har vi talt med mange aktører, der har fortalt om et stort ressourceforbrug i forbindelse med de mange og forskelligartede krav om indberetning, som de i dag bliver udsat for. Flere af de store virksomheder anvender årligt flere mandmåneder alene på indberetninger. For de mindste virksomheder er der typisk tale om 2-3 dages arbejde per år med indberetninger.

Med datamodellen vil de større virksomheder simpelt kunne implementere en løsning, der sikrer fuldautomatisk indberetning, mens de mindste virksomheder vil kunne klare indberetningen på 1 time eller mindre per indberetningscyklus. Sætter vi den gennemsnitlige besparelse til 40 timers arbejde per virksomhed per år, bliver det med de omkring 300 virksomheder, der indberetter til ISAG, til en samlet besparelse på 12.000 timer eller 3 mio. kr. per år.

Ifølge Videncenter for Affalds hjemmeside www.affaldsinfo.dk kendes det præcise antal vognmandsfirmaer, der kører med affald, ikke. Det vurderes, at 2-3.000 vognmandsfirmaer er involveret i transport af affald, hovedparten dog med affaldstransport som en mindre sideaktivitet. Det skønnes, at der er ca. 250 vognmandsvirksomheder i Danmark, hvor affaldstransport udgør hovedaktiviteten. Vognmandsfirmaer, der opererer i flere kommuner, har et stort arbejde med at indberette efter forskellige krav fra de enkelte kommuner. De vognmandsfirmaer, der alene optræder som transportører, skal i datamodellen slet ikke indberette. Hvis eksempelvis hvert vognmandsfirma herved i gennemsnit sparer 40 timers arbejde om året, svarer det til 10.000 arbejdstimer eller en besparelse på 2,5 mio. kr. per år.

Det skønnes, at omkring 6.600 godkendelsespligtige og 13.000 anmeldepligtige virksomheder i dag er forpligtet til at føre stamkort. Under forudsætning af, at disse knap 20.000 virksomheder alle efterlever dette krav og bruger eksempelvis 1 dag om året på arbejdet, beløber ressourceforbruget sig til 160.000 timer eller 40 mio. kr. per år. Med det nye system med godkendelse af stamkort, der automatisk opbygges i systemet, forventes en betydelig del af disse ressourcer at kunne spares.

En række kommuner indsamler herudover data direkte hos affaldsproducenterne. Hvis bare 10% af landets mere end 500.000 virksomheder årligt bruger eksempelvis 1 time på at levere sådanne data, taler vi her om et ressourceforbrug på 50.000 timer eller 12,5 mio. kr. per år.

Hertil kommer det arbejde, som kommunerne udfører med indsamling af data fra anlæg, transportører og affaldsproducenter, der medfører et betydeligt ressourceforbrug, som det ikke er simpelt at estimere.

Uanset de mange usikkerheder vil der med indførelse af datamodellen samlet være tale om en meget betydelig samfundsmæssig ressourcebesparelse i størrelsesordenen **100-250 mio. kr. per år.**

3.4 Fordele ved den valgte model

Fordele ved den valgte model er først og fremmest, at de væsentligste data indsamles med en betydeligt bedre datakvalitet og med et meget væsentligt reduceret ressourceforbrug i forhold til det nuværende system, og at de indsamlede data bliver udnyttet optimalt gennem distribution til alle relevante databrugere.

Registrering af affaldsproducentens P-nummer (se nedenfor) medfører desuden et stort forskningsmæssigt potentiale. Med de fornødne tilladelser kan forskerne kombinere oplysningerne om affald med oplysninger om eksempelvis virksomhedernes omsætning, antal medarbejdere, meget specifikke branchekoder, geografiske placering mv.

3.5 Ulemper ved den valgte model

Alene det at skifte til en ny datamodel vil medføre, at der kommer kraftige "skvulp" i indberetningerne, som uundgåeligt vil medføre diskontinuitet i affaldsstatistikkerne. Efter nogle års drift af det nye system vil det være muligt at analysere for systematiske afvigelser, men det er et åbent spørgsmål, om det i givet fald vil være ønskeligt at korrigere historiske data for sådanne systematiske afvigelser.

Den største ulempe for aktørerne ved den valgte model er, at modtagerindberetninger skal indeholde affaldsproducentens P-nummer. Virksomheder identificeres i Danmark ved et nummer i det centrale virksomhedsregister, det såkaldte CVR-nummer. Hvert fysisk produktionssted er desuden tildelt et såkaldt P-nummer, der entydigt identificerer en fysisk adresse. Anvendelse af P-numre er endnu ikke særligt udbredt, så det vil kræve et "sejt træk" at få denne registrering til at fungere. Som nævnt ovenfor medfører det imidlertid en række fordele, som rigeligt retfærdiggør denne proces.

I forhold til det nuværende ISAG-system vil antallet af indberettere være noget højere, idet bl.a. affaldsindsamlere og affaldseksportører nu vil blive pålagt at indberette. Skønsmæssigt forventes antallet af virksomheder, der skal indberette, at stige fra de nuværende ca. 300 til 6-800.

Medmindre der indføres krav om vægt på de biler, der anvendes til indsamling af blandede læs, vil der stadig være en del usikkerhed forbundet med de blandede læs. Usikkerheden reduceres noget, fordi det er "dem, der sender regningen", der skal foretage indberetningen. Blandede læs kan med andre ord fordeles på affaldsmodtagernes kunder, men det vil ofte være på grundlag af eksempelvis antal containere og tømningfrekvens og ikke på grundlag af den faktisk afhentede mængde.

Datamodellen leverer ikke oplysninger om Affaldstype (**Dagrenovation**, **Storskrald**, **Haveaffald**, **Erhvervsaffald**, etc.), der nu anvendes i de årlige affaldsstatistikker. Som det er fremgået af projektet, er disse oplysninger i det nuværende system imidlertid behæftet med meget stor usikkerhed.

Som det fremgår af tabellen nedenfor med de nuværende affaldstyper, er det alene fordelingen af affald fra husholdninger mellem Dagrenovation og Storskrald, der ikke kan udledes af andre oplysninger i systemet. Denne

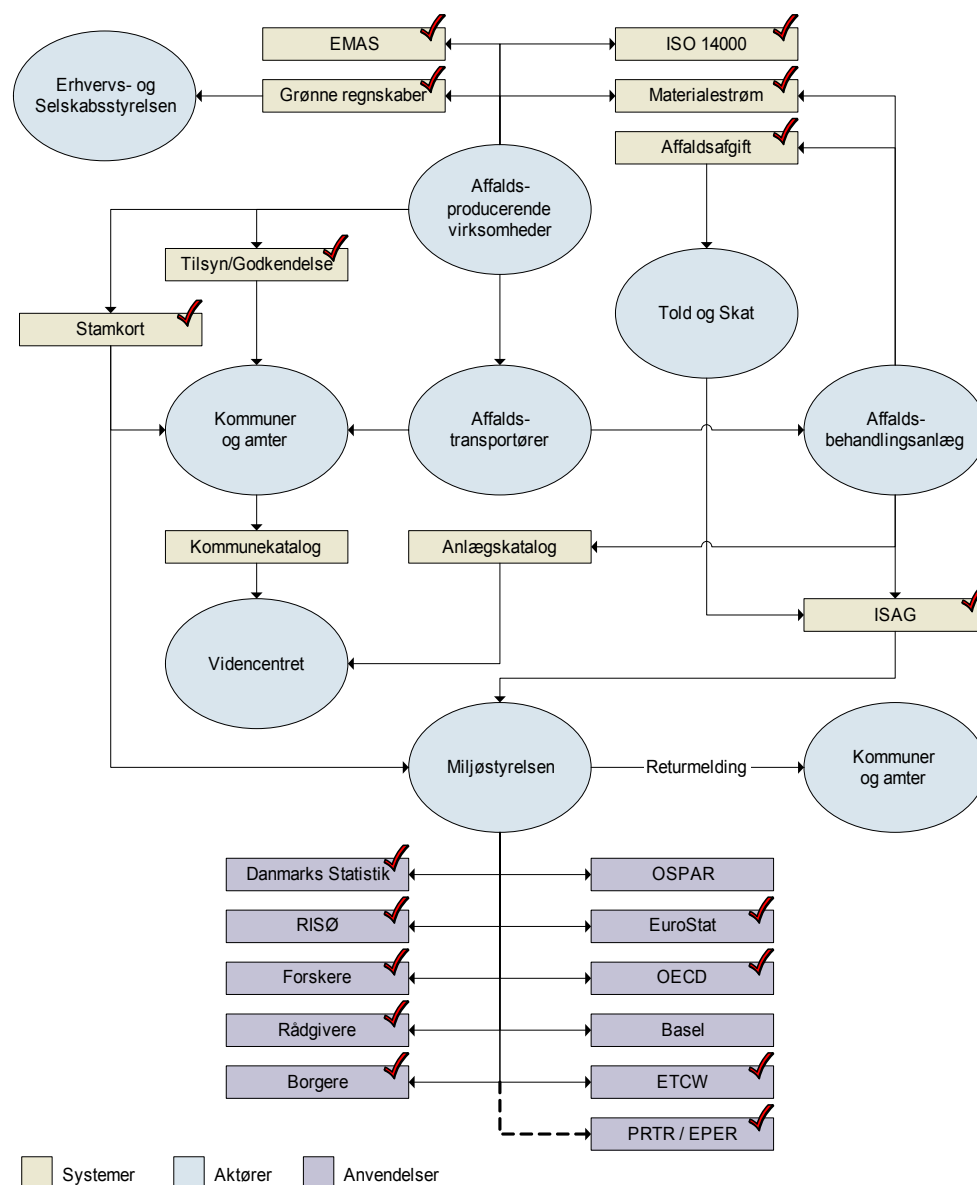
fordeling må i stedet foretages på grundlag af nøgletal, der kalibreres med passende mellemrum.

Affaldstype	Håndtering
Dagrenovation	Statistisk opdeling
Behandlingsrest	Kan styres på erhvervmæssig kilde og fraktion
Storskrald	Statistisk opdeling
Haveaffald	Kan styres på erhvervmæssige kilde og fraktioner
Erhvervsaffald	Kan styres alene på erhvervmæssig kilde
Farligt affald	Indeholdt i registreringerne (EAK/DAK)
Sygehusaffald	Fraktion (Klinisk risikoaffald)
Emballageaffald	Styres via flag i registreringerne: Emballage Ja/Nej

Tabel 1 Udlædning af oplysninger om affaldstyper

4 Hvad dækker modellen

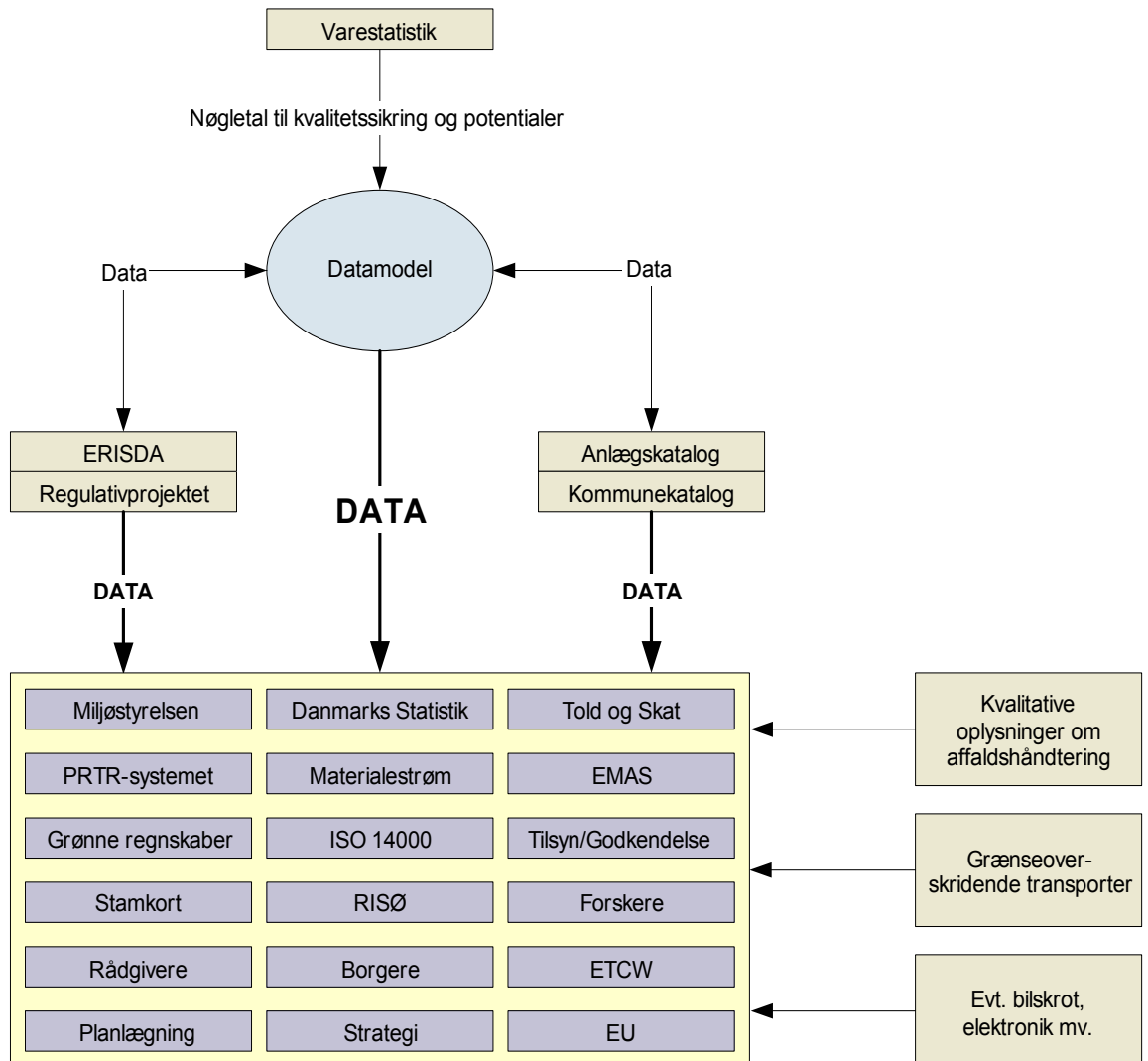
I starten af projektet blev nedenstående oversigt over dobbelt- og parallelindberetninger udarbejdet. Oversigten er her blevet udvidet med markering af de databehov, der dækkes af modellen. Datamodellen er udformet med specielt sigte på datakvalitet og koncentration om væsentlige data, men som det fremgår, kan den dække en meget stor del af databehøvet.

Figur 7 Modelens dækning af databehov

Videncenter for Affald vedligeholder det såkaldte kommunekatalog, der indeholder en lang række oplysninger om de kommunale affaldsordninger, og et anlægskatalog, der indeholder oplysninger om leverandører og anlæg på affaldsområdet. Datamodellen kan anvendes til at **supplere** disse oplysninger med oplysninger om mængder, så oplysninger fra de to kataloger kan indgå

som en del af rapporteringen til EU mv. Samspillet med de øvrige systemer er søgt illustreret gennem nedenstående figur. Realisering af visionen forudsætter aktivt samarbejde mellem de berørte aktører og myndigheder. Med de beskrevne potentialer for ressourcebesparelser, kan det næppe skorte på politisk vilje til implementering.

Figur 8 Samspil mellem de forskellige datasystemer

Som illustreret kan data, der indsamles via datamodellen ikke stå alene. Specielt i forbindelse med international rapportering vil der være behov for supplerende data, eksempelvis kvalitative data om affaldshåndtering, om implementering af direktiver og om udgifter til affaldshåndtering mv.

Det ville være logisk at etablere en fælles brugerflade, der centraliserer og ensretter brugernes adgang til data fra de forskellige kilder. Etablering af en sådan brugerflade ville være et naturligt element i implementering af datamodellen.

Bemærk, at den skitserede model er baseret på en række forudsætninger, som det ligger uden for projektet at styre. Hvis Told og Skat eksempelvis ikke er indstillet på at basere opkrævning af affaldsafgifter på oplysninger fra

datamodellen, kan databehovet for Told og Skat naturligvis ikke dækkes af modellen.

I forbindelse med materialestrømmene kan der være en række ønsker om detaljerede oplysninger, som det ikke vil falde naturligt at indbygge i den terminologi, der skal defineres til modellen. Eksempelvis skelnes der i statistikken for glas mellem hvide og farvede flasker og skår.

I stedet for at indrette terminologien til at dække den slags specialoplysninger, hvilket vil medføre en kraftig udvidelse af listen med affaldsfraktioner, og som tidligere omtalt dermed en reduceret datakvalitet, kunne man overveje at fremskaffe nøgletal for sådanne fordelinger fra centrale aktører. Dermed sikres solide oplysninger om Glas i systemet, som med nøgletallene kan opdeles på de ønskede kategorier.

Bilag A Referat fra Workshop

Afholdt: Fredag d. 5. marts 2004

Sted: Rambøll, Bredevej 2, Virum

Deltagere: Der deltog 29 personer i workshopen, samt 7 personer fra projektgruppen (Rambøll og CASA). Se deltagere i vedlagte bilag.

Dagsorden:

1. VELKOMST
 2. PRÆSENTATION AF DELTAGERNE
 3. PRÆSENTATION AF SKITSER TIL DATAMODEL
 4. INDLÆG FRA 3 AKTØRER
 5. GRUPPEDISKUSSIONER
 6. OPSAMLING OG AFSLUTNING
-

Ad 1. VELKOMST

Birgit Holmboe bød deltagerne velkommen.

Ad 2. PRÆSENTATION AF DELTAGERNE

Karl Vogt Nielsen præsenterede deltagerne

Ad 3. PRÆSENTATION AF SKITSER TIL DATAMODEL

Erik Nørby præsenterede to skitser til modeller for indberetning af affaldsdata.

Deltagerne stillede efterfølgende et par opklarende spørgsmål /kommenterede oplægget:

- Det er nødvendigt at skelne mellem transportører (fra A til B) og indsamlere.
- Hvis transportører og modtager er den samme, kan man ikke bruge det ved tilsyn.
- Hvor er import/eksport af de tørre fraktioner placeret i modellen?
Svar: Hvis en aktør eksporterer noget affald, så bliver han slutbehandler.
- Lever modellen op til EU's affaldsrammedirektiv? Svar: Ja. Det skal være en forudsætning for modellen.

En kritik lyder, at modellerne forudsætter, at ministerens arbejdsgruppe laver centrale lister over godkendte modtageanlæg. Der er lagt nogen forudsætninger ind, som betyder at man foregriber nogle diskussioner, der ikke er taget endnu i arbejdsgruppen. Svar: Det er hønen eller ægget, processen skal starte et sted.

Ad 4. INDLÆG FRA 3 AKTØRER

Jens Frimand, Uniscrap

Begge modeller er en forbedring i forhold til i dag. Skitse to er den ringeste af de to.

JF fremlægger et ændringsforslag til model 1, se vedlagte OH.

Model 1 er den bedste, men han påpeger at man skal være varsom omkring fortroligheden omkring transportørerne og passe på for meget administration ved dataindberetningerne.

Han peger på nogle punkter til revision/præciseringer af model 1:

- Anlæg og transportører bør autoriseres
- Der kører mange transportører rundt i dag som ikke indberetter, det vil en godkendelsesordning luge ud i
- Indberetningsfrekvensen kan være hver 6. måned, det giver mulighed for at gennemgå data i den mellemliggende periode

Søren Vindfeld, Kommunekemi

Der er en direkte relation mellem affaldsproducenter og mellemhandlere, et direkte afregningsforhold. Det kan udnyttes i et system for opsamling af affaldsdata. I dag har vi ikke krav om at affaldsproducenter skal indberette via ISAG, det sker kun via andre indberetninger. Affaldsproducenterne har deres stamkort, men man skal være varsom med, at der ikke kommer for mange informationer på stamkortene, for eksempel bør oplysninger om transportører ikke være at finde på stamkortene.

Centralt udarbejdede lister over godkendte anlæg vil være en fordel, men ikke et ultimativt kriterium for SV at listen udarbejdes centralt. Man bør være opmærksom på hvilke kriterier, der anvendes ved optagelse på lister.

Torben Hollingdal, Svendborg Kommune

Model 1 er ikke optimal, den bliver en for stor byrde for virksomhederne, hvis alle typer af virksomheder skal indberette.

Model 2 er bedre.

- Et kunderegister til godkendelse af transportører, som ikke vil aflive de små transportører, er en god ide.
- Det må være muligt at anvende regninger og økonomisystemer til at udtrække data.
- Et forbedringsforslag: Også virksomheder skal have mulighed for at trække egne affaldsdata ud, for eksempel til brug ved udarbejdelsen af grønne regnskaber.

ad 5. GRUPPEDISKUSSION

Deltagerne placeres i 4 grupper (sammensætning fremgår af bilag 1), således at aktørerne blandes i grupperne. Grupperne får til opgave at debattere de to skitser til affaldsmodeller og så vidt muligt opnå konsensus om hvilken model, der foretrækkes i gruppen.

Grupperne skal placere følgende post-it lapper på model 1 eller 2:

Grøn lap: Den foretrukne model

Grå lap: Forbedringsforslag til model

Gul lap: Mindretalsudtalelse fra enkeltpersoner i gruppen (databrugere)

Blå lap: Mindretalsudtalelse fra enkeltpersoner i gruppen (dataleverandører)

Afreportering fra gruppe-sessionen:

Grupperne begrundes deres stemmer, og refererer gruppens konklusioner.

Gruppe 1 (Jens Purup, Charlotte Münter, Thorvald Isager, Bjørn Holdal, Bo Hvidkjær, Birgit Holmboe, Christian Hjort Hansen, Jan Enemark Jensen)

Gruppen vil ikke stemme på en enkelt af de to modeller, men mener at de to modeller kan integreres. De små virksomheder skal kunne indberette i et system, der svarer til model 2, mens de store virksomheder kan indberette direkte som i model 1.

Problemet er, at der med Københavns Kommune som eksempel er 30.000-40.000 affaldsproducenter, hvoraf en stor del er mindre virksomheder, for eksempel grønthandlere. De skal indberette efter model 2, altså via transportører. Mens de store virksomheder, der laver grønne regnskaber mv. sagtens kan håndtere at indberette direkte.

- Gruppen indstiller, at man arbejder med et system, men at der er to måder at indberette på for affaldsproducenterne til dette system.
- Alle affaldsbehandlingsanlæg skal være indberetningspligtige
- Alle blandede læs skal vejes inden de blandes

En deltager i gruppen er bekymret for, at det vil kræve megen administration med et todelt indberetningsystem. Hvem skal afgøre efter hvilken model virksomhederne skal indberette?

En anden mindretalsudtalelse fra gruppen lyder på, at det kun er slutbehandlerne, der skal indberette affaldsdata.

Gruppe 2 (Susanne Linhart, Lotte Wammen Rahbeck, Klaus Müller, Anders Christiansen, Jytte Flintegaard, Heidi Jensen, Katrine Bom Hansen)

Affaldsproducenterne skal have hovedansvaret for data, men gruppen vil stadig gerne have transportørerne med. Således er de ikke så langt fra forslaget fra gruppe 1, om at integrere de to modeller. Virksomhederne har ansvaret for indberetningen, men de kan købe sig fra opgaven via transportørerne. Hvis der ikke er adresse på affaldet bliver transportører indberetningspligtige. Det er vigtigt at skelne mellem transportører og indsamlere, det er forskellige aktører, og det skal lovgivningen styre.

- Der skal ske en kvalitetssikring af data
- Affaldsproducenten skal kunne købe ydelsen for eksempel hos transportører.

Gruppe 3

blev fordelt på andre grupper, da der var frafald i gruppen.

Gruppe 4 (Henrik Fausing, Kai Petersen, Jette Skaarup Justesen, Henning Christensen, Simon Graashøll, Christina Føns, Jens Frimand)

Er mest stemt for model 1, med stemmerne 6-1. Gruppen støtter ønsket om at virksomheder skal have mulighed for at udtrække egne data fra den centrale database. Indberetningspligten ligger hos indsamlere og behandlere.

Affaldsdata går ind via tilsynsmyndigheden, og de store virksomheder (kap. 5) skal godkende data inden de afsendes. Denne byrde skal de mindre virksomheder ikke belastes med.

- Det er affaldsproducenterne, der har ansvaret for korrekte data

- Affaldsproducenten skal kunne dokumentere at affald er afleveret til godkendt indsamler, her fungerer kvitteringen som dokumentation.
- Der skal udformes en national lov om hvor man kan få behandlet affald
- Der skal være en klar definition af transportører, indsamlere og slutmodtagere.
- Transportøren er ude af denne model, men det er anlægget/behandleren der skal indberette på vegne af virksomhederne.
- Der skal ske en central godkendelse af indsamlere og transportører

Debat i kølvandet på gruppens fremlæggelse

Der stilles spørgsmål ved, om data kan blive så robuste og nøjagtige at de kan anvendes af enkeltvirksomheder, for eksempel til deres grønne regnskaber. Ambitionen bør være, at få data af så god kvalitet at de skaber et godt grundlag for tilsyn og planlægning. Affaldsproducenten må føre sit eget regnskab til brug for miljøledelse og grønne regnskaber.

Det påpeges, at godkendelse af anlæg skal afspejle gennemsigtighed: Hvor meget kan behandleren genanvende? Så kan affaldsproducenten vælge mellem de bedste affaldsbehandlere.

Gruppe 5 (Lis Vedel, Hanne Johnsen, Søren Vindfeld Nielsen, Christian Fisher, Torben Hollingdal, Berit Hallam, Lisbet Hagelund Hansen)

Gruppen støtter overvejende model 2 med stemmerne 5-2. De to er usikre, og foretrækker elementer fra model 1.

- Virksomhederne laver en affaldsselvangivelse en gang om året.
- Virksomhederne skal have adgang til egne data fra systemet, og det bør samtidig verificere data.
- Brugen af p-nummer vil presse indsamlere og transportører til at levere de rigtige oplysninger.
- Der skal knyttes et nummer på transportør til modtageranlæggets dataindberetning.
- Transportørerne skal være godkendt ellers ryger man af listen. En forudsætning for at blive godkendt som transportør er, at man kan levere data i angivet kvalitet.
- Risiko for dobbeltregistrering skal fjernes, det er meget vigtigt.

Bekymringen i gruppen går på at der i runde tal er 400.000 virksomheder, 20.000 transportører og 500 behandlere, der skal indberette. Kan vi administrere et sådant system?

Debat i forlængelse af fremlæggelsen:

Thorvald Isager: Diskussionen viser, at det skal være slutbehandleren, der indberetter alle data.

Hanne Johnsen: Der er fordele og ulemper ved alle modeller. Det gælder om at minimere fejlkilder. Det skal være soleklart, hvem der indberetter hvad, hvis I arbejder videre med en differentieret model for store og små virksomheder.

Jakob Simonsen: Det vigtige er at slå fast, hvem der har ansvaret for indberetningen, så kan aktørerne vælge at løfte denne indberetningsopgave på forskellig vis. Det er affaldsproducenterne, der bør have ansvaret.

Jens Purup: Det er teknik at adskille indsamlere og transportører. Det er også teknik at adskille transportører fra andre affaldsaktører, og det skal gardere imod dobbeltregistrering.

Afrunding

Erik Nørby: Det er positivt, at ingen af jer er imod en fælles central database. Tak for de mange brugbare kommentarer.

I har fortsat mulighed for at blande jer i debatten på www.affaldsdata.dk, man kan få en e-mail hver gang der sker noget på hjemmesiden.

Vi vil nu arbejde videre med de indkomne input. Den videre proces er nu, at der fremlægges en model på arbejdsgruppens møde d. 17 juni, så dette arbejde skal ligge færdigt inden udgangen af maj.

Bilag 1: Deltagere ved workshop

Organisation	Navn	Gruppe
Københavns Kommune	Jens Purup	1
Miljøstyrelsen	Charlotte Münter	1
H.J.Hansen genvindingsindustri A/S	Miljøchef Thorvald Isager	1
DSV-Transport A/S	Bjørn Holdal	1
FAKS	Bo Hvidkær	1
Rambøll/Videncenter for Affald	Birgit Holmboe	1
Dansk Transport og Logistik	Susanne Linhart	2
Helsingør Kommune	Lotte Wammen Rahbek	2
GenvindingsIndustrien	Klaus Müller	2
Rambøll/Videncenter for Affald	Anders Christiansen	2
H.J.Hansen genvindingsindustri A/S	Jytte Flintegaard	2
Miljøkontrollen	Heidi Jensen	2
Dansk Handel og Service	Christian Hjorth-Hansen	1
Herning Kommune	Jan Enemark Jensen	1
Uniscrap A/S	Jens Frimand	4
Rambøll/Videncenter for Affald	Erik Nørby	
Dansk Byggeri	Henrik Fausing	4
Miljøkontrollen	Kai Petersen	4
Miljøstyrelsen	Katrine Bom Hansen	2
Miljøstyrelsen	Jette Skaarup Justesen	4
Jernpladsen A/S	Henning Christensen	4
Rambøll/Videncenter for Affald	Simon Graasbøll	4
KL	Christina Føns	4
Miljøstyrelsen	Lis Vedel	5
Affalddanmark	Hanne Johnsen	5
Kommunekemi A/S	Søren Vindfeld Nielsen	5
Miljøstyrelsen	Christian Fischer	5
Svendborg Kommune (FMK)	Torben Hollingdal	5
Rambøll/Videncenter for Affald	Berit Hallam	5
Dansk Industri	Lisbet Hagelund Hansen	5
Renosam	Jakob Simonsen	5
CASA	Karl Vogt-Nielsen	
CASA	Mette Lise Jensen (ref.)	

Bilag B Opsamling på workshop

B1 Indledning

Rambøll og CASA afholdt den 5. marts en workshop for medlemmerne af miljøministerens arbejdsgruppe, den udpegede teknikergruppe og Miljøstyrelsen.

Rambøll/Videncenter for Affald havde udarbejdet to skitser til en mulig affalldsdatamodel, som blev præsenteret på workshoppen. Skitse 1 var en model for affalldsdata baseret på indberetning fra affaldsproducenter og slutbehandlere, mens skitse 2 var en model for affalldsdata baseret på indberetning fra affaldstransportører og slutbehandlere, jf. bilag B.

B2 Proces

Deltagerne blev inddelt i 5 grupper. Hver gruppe blev bedt om at pege på en af modellerne og komme med anbefalinger til eventuelle ændringer og tilpasninger af den valgte model.

Ingen af grupperne støttede entydigt den ene eller den anden model. Alle grupper var enige om, at det er affaldsproducenten, som har ansvaret for korrekt håndtering af affald såvel som for korrekte data og indberetning. Hvordan registreringen og indberetningen af data skal foregå i praksis gav derimod anledning til forskellige løsningsmodeller:

- en kombination af modellerne ved at små virksomheder kan indberette efter en model svarende til model 2, mens store virksomheder kan indberette efter en model svarende til model 1
- affaldsproducenten har ansvaret for korrekte data og for at der sker korrekt indberetning, men ydelsen kan købes hos fx indsamleren af affaldet
- affaldsproducenten har ansvaret for korrekte data, men det er indsamlere og behandlere af affaldet, der skal indberette oplysningerne

Af den efterfølgende debat på workshoppen kan udledes en række væsentlige forslag og forudsætninger, som danner grundlaget for det videre arbejde med en konsensusmodel:

- der arbejdes videre med en model baseret på en fælles central database
- affaldsproducenten skal have ansvaret for korrekt håndtering af affald og korrekte data, men af ressourcemæssige årsager ikke realistisk at pålægge en registrerings- og indberetningspligt på alle affaldsproducenter
- en model udelukkende baseret på indberetninger fra affaldsproducenter vil ikke tilvejebringe oplysninger om behandlingssiden. Slutbehandlere af affald skal derfor indberette oplysninger om slutbehandling.
- skal være en klar definition på transportører, indsamlere og slutmodtagere

- bør ske en central godkendelse/autorisation af transportører, indsamlere og slutbehandlere
- affaldsproducenten skal kunne dokumentere, at affaldet er afleveret til en godkendt indsamler/behandler
- god ide, at anvende P-nr, men der skal også knyttes et CVR-nr. på indsamler/transportør til behandlerens indberetninger
- virksomheden skal have adgang til egne data fra systemet
- tilsynsmyndigheden skal have adgang til data på virksomhedsniveau

B3 Konsensusmodel, jf. bilag

Forslag til datamodel

Udover at opfylde aktørernes ønsker og forslag til modellen, skal denne som minimum være i overensstemmelse med de registreringskrav, der stilles til affaldsproducenter, transportører og affaldsbehandlere i Rammedirektivet for affald og Direktivet for farligt affald. Relevante krav i de 2 direktiver er beskrevet i bilag C.

Hovedprincippet for konsensusmodellen er, at data om affaldsproduktion og håndtering indberettes én gang til en central database og at databrugere, som Miljøstyrelsen, tilsyns- og planlægningsmyndigheder, kun kan hente disse data i den centrale database. Indberettede data må således ikke hentes direkte hos affaldsproducenter og andre aktører på affaldsområdet, hvis data allerede er indberettet til datamodelen. Affaldsproducenter skal endvidere have adgang til egne data i datamodelen.

Konsensusmodellen opererer med en central liste med aktører, der er godkendt til at indsamle og behandle affald i Danmark. Affaldsproducenter og aktører kan kun overdrage affald til aktører, der er optaget på den centrale liste.

Det skal nærmere afklares, hvilke kriterier, der skal lægges til grund for, hvornår en indsamler eller en behandler kan blive godkendt og optaget på listen over godkendte anlæg. Tilsvarende skal der fastsættes sanktionsmuligheder overfor godkendte virksomheder, der ikke overholder godkendelseskriterierne.

Det har vist sig vanskeligt at følge store dele af affaldsstrømmen, der passerer en række aktører, før det slutbehandles, hvilket medfører risiko for dobbeltregistreringer i såvel ISAG systemet som i transportørindberetningerne. I konsensusmodellen er indberetningerne derfor baseret på:

Det er affaldsproducenten, der har det overordnede ansvar for at indberettede data om hans affaldsproduktion er korrekte. Den praktiske indberetning af oplysningerne til den centrale database ligger hos hhv. indsamlere og affaldsbehandlere, men affaldsproducenten skal i den centrale database godkende de registrerede oplysninger om hans affaldsproduktion.

Indberetningspligtige aktører bliver dermed:

- 1) aktører, der enten indsamler eller modtager affald direkte fra affaldsproducenten (fra en direkte kilde i ISAG terminologi)

- 2) aktører, der slutbehandler eller på anden vis "fjerner" affald fra den danske affaldsstrøm, herunder virksomheder, der direkte eksporterer andres eller eget affald

Der skal udarbejdes klare definitioner på de indberetningspligtige aktører.

Indberetning type 1) fra aktører, der enten indsamler eller modtager affaldet direkte fra affaldsproducenten vil indeholde følgende oplysninger:

- Kommune-nr (affald fra husholdninger) **eller** P-nr (affald fra erhverv)
- Behandlingsform og mængde (vejjet)
- DAK-kode (generelt affald) **eller** EAK-kode (farligt affald)

	Kilde	Behandling		Fraktion
Husholdninger og Byggeri og nedrivning	Kommune-nr	Behandlingsform (forventet)	Generelt affald	DAK-kode (Reviderede ISAG fraktioner) Emballage Ja/Nej
Erhverv	P-nr (=> Kommune-nr og branchekode)	Mængde (vejjet)	Farligt affald	EAK-kode

Figur 9. Indberetning type 1 fra indsamler eller modtageanlæg

Indberetninger af type 1 er karakteriseret ved:

- Da der sker registrering af data på p-nummer niveau vil præcisionen på især kilde (kommune-nr og DB03) være væsentligt bedre, end det kendes fra ISAG i dag, men belastes fortsat af usikkerhed i forbindelse med blandede læs.

Der vil således kunne laves en opgørelse over produktion af affald baseret på type 1 indberetning, hvor opdelingen af affaldet på geografisk og erhvervsmæssig kilde vil være langt mere præcis, end de opdelinger vi i dag har i ISAG. Fordelingen på behandlingsform vil til gengæld i dette led være noget upræcis, idet der her alene kan registreres oplysninger om den påtænkte behandling.

Medmindre der stilles krav om, at der skal ske vejning og registrering af blandede læs direkte på de biler, der kører med læssene, vil det dog fortsat være sådan, at det vil være svært at få præcise registreringer om geografisk og erhvervsmæssig kilde på blandede læs. Hvis der ikke sker en vejning af læsset direkte, vil der i stedet skulle ske en skønsmæssig fordeling af læsset på geografisk og erhvervsmæssig kilde.

Allerede i dag er der krav om, at blandede læs skønsmæssigt skal opdeles på de involverede kommuner og erhvervsmæssig kilde. Desværre har det vist sig vanskeligt at håndhæve kravet, fordi det øgede tidsforbrug ved registreringen får aktørerne til at vælge registrering som ikke-blandede læs.

Dette problem vil blive mindre, efterhånden som vægtafhængig afregning for affald bliver mere udbredt. Det er imidlertid nok ikke realistisk på nuværende tidspunkt at stille krav om vægte på indsamlingsbilerne. En sådan ordning er tidligere vurderet at ville koste i størrelsesordenen 20-30 millioner kr.

Der bør foretages en vurdering af, hvor stor en andel blandede læs udgør af den samlede affaldsmængde.

Indberetning type 2) fra aktører, der slutbehandler eller på anden vis "fjerner" affaldet fra den danske affaldsstrøm, vil indeholde følgende oplysninger:

- Opdeling på Husholdninger og Erhverv
- Kommune-nr (på forbrænding og deponering)
- Behandlingsform og mængde (vejet)
- DAK-kode (generelt affald) **eller** EAK-kode (farligt affald)

På baggrund af 2) kan der laves opgørelser, der meget præcist giver fordelingen på behandlingsformer, men som er svagere end type 1 indberetningen med hensyn til geografisk og erhvervsmæssig kilde.

Ved kombination af styrkerne i de to opgørelser, vil der kunne opnås en forbedret præcision i geografisk og erhvervsmæssig kilde såvel som i behandlingsform. Samtidig vil de to sæt indberetninger give mulighed for en vis kvalitetssikring gennem korrelation og krydscheck af de to mængder.

B4 Datamodellen

Skitse 4 nedenfor illustrerer den foreslåede datamodel. Producenter af affald (1) skal føre et register over deres affaldsproduktion (centralt fastsatte krav a la et tilpasset stamkort som opfylder EU-krav). I den foreslåede model vil disse oplysninger imidlertid automatisk blive akkumuleret i systemet, så denne forpligtelse for affaldsproducenten kan udmøntes til en simpel godkendelse af oplysningerne i systemet.

Dette system vil i sig selv medvirke til en forbedret datakvalitet i systemet, idet de affaldsproducerende virksomheder vil have interesse i, at deres data i systemet er korrekte, så data eksempelvis kan anvendes til udarbejdelse af grønne regnskaber, EMAS opgørelser mv. Derigennem vil der indirekte blive lagt et pres på aktørerne for at sikre korrekte indberetninger.

Transportører af farligt affald, indsamlere⁸, og behandlere af affald (2) skal føre et register (med centralt fastsatte krav a la ISAG) over modtagne

⁸ Der skelnes her mellem en "transportør", som for fremmed regning og uden yderligere aktiviteter transporterer affaldet fra punkt A til B og en "indsamler", som adskiller sig fra en "transportør" ved at overtage ansvaret for affaldets videre

mængder, P-nr på affaldsproducent, affaldskode (se næste afsnit), EAK-kode, behandlingsform mv. og **indberette** disse oplysninger til den centrale database (5). I den centrale database anonymiseres data, således, at P-nr. omsættes til kommunekode og branchegruppe, hvorefter oplysningerne overføres til ISAG (7). Herfra kan tilsyns- og planlægningsmyndigheder hente data på p-nummer niveau til brug for tilsyn og affaldsplanlægning (9), mens Miljøstyrelsen kan generere data til national planlægning, udarbejdelse af affaldsstatistik og indberetning til EU (10).

Det skal nærmere analyseres, præcis hvilke af Miljøstyrelsens indberetningsforpligtelser til fx EU, der vil være dækket af data fra datamodellen.

Slutbehandlere af affald skal desuden foretage en simpel indberetning (3) til ISAG (7) over behandlede mængder opgjort på 2 erhvervmæssige kilder, Husholdninger eller Erhverv, kommunekode på affald til forbrænding og deponering, affaldskode og mængde opgjort på behandlingsform.

B5 Affaldskode

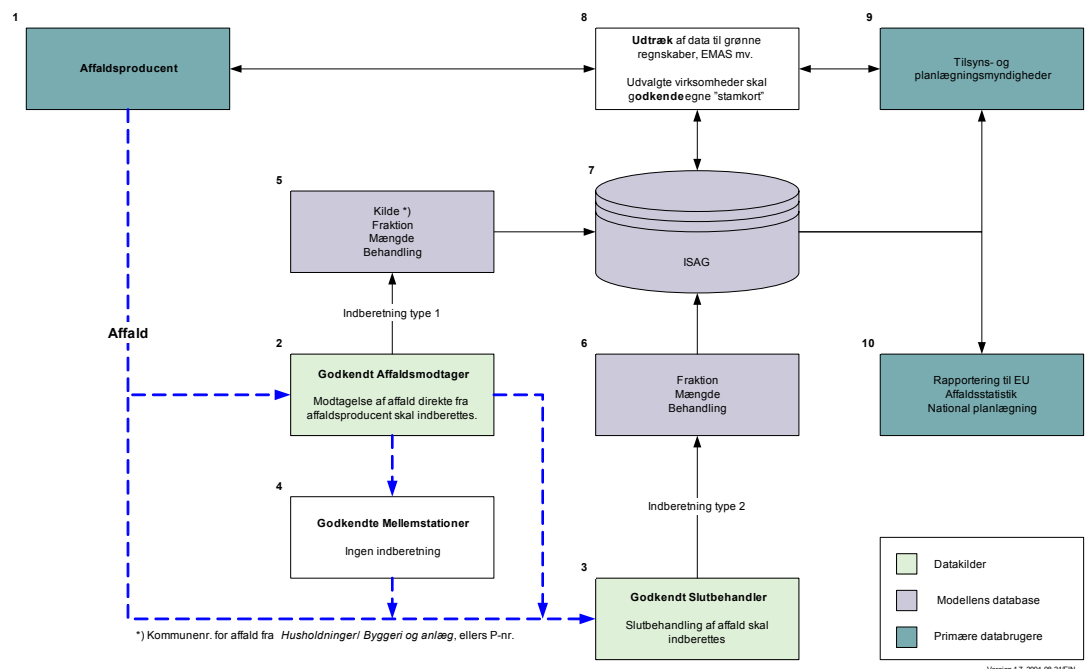
Erfaring fra driften af ISAG viser meget tydeligt, at for mange valgmuligheder ved klassifikation af affald drastisk forringer præcisionen i de indberettede data, senest vist ved udvidelse af listen med direkte erhvervmæssige kilder fra 8 til 16, der har store forskydninger i affald fra de enkelte kilder, forskydninger, der skyldes fejlregistreringer.

Det vurderes, at det vil være realistisk direkte at registrere EAK-koder (Europæiske Affaldskoder: en liste med 6-800 affaldskoder fastlagt af EU) for farligt affald, hvor der i forvejen kræves detaljeret viden om affaldet, for at sikre en korrekt behandling.

Derimod vil det være fuldstændigt urealistisk at forvente en troværdig opgørelse, hvis det generelle (ikke-farlige) affald skulle registreres på EAK-kode. I modellen opereres derfor med en DAK-liste (Danske Affaldskoder), som er en liste med generelle affaldsfraktioner, der sammenholdt med oplysninger om behandling og erhvervmæssig kilde kan danne en nøgle, der kan oversættes til de EAK-kode, der skal anvendes ved indberetning til EU.

DAK-listen vil formodentligt tage udgangspunkt i de eksisterede affaldsfraktioner i det nuværende system, men det vil kræve en omhyggelig justering og definition af listen, for at sikre den ønskede mulighed for oversættelse til EAK-koder.

håndtering ved dets afhentning. Problematikken er her væsentligt forenklet. Der henvises her til Peter Pagh's notat af 15. februar 2004 om Juridisk begrebsafklaring, Projekt vedrørende affaldstransportørers og -mægleres rolle.

B6 Konceptuelle krav

Der er af Miljøstyrelsen og projektgruppen opsat en række konceptuelle krav, som den nye model for affaldsdata skal leve op til.

Modellen skal løse problemstillinger vedrørende

- dobbeltregistreringer og parallelindberetninger
- forskelligartede krav fra databrugere
- anvendeligheden af ISAG data – detaljeringsgrad og tidsmæssigt
- så vidt muligt kunne integreres i et enhedsrapporteringssystem

ad a) I modellen skal de indberetningspligtige aktører kun indberette én gang til én central database. Modellen vil dermed imødegå problemerne med parallelindberetninger af data til forskellige myndigheder. Modellen fastsætter endvidere ensartede krav til aktørernes registreringer. Af hensyn til kravene i Rammedirektivet for affald og Direktivet for farligt affald, er det dog ikke muligt at undgå registrering af data hos flere aktørtyper.

ad b) Modellen fastsætter ensartede krav til hvad de enkelte aktører skal registrere. Databrugere har ikke mulighed for at indsamle oplysninger, der går udover de centralt fastsatte krav.

ad c) En væsentlig begrundelse for at databrugere i dag indsamler egne definerede data hos aktørerne, er at ISAG data ikke giver tilstrækkeligt robuste oplysninger om affaldets geografiske og erhvervs-mæssige kilde. Dette løses i datamodellen med at knytte et P-nr. (produktionsstedskode, jf. CVR-registret) til indsamlede og indvejede læs.

En anden væsentlig kritik mod ISAG data er, at de er tilgængelige med alt for stor forsinkelse. Der er allerede i dag sket en væsentlig opstramning af indberetnings- og kvalitetssikringsprocedurer i ISAG. ISAG data har således de sidste par år været tilgængelige et halvt år efter slutningen af det

pågældende år. Denne praksis vil blive understøttet i den nye model ved introduktion af mere automatiserede procedurer.

ad d) Ved implementering af den nye model skal det sikres, at der anvendes åbne standarder for udveksling og registrering af data. Eksempelvis vil anvendelse af det såkaldte XML format sikre, at data kan udveksles mellem såvel forskellige systemer som mellem forskellige platforme (Windows, Linux, Unix...).

Det skal sikres, at det valgte format dels sikrer de bredest mulige muligheder for dataudveksling, dels stemmer overens med Miljøstyrelsens eventuelle strategi for området.

B7 Funktionelle krav

Udover de konceptuelle krav er der opstillet en række funktionelle krav til den nye model for affaldsdata.

Modellen skal

- a) repræsentere en væsentlig forenkling i forhold til det nyværende system
- b) dække myndighedernes nuværende og kommende behov for data på affaldsområdet
- c) administrativt og økonomisk belaste aktørerne mindst muligt
- d) sikre at indberetning af nødvendige data kun sker én gang
- e) være fleksibel nok til at håndtere ændringer i kompetence- og opgavefordeling mellem aktørerne
- f) have en veldefineret terminologi og veldefinerede krav til indhold og form af indberetninger
- g) sikre den datakvalitet, der er nødvendig for anvendelsen af data
- h) sikre, at indsamlede data er umiddelbart tilgængelige for alle relevante aktører i passende aggregeret form af hensyn til fortrolighed

ad a og c) Den største forenkling i den nye model ligger dels i etableringen af én central database, hvortil data indberettes og trækkes fra, dels i fastsættelsen af centralt fastsatte krav til hvad og hvordan, der skal registreres. Modellen vil dermed betyde en **væsentlig lettelse af såvel de administrative som de økonomiske byrder** for aktørerne.

ad b) Vil kunne dække en stor del af myndighedernes nuværende databehov.

Skal analyseres nærmere i relation til kortlægningen af myndighedernes databehov, indberetningskrav mv.

ad d) Den nye model opfylder dette krav, da aktørerne kun skal indberette én gang til én central database.

ad e) Det er vores påstand, at modellen er fleksibel nok til at håndtere eventuelle ændringer i kompetence- og opgavefordelingen, mellem de centrale myndigheder, fordi identifikationen af geografisk kilde baserer sig på p-numre og kun i mindre grad på kommunekoder.

ad f) Definitioner og terminologi i den nye model vil blive baseret på de definitioner og den terminologi, der i dag fremgår af affaldsbekendtgørelsen. Definitioner og terminologi vil endvidere være i overensstemmelse relevante

direktiver på affaldsområdet. jf. bilag C.5. Der vil blive centralt fastsatte krav til indhold og form af indberetninger.

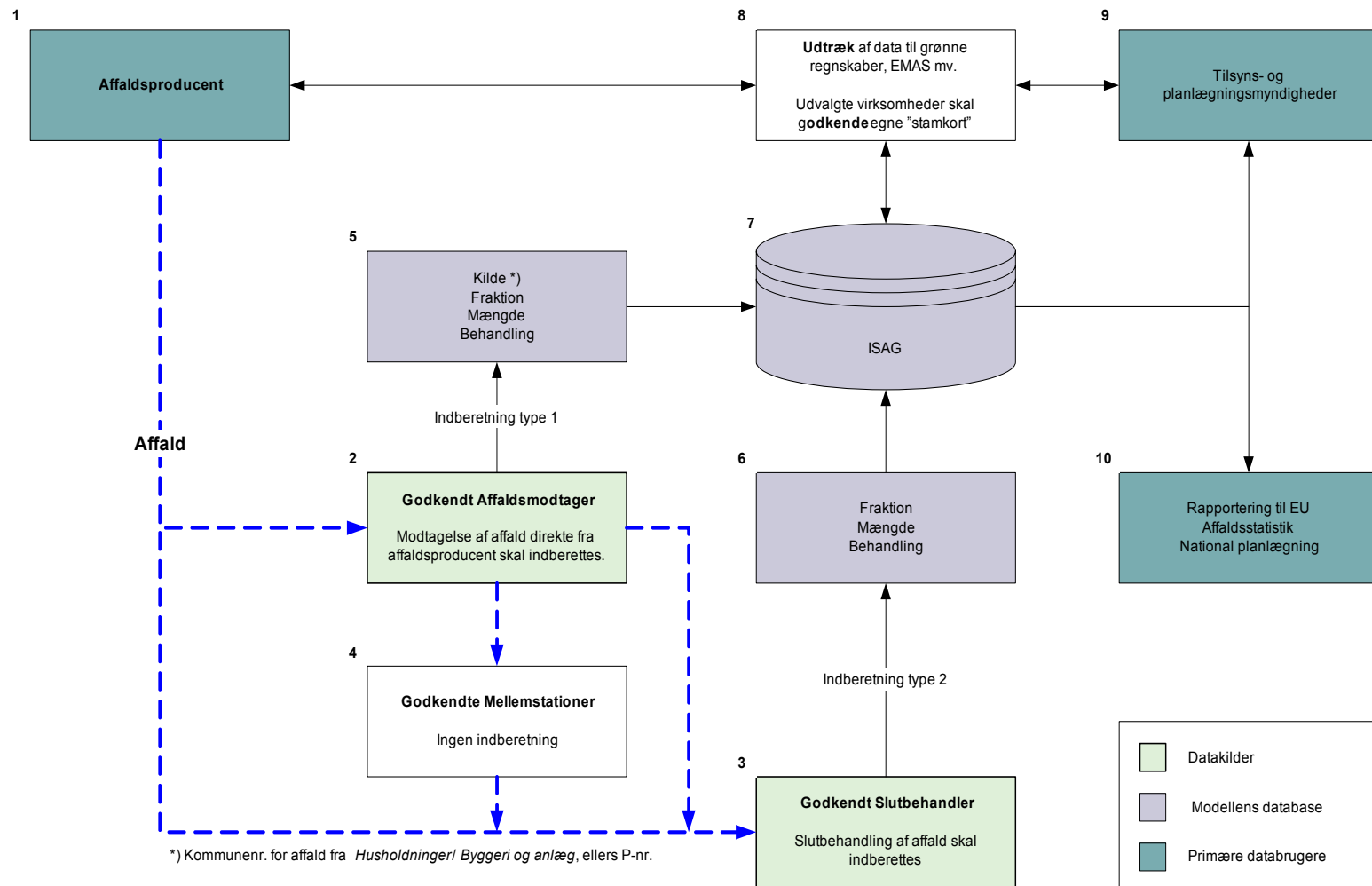
ad g) Ved at indføre en registrering af affaldsproducentens P-nr., øges datakvaliteten med hensyn til geografisk og erhvervmæssig kilde. Listen over indberetningspligtige anlæg (bilag 7 i Affaldsbekendtgørelsen) udvides for at sikre fangst af oplysninger fra virksomheder som fx er indsamlere eller direkte eksportører af affald.

ad h) Data vil ikke være umiddelbart tilgængelige. Der vil være en vis forsinkelse af hensyn til kvalitetssikring og anonymisering af data. Alle godkendte databrugere vil have mulighed for at hente fornødne oplysninger i den centrale database.

B8 Kvalitetssikring

Det skal nærmere afklares, hvor kvalitetssikringen af data skal ligge. Modellen lægger op til, at det er affaldsproducenten, der har ansvaret for at verificere data om egen affaldsproduktion. Men det skal overvejes nærmere, hvilke procedurer, der skal anvendes og hvor kvalitetssikring ellers skal ske. Fx hvor kvalitetssikring af data fra behandlingsanlæg skal ligge.
--

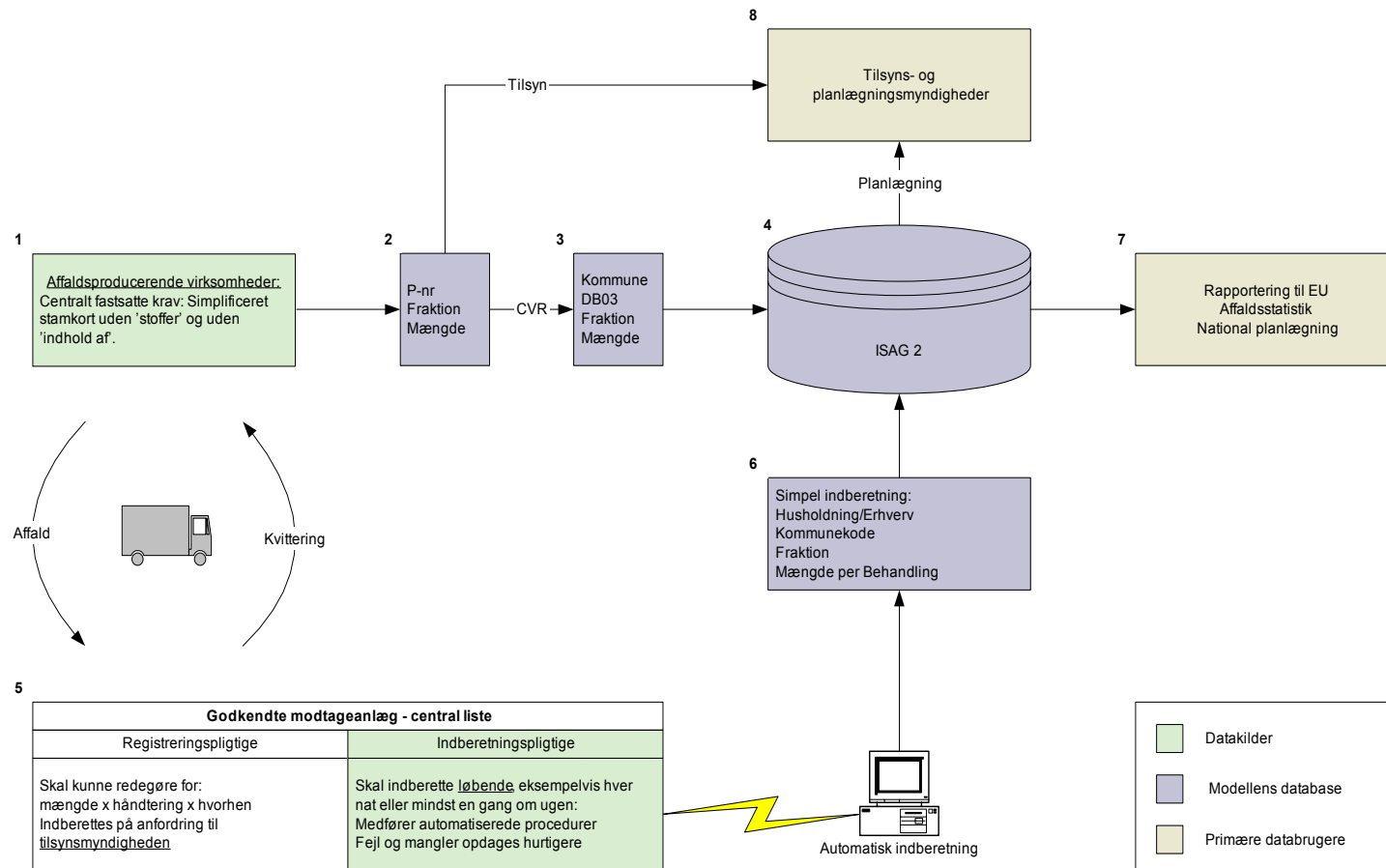
Bilag C Konsensusmodel

Version 1.7, 2004-08-21/EIN

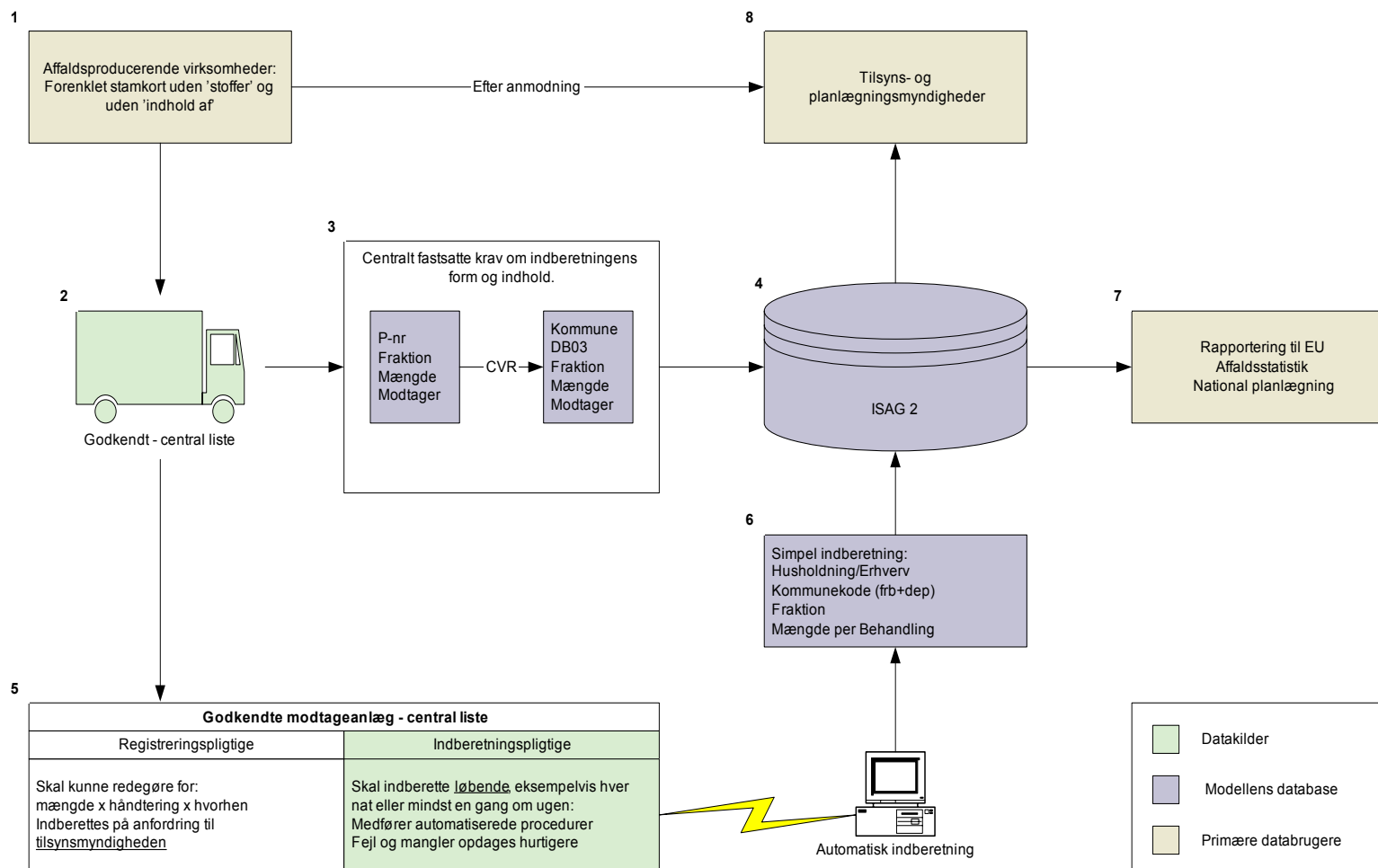
Bilag D Modeller fra workshoppen

Skitse 1: Model for Affaldsdata baseret på indberetning fra affaldsproducenter og slutbehandlere

Version 1.1, 2004-03-03/EIN

Skitse 2: Model for Affaldsdata baseret på indberetning fra affaldstransportører og slutbehandlere

Version 1.1, 2004-03-03/EIN

Kommentarer til Model 1: "Affaldsproducenter og slutbehandlere"

Det følgende skal betragtes som en række foreløbige overvejelser omkring modellen.

Model 1 vil resultere i følgende:

Affaldsproducerende virksomheder (1)

Leverer eller får transporteret sit affald til et centralt godkendt modtageanlæg, der leverer en kvittering på modtaget fraktion og mængde til den pågældende virksomhed.

Virksomheden skal levere oplysninger på et standardiseret stamkort (web-baseret) til den nye affaldsdatamodel der tilfredsstiller tilsynsmyndighedernes (beliggenhedskommunens) behov:

- P-nummer
- fraktion
- mængde
- behandler
- (EAK)

Via P-nummer kan data omformes til Branchespecifikke oplysninger (DB03) og således diskretionernes i den nye model.

Tilsynsmyndigheden (8)

Har adgang til oplysninger om virksomheder i egen kommune (amt) via den nye affaldsdatamodel.

Kommunen modtager ingen indberetninger fra transportører og behandlere. Kommunerne skal ikke kontrollere affaldsstrømmene ud i sidste led og har ikke denne viden.

Kommunerne skal ikke udarbejde modtageraftaler eller transportøraftaler

Centralt godkendte modtageanlæg (5)

Disse anlæg findes i den nye model og en affaldsproducent kan frit vælge en eller flere affaldsmodtagere fra listen. I princippet en tilpasset liste af affaldsbekendtgørelsens bilag 7, baseret på tilsynsmyndighedernes godkendelser. Skal kunne levere kvittering til affaldsproducenten på en standardiseret form for modtagne mængder. Kun registrerede virksomheder, som foretager slutbehandling er indberetningspligtige i forhold til den nye affaldsdatamodel. Indberetningen er simplificeret i forhold til den nuværende ISAG- indberetning.

Miljøstyrelsen (7)

Får den overvejende del af deres behov for data leveret fra den nye model. Men ikke meget detaljerede data, som fx oplysninger om genanvendelsen af forskellige papirkvaliteter, som i dag findes i Papirstatistikken.

Transportørerne

Skal alene transportere affald – I model 1 skal transportørerne ikke føre transportørregister og skal ikke indberette oplysninger til hverken kommuner eller Miljøstyrelse. Men videregive oplysninger til behandlingsanlæg om affald fra husholdninger opgjort på geografisk kilde.

Husholdninger

Oplysninger om husholdningernes affaldsmængder fanges kun i model 1, hvis de videregives af transportørerne. Kan evt. også tilvejebringes via stikprøveanalyser/estimeringer.

Model 2: "Affaldstransportører og slutbehandlere"

Det følgende skal betragtes som en række foreløbige overvejelser omkring modellen.

Model 2 vil resultere i følgende:

Affaldsproducerende virksomheder (1)

Skal fortsat føre et register (fx stamkort i forenklet form) eller skal kunne afgive oplysninger om affaldsproduktion og håndtering efter anmodning, jf. affaldsbekendtgørelsens nuværende §48. Skal kunne afgives af hensyn til tilsyn med virksomhedens aktiviteter.

Tilsynsmyndigheden (8)

Har adgang til oplysninger om virksomheder i egen kommune (amt) via den nye affaldsdatamodel.

Kommunen modtager ingen indberetninger fra transportører og behandlere. Kan til tilsynsformål indhente oplysninger hos affaldsproducenter.

Centralt godkendte modtageanlæg (5)

Behandlings- og modtageanlæg skal være godkendt som sådanne, hvorefter en affaldsproducent frit kan vælge en eller flere affaldsmodtagere fra listen. I princippet en tilpasset liste af affaldsbekendtgørelsens bilag 7, baseret på tilsynsmyndighedernes godkendelser. Kun registrerede virksomheder, som foretager slutbehandling er indberetningspligtige i forhold til den nye affaldsdatamodel. Indberetningen er simplificeret i forhold til den nuværende ISAG- indberetning.

Miljøstyrelsen (7)

Får den overvejende del af deres behov for data leveret fra den nye model. Men ikke meget detaljerede data, som fx oplysninger om genanvendelsen af forskellige papirkvaliteter, som i dag findes i Papirstatistikken.

Transportørerne (2)

Skal være registrerede i et centralt transportørregister og skal fortsat føre register over transportererede mængder, fraktioner, affaldsproducent (P-nr.), behandler mv. Men der er fra centralt hold fastsat ensartede krav til oplysningernes form og indhold. Oplysningerne skal indberettes til datamodellen. Via P-nummer kan data omformes til branchespecifikke oplysninger (DB03) og således diskretioneres i den nye model.

Transportørerne skal videregive tilstrækkeligt med oplysninger til behandlingsanlæggene til at der kan registreres oplysninger om husholdningernes affaldsproduktion.

Husholdninger

Oplysninger om husholdningernes affaldsproduktion videregives af transportørerne til behandlingsanlæggene eller indberettes til datamodellen via transportørregistreringen.

Bilag E Forudsætninger for model

Rammedirektivet for Affald

Rådets direktiv 75/442/EØF om affald (ændret ved direktiv 91/156/EØF) opstiller en række krav med hensyn til godkendelse, registrering og indberetning til producenter, indsamlere, transportører og behandlere af affald. Udover præambelen som opstiller det principielle formål med direktivet, drejer det sig om følgende⁹:

Affaldsproducenter

Kan i henhold til artikel 14 pålægges at "føre et register med angivelse af mængde, art, oprindelse samt, hvor dette er relevant, bestemmelse, indsamlingshyppighed, transportform og behandlingsmetode ..."

Indsamlere og transportører af affald

Artikel 12: "Anlæg eller virksomheder, der som erhvervsmæssig aktivitet varetager indsamling og transport af affald, eller som for andre (handlende, mæglere) varetager bortskaffelse eller nyttiggørelse af affald, skal, såfremt de ikke skal have en godkendelse, registreres hos de kompetente myndigheder."

Behandlere af affald

Anlæg eller virksomheder, som varetager bortskaffelse af affald som nævnt i direktivets bilag IIA og IIB (R- og D-koder, jf. bilag 6A og 6B i Affaldsbekendtgørelsen) skal "føre et register med angivelse af mængde, art, oprindelse samt, hvor dette er relevant, bestemmelse, indsamlingshyppighed, transportform og behandlingsmetode for de i bilag I omhandlede affaldskategorier og de i bilag II A eller II B omhandlede bortskaffelsesformer."

Direktivet om farligt affald

Rådets direktiv 91/689/EØF om farligt affald er udarbejdet i medfør af artikel 2, stk. 2 i direktiv 75/442/EØF (Rammedirektivet for affald) og tager sigte på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om håndtering af farligt affald. De 2 direktiver skal ses i en sammenhæng, hvilket betyder at rammedirektivets generelle bestemmelser også finder anvendelse på farligt affald og i øvrigt gælder medmindre andet er bestemt i direktivet for farligt affald.

Producenter af farligt affald

Af artikel 4, stk. 2 fremgår det at artikel 14 i Rammedirektivet for affald også gælder for producenter af farligt affald. Det vil sige at producenter af farligt affald skal "føre et register med angivelse af mængde, art og oprindelse, samt, hvor dette er relevant, bestemmelse, indsamlingshyppighed, transportform, og behandlingsmetode for de i bilag I omhandlede affaldskategorier og de i bilag II A og II B omhandlede bortskaffelsesformer."

⁹ Der er her kun fremhævet bestemmelser med direkte betydning for opstillingen af en model for affaldsdata. Direktivet skal naturligvis ellers læses og fortolkes i sin helhed.

Af samme artikel, stk. 3, fremgår at registret skal opbevares i mindst 3 år og at dokumentation for, at håndteringen er foretaget skal forelægges på anmodning af de kompetente myndigheder.

Transportører af farligt affald

Af artikel 4, stk. 2 fremgår det at artikel 14 i Rammedirektivet for affald også gælder for alle anlæg og virksomheder, der transporterer farligt affald. Det vil sige at transportører af farligt affald skal "føre et register med angivelse af mængde, art og oprindelse, samt, hvor dette er relevant, bestemmelse, indsamlingshyppighed, transportform, og behandlingsmetode for de i bilag I omhandlede affaldskategorier og de i bilag II A og II B omhandlede bortskaffelsesformer."

Af samme artikel, stk. 3, fremgår at registret skal opbevares i mindst 12 måneder og at dokumentation for, at håndteringen er foretaget skal forelægges på anmodning af de kompetente myndigheder eller en tidligere indehaver.

Behandlere af farligt affald

Direktivet for farligt affald indeholder ikke særlige bestemmelser for anlæg, der behandler farligt affald. Det er derfor bestemmelserne i Rammedirektivet for affald, som gælder, jf. ovenfor i afsnit B.2.

Listen over affald

På baggrund af artikel 1, litra a i Rammedirektivet for affald er der udarbejdet en liste over affald, som falder ind under kategorierne i direktivets bilag I (Rådets beslutning 94/3/EF med senere ændringer). En tilsvarende liste for farligt affald er udarbejdet i henhold til artikel 1, stk. 4 i Direktivet om farligt affald (Rådets beslutning 94/904/EF med senere ændringer). De to lister er samlet i en fælles liste over affald. Listen er senest revideret ved Rådets beslutning 2001/573/EF.

Det følger af artikel 1, litra a, samt artikel 4, stk. 2 i Rammedirektiv for affald, at registre som skal føres af producenter, indsamlere, transportører og behandlere af affald, skal føres for affaldskategorier svarende til listen over affald (2001/573/EF).

Tilsvarende følger det af artikel 1, stk. 4, samt artikel 4, stk. 2 i Direktiv for farligt affald, at registre som skal føres af producenter, indsamlere, transportører og behandlere af farligt affald, også skal føres for affaldskategorier svarende til listen over affald.

Opsummerende oversigt

Aktører med registreringspligt ifølge direktiver				
	Producenter	Indsamlere	Transportører	Behandlere
Farligt affald	R	R	R	R
Ikke-farligt affald	kan pålægges			R

Definitioner

Rammedirektivet for affald og andre direktiver, fastsætter en række definitioner for affald, aktører, behandlingsformer og affaldstyper. Anvendelsen af definitioner og terminologi i datamodellen skal være i overensstemmelse med definitioner og terminologi i disse direktiver.

Direktivernes definitioner skal gennemgås og belyses nærmere

Bilag F Det nuværende stamkort

Bestemmelserne om stamkort er fastlagt i §18 og §19 i affaldsbekendtgørelsen, hvor der bl.a. står: "Virksomheder, der er optaget på bilag 1 i bekendtgørelse nr. 367 af 10. maj 1992, vedrørende anden virksomhed end listevirksomhed, samt virksomheder, der er optaget på bilag 1 i bekendtgørelse nr. 807 af 25. november 1999 om godkendelse af listevirksomhed, skal føre register over deres affaldsproduktion. Registeret skal føre efter forskrifterne i bilag 13 og definitionerne i bilag 14 over fraktion, art, mængde og sammensætning af det producerede affald, herunder mulighed for yderligere sortering, samt indhold af visse miljøbelastende stoffer."

P-nummer	_____	Dato	_____
Virksomhedens navn	_____	Udfyldt af	_____
Kontaktperson	_____		
<i>Stamkort for virksomhedens affaldsproduktion</i>			
Identifikation af affaldsstrøm	_____		
Stamkort nummer	_____		
Antal stamkort i alt	_____		
Dækker året	_____		
Affaldstype	☐ Emballageaffald ☐ Erhvervsaffald ☐ Farligt affald ☐ Behandlingsrest		
Affaldsfraktion niveau 1	_____		
EAK-kode	_____		
Affaldsfraktion niveau 2	_____		
Mængde og enhed	_____		
Transportør	CVR-nummer	Navn	
Affaldsbehandlingsanlæg	_____	_____	
Indeholder følgende stoffer		Ja	Nej
Arsen og arsenforbindelser	☐	☐	
Bly og blyforbindelser	☐	☐	
Cadmium og cadmiumforbindelser	☐	☐	
Kobber og kobberforbindelser	☐	☐	
Krom og kromforbindelser	☐	☐	
Nikkel og nikkelforbindelser	☐	☐	
Kviksølv og kviksølvforbindelser	☐	☐	
HFC	☐	☐	
Bromerede flammehæmmere	☐	☐	
Organiske tinforbindelser	☐	☐	
Kreosot og kreosotforbindelser	☐	☐	
Phthalater	☐	☐	
Nonylphenoethoxylater*	☐	☐	
LAS*	☐	☐	
PAH*	☐	☐	
Indhold af		% vægt	
Papir og pap			
Glas			
Plast med PVC			
Plast uden PVC			
Madspild/andet organisk			
Jern og metal			
Autogummi			
Træ			
Andet genanvendeligt			
Jord og sten			
Elektriske og elektroniske produkter			
CFC-holdige køleskabe og frysere			
Forbrændingseget			
Ikke-forbrændingseget			
Dato		Underskrift	

Figur 10 *Stamkort fra affaldsbekendtgørelsen*

Det omtalte bilag 13 indeholder figuren vist ovenfor. Som det fremgår kan registreringsarbejdet være ret vanskeligt, især hvad angår indhold af de viste stoffer. I projektet har alle de involverede aktører anført, at oplysninger om stoffer og om sorteringspotentialer normalt er usikre og derfor værdiløse.

Det anbefales derfor kraftigt, at disse oplysninger udgår. Bortset fra oplysninger om affaldstransportør, vil alle de viste oplysninger herefter kunne produceres af datamodellen.

Tanken er derfor at der udvikles en brugerflade, så de berørte affaldsproducenter kan se deres egne data i systemet, indføre eventuelle rettelser og derefter godkende deres stamkort.

Fase 4 Forslag til ændringer af affaldsbekendtgørelsen og/eller anden regulering

Indhold

FORORD	161
1 FORMÅL	163
2 PROCES	164
3 RESULTATER	165
3.1 AFFALDSBEKENDTGØRELSEN	165
3.1.1 <i>Definitioner</i>	165
3.1.2 <i>Planlægning</i>	166
3.1.3 <i>Registrering af transportører</i>	166
3.1.4 <i>Informationssystem for Affald og Genanvendelse, ISAG</i>	166
3.1.5 <i>Affaldsproducenter</i>	167
3.1.6 <i>Oplysninger om import og eksport af grønt affald</i>	167
3.1.7 <i>Regulativpligt</i>	167
3.1.8 <i>Oplysningspligt</i>	168
3.1.9 <i>Farligt affald</i>	168
3.1.10 <i>Kommunalbestyrelsens indberetningspligt for farligt affald</i>	168
3.1.11 <i>Strafbestemmelser</i>	169
3.1.12 <i>Indberetningspligt til ISAG</i>	169
3.1.13 <i>Bilag 7</i>	169
3.1.14 <i>Bilag 8</i>	169
3.1.15 <i>Bilag 9</i>	169
3.1.16 <i>Bilag 12</i>	169
3.1.17 <i>Bilag 13 og 14, samt ændringsbekendtgørelse 1096</i>	169
3.2 MILJØBESKYTTELSESLOVEN	169
3.3 ANDRE BEKENDTGØRELSER	170
BILAG A JURIDISK NOTAT	173

Forord

Denne rapport er udarbejdet til Arbejdsgruppen om organisering af affaldssektoren. Arbejdsgruppen er nedsat af Miljøministeren i 2002 for at give anbefalinger om den fremtidige tilrettelæggelse af affaldssektoren. Indholdet af rapporten er ikke nødvendigvis udtryk for Arbejdsgruppens holdninger eller vurderinger, men er alene konsulentens ansvar. Rapporten er finansieret af Rådet for renere produkter.

1 Formål

Datamodellen forudsætter en række ændringer af affaldsbekendtgørelsen. Fase 4 har til formål at beskrive de ændringer, der er nødvendige for at sikre en smidig implementering af datamodellen, som er beskrevet i fase 3. I det omfang, det er relevant, vil der endvidere blive foreslået ændringer til anden regulering.

Fase 4 skal dermed tilvejebringe:

- a) Konkrete forslag til behov for ændringer i Affaldsbekendtgørelsens regler om registrering og indberetning af data
- b) Eventuelle forslag om ændringer i anden regulering.

2 Proces

Der er taget udgangspunkt i det løsningsforslag til en ny model for affaldsdata, som er beskrevet i fase 3 rapporten. Forslaget til ny datamodel blev præsenteret for projektets styregruppe på et møde den 18. maj 2004. Da projektets resultater skal foreligge 1. juni med henblik på fremlæggelse for ministerens arbejdsgruppe den 17. juni 2004, har processen for gennemførelse af fase 4 været noget kort.

I tæt samarbejde med projektgruppens affalds- og dataeksperter, er der udarbejdet en oversigt over nødvendige ændringer i Affaldsbekendtgørelsen og anden relevant regulering på affaldsområdet. Oversigten er forelagt projektets juridiske ekspert den 19. maj 2004. Bilag A indeholder resultatet af den juridiske vurdering.

3 Resultater

Hovedprincippet i den valgte løsningsmodel er, at data kun skal indberettes én gang til en central database, hvor alle databrugere kan hente de oplysninger, de skal bruge. Brugerne vil via password kun have adgang til oplysninger, der er relevante for lige netop dem. Det skal ikke være tilladt for databrugere at indhente oplysninger om kilde, fraktion, behandlingsform og mængder udenom datamodellen.

Der bør dog nok indarbejdes mulighed for, at der kan kræves yderligere og/eller supplerende oplysninger – og eventuelt bekræftelse på oplysninger, der ikke allerede er bekræftet, hvor dette undtagelsesvis konkret er nødvendigt af tilsyns- og/eller kontrollenssyn.

Datamodellen skal opfylde en række krav, som dels er identificeret i udbuds- og tilbudsmaterialet, dels er identificeret på baggrund af input fra aktørerne. Derudover skal modellen som minimum være i overensstemmelse med de registreringskrav, der stilles til affaldsproducenter, transportører og affaldsbehandlere i Rammedirektivet for Affald og Direktivet for farligt affald. Det bemærkes, at disse direktiver er såkaldte minimumsdirektiver. Danmark kan derfor godt indføre bestemmelser, der er mere vidtgående end foreskrevet i Direktiverne. Her er der valgt at tage udgangspunkt i direktivernes minimumskrav.

Forslag til ændringer til hhv. Affaldsbekendtgørelsen og anden regulering tager udgangspunkt i de minimumskrav som er identificeret i fase 1 rapporten og følger af løsningsforslaget, som det er beskrevet i fase 3 rapporten.

Resultater fra fase 4:

- Konkrete forslag til behov for ændringer i Affaldsbekendtgørelsens regler om registrering og indberetning af data
- Eventuelle forslag om ændringer i anden regulering

3.1 Affaldsbekendtgørelsen

Som nævnt er hovedprincippet i den valgte løsningsmodel, at data kun skal indberettes én gang til en central database, hvor alle databrugere kan hente de oplysninger, de skal bruge og har adgang til. Det skal ikke være tilladt for databrugere at indhente oplysninger om kilde, fraktion, behandlingsform og mængder udenom datamodellen. Der skal et passende sted, fx i eller i forlængelse af §15 eller §16, indarbejdes en bestemmelse, der fastsætter dette.

3.1.1 Definitioner

§3

Det vil være nærliggende, at der skal foretages ændringer i §3 med henblik på at indføje definitioner i nødvendigt omfang, fx af de forskellige typer aktører.

3.1.2 Planlægning

§8

Det kan overvejes, om indberetningspligten til Miljøstyrelsen helt eller delvist måtte blive overflødig, fordi Miljøstyrelsen selv kan hente de pågældende data i den centrale database.

3.1.3 Registrering af transportører

§12

Det forudsættes i løsningsforslaget til datamodel, at der oprettes et centralt register¹ over dels virksomheder, der transporterer affald fra A til B og dels virksomheder, der foretager indsamling af affald, jf. definitioner i projektet om **Transportører og mæglere**. §12 skal tilpasses til denne situation og koordineres med den ændrede formulering af §15, som vedrører, hvem der har hvilke registrerings- og indberetningspligter i relation til datamodellen.

§13

Det forudsættes i løsningsforslaget til datamodel, at virksomheder, som udelukkende transporterer ikke-farligt affald fra A til B ikke skal være omfattet af registreringspligt. Virksomheder som foretager **indsamling af affald** vil være omfattet af kapitel 4, **Informationssystem for Affald og Genanvendelse**. §13 skal tilpasses denne situation.

§14

Som følge af Affaldsrammedirektivet og Direktivet om farligt affald, er det et krav, at virksomheder som transporterer farligt affald, skal føre et register over dette affald. Det følger af direktiverne, at transportørerne skal "**...føre et register med angivelse af mængde, art og oprindelse, samt hvor dette er relevant, bestemmelse, indsamlingshyppighed, transportform og behandlingsmetode...**". Registret skal opbevares i mindst 12 måneder og dokumentation for, at håndteringen er foretaget skal kunne forelægges på anmodning². Det er ikke forudsat i løsningsforslaget, at disse oplysninger skal indberettes til datamodellen. §14 skal tilpasses denne situation.

3.1.4 Informationssystem for Affald og Genanvendelse, ISAG

§15 og §16

Det forudsættes i løsningsforslaget til datamodel, at den nuværende liste over registrerings- og indberetningspligtige virksomheder skal udvides i forhold til det nuværende kapitel 7 i Affaldsbekendtgørelsen. Såfremt der sker de fornødne ændringer i det nuværende bilag 7 (registrerings- og indberetningspligtige virksomheder) og det nuværende bilag 8 (forskrifter for registrering og indberetning), kan den udformning af §15 og §16, stk. 1 bibeholdes med de fornødne konsekvensrettelser.

§17

Der er i det foreslåede løsningsforslag ikke taget stilling til, hvor ofte (dagligt, kvartalsvist, årligt) og hvordan (fx henvisning til bilag, der beskriver den hjemmeside, hvor virksomhederne kan registrere, godkende og indberette

¹ Jf. artikel 12 i Affaldsrammedirektivet, som foreskriver at "**.. virksomheder, der som erhvervsnæssig aktivitet varetager indsamling og transport af affald, eller .., skal, såfremt de ikke skal have en godkendelse, registreres hos de kompetente myndigheder.**"

² Som nævnt er dette krav, der som minimum skal opfyldes i henhold til direktiverne.

oplysninger) de enkelte aktører i praksis skal foretage registrering og indberetning til datamodellen. Når dette ligger fast skal §17 tilpasses den valgte løsning.

3.1.5 Affaldsproducenter

§18

Det ligger i det foreslåede løsningsforslag, at en række oplysninger om virksomheders affaldsproduktion, vil blive registreret via affaldsmodtageres og slutbehandlers indberetninger af oplysninger med P-nummer. Der er således ikke behov for, at disse virksomheder fører et Stamkort over deres affaldsproduktion.

Der er imidlertid et krav fra Affaldsrammedirektivet og Direktivet om Farligt affald om, at producenter af farligt affald fører et register over dette. Tilsvarende kan der være miljømæssige, såvel som EU- retlige argumenter for at Affaldsproducenter skal registrere og indberette disse oplysninger. I modellen løses dette ved et "selvangivelsessystem", hvor affaldsproducenten skal godkende de oplysninger, som er registreret om virksomheden i systemet. Dermed lægges ansvaret for korrekte data hos affaldsproducenten.

§18 skal tilpasses det foreslåede forslag, sådan at det fremgår at nærmere definerede affaldsproducenter, skal godkende oplysninger. Disse affaldsproducenter kunne fx afgrænses til virksomheder, som svarer til den nuværende bekendtgørelses anmeldelses- og godkendelsespligtige virksomheder, samt alle producenter af farligt affald.

§19

Skal tilpasses det valgte løsningsforslag, således af paragraffen beskriver, hvordan og hvornår godkendelse af de registrerede oplysninger skal ske.

3.1.6 Oplysninger om import og eksport af grønt affald

§20

Det ligger i det foreslåede løsningsforslag, at eksportører af affald, skal betragtes som slutbehandlere. Disse virksomheder vil dermed være omfattet af registrerings- og indberetningspligt på lige fod med andre virksomheder på listen over slutbehandlere. §20 vil derfor være overflødig og bør udgå.

3.1.7 Regulativpligt

§26

Det kan eventuelt blive relevant med ændringer vedrørende nr. 1, 10 og 11 - specielt hvis der fastsættes generelle bestemmelser om sådanne oplysninger mv., som derfor ikke skal være afhængige af, og formentlig heller ikke behøver at blive gentaget i hvert enkelt affaldsregulativ.

§31

Der må forventes behov for ændringer vedrørende nr. 2 og 3, da oplysningerne vil gå til det centrale register. Det må også overvejes om nr. 7 skal ændres afhængig af, hvorledes man vil udforme regelsættene om, hvordan affaldstransportørerne får deres oplysninger.

I øvrigt skal det nærmere afklares om der er hjemmel til §31.

§33, stk. 3

Pålægger kommunalbestyrelsen at optage bestemmelser i regulativ om at der skal føres stamkort efter §18. Ifølge det foreslåede løsningsforslag vil affaldsproducenters forpligtelser være dækket af andre paragraffer og §33, stk. 3 bør derfor udgå

3.1.8 Oplysningspligt

§46

Af tilsynshensyn foreslås bestemmelsen som udgangspunkt at være uændret.

§47

De berørte virksomheder vil svare til løsningsforslagets **affaldsmottagere** og **slutbehandlere**. Bestemmelsen indeholder en forpligtelse til, at disse virksomheder skal kunne afgive alle oplysninger³ om modtaget affald, herunder oplyse om affaldsproducenten. Kravene i bestemmelsen burde fremover være dækket af datamodellen, hvormed bestemmelsen kan udgå – Dog er der i stk. 2 og 3 særlige bestemmelser vedr. emballageaffald, som skal overvejes nærmere.

§48

Oplysninger som bestemmelsen henviser til burde være dækket ind via det foreslåede løsningsforslag til datamodel. Bestemmelsen kan derfor udgå eller alternativt ændres, så det kun er Miljøstyrelsen, der kan indhente oplysningerne. Det kan være hensigtsmæssigt, at opretholde bestemmelsen ud fra kontrollens hensyn. Hvis der ikke er mulighed for nærmere at kontrollere de oplysninger, der indberettes, svækker dette systemet væsentligt.

3.1.9 Farligt affald

§50, § 51 og §52

Bestemmelserne pålægger producenter af farligt affald at anmelde dette til kommunalbestyrelsen og efter anmodning fremlægge dokumentation for korrekt klassificering. Bestemmelsen burde i princippet blive overflødig som følge af den foreslåede datamodel. Der kan dog være tilsyns- og miljømæssige hensyn som gør at bestemmelserne bør bibeholdes.

§53

Bestemmelsen vil være overflødig som følge af det foreslåede løsningsforslag, jf. bemærkning under §18, og bestemmelsen kan derfor udgå.

3.1.10 Kommunalbestyrelsens indberetningspligt for farligt affald

§61

Det bør overvejes om bestemmelsen som udgangspunkt skal stå uændret eller om den fremover vil være dækket ind af datamodellen.

³ Herunder oplysning om affaldstype, fraktioner og mængder, samt for farligt affald tillige affaldskatalogkode.

3.1.11 Strafbestemmelser

Relevante strafbemmelser skal konsekvensrettes som følge af den nye datamodel. Fx §64, stk. 1 nr. 8 og 9, som bliver overflødige, hvis §§ 18 og 19 udgår.

3.1.12 Indberetningspligt til ISAG

§73

Bestemmelsen fastlægger, hvornår der første gang skulle indberettes efter den (dengang) nye ISAG. Der bør være en tilsvarende overgangsbestemmelse for den nye datamodel.

3.1.13 Bilag 7

Listen over indberetningspligtige virksomheder skal tilpasses det foreslåede løsningsforslag.

3.1.14 Bilag 8

Forskrifter for registrering og indberetning til ISAG skal tilpasses det foreslåede løsningsforslag.

3.1.15 Bilag 9

Bilaget foreskriver hvordan indberetningspligtige virksomheder til det nuværende ISAG, skal anmelde sig til Miljøstyrelsen. Bestemmelser herom skal enten indarbejdes i bekendtgørelsens direkte bestemmelser om datamodellen eller bilaget skal tilpasses det foreslåede løsningsforslag.

3.1.16 Bilag 12

Bilaget beskriver forskrifter for det nuværende indberetningsformat STANDAT. Det ligger i det foreslåede løsningsforslag, at registreringer og indberetninger skal ske via en internetbaseret brugerflade, hvor det er tilladt at anvende en række forskellige filformater, fx STANDAT, kommaseparerede tekstfiler, regneark, XML- filer mv. Bilag 12 skal derfor konsekvensrettes i henhold hertil.

3.1.17 Bilag 13 og 14, samt ændringsbekendtgørelse 1096

Bilaget beskriver forskrifter og definitioner for registrering og indberetning af affaldsproducenters oplysninger på Stamkortformat i henhold til §§ 18 og 19. Med det foreslåede løsningsforslag vil bilag 12, 13 og ændringsbekendtgørelse 1096 være overflødige og skal udgå/ophæves.

3.2 Miljøbeskyttelsesloven

Der er ikke umiddelbart behov for at ændre Miljøbeskyttelsesloven for at gennemføre den foreslåede indberetningsmodel.

§ 44, stk. 1, må således formodes, at indebære fornøden hjemmel til bestemmelserne om første affaldsmottager og om slutbehandler.

For så vidt angår pligten til, at alle transportører skal lade sig registrere, må det formodes at kunne opnås, også med hjemmel i § 44, stk. 1, nemlig derved at en virksomhed har pligt til kun at overlade sit affald til en registreret og i visse tilfælde godkendt aktør. Tilsvarende må kunne anføres med hensyn til at overlade affaldet til godkendte slutbehandlere i det omfang, disse ikke i sig selv er omfattet af godkendelsesbestemmelser som sådan.

§ 44, stk. 1, må også formodes at kunne danne grundlag for dataregistrering hos producenter af farligt affald og hos transportører af farligt affald.

Det kan muligvis være lidt mere tvivlsomt, om der er en tilstrækkeligt klar hjemmel med hensyn til dataansvar hos affaldsproducenterne i form af krav om godkendelse af data fra visse virksomheders side.

Formentlig vil forholdet kunne være omfattet af § 45, stk. 2 nr. 4, men dette kræver, at der er tale om et led i den kommunale affaldsordning, og dermed som udgangspunkt kræver, at det fastsættes i de lokale regulativer, selv om det kan ske på centralt grundlag.

Der er dog eventuelt behov for ændring af straffehjemmelen.

Som modellen skal fungere, bliver det således et centralt moment, at oplysningerne skal kunne kræves indberettet i edb-læsbar form. Denne pligt er hjemlet i miljøbeskyttelseslovens § 45a.

§ 45a blev indsat i loven for at sikre en utvetydig hjemmel, idet der var blevet rejst tvivl om, hvorvidt man kunne stille krav om, at indberetningerne skulle ske i en sådan bestemt form.

Miljøbeskyttelseslovens straffehjemmel i § 110, stk. 3, omfatter imidlertid ikke § 45a.

Der kan derfor rejses tvivl om, hvorvidt der er fornøden hjemmel til at straffe for manglende overholdelse af pligterne til edb-baseret indberetning.

I den gældende affaldsbekendtgørelse er der indgivet strafsanktion for manglende indberetning til ISAG. Hjemmel herfor kan dog være tvivlsom - også henset til, at § 45a netop blev indført for at afbøde tvivl om hjemmelsgrundlaget.

Specielt når det drejer sig om straf, er det væsentligt, at der er tilstrækkeligt klar og utvetydig hjemmel til strafsanktion. Henset til, at edb-indberetningerne fremover bliver et meget centralt led i hele systemet, taler dette for, at tilvejebringe en tilstrækkeligt klar hjemmel til at straffe manglende opfyldelse af sådanne bestemmelser.

3.3 Andre bekendtgørelser

Ud over ændringer i affaldsbekendtgørelsen kan det eventuelt også blive relevant med ændringer i andre bekendtgørelser. Det må fx. overvejes, om der skal foretages ændringer i bekendtgørelsen om deponeringsanlæg § 20 med hensyn til de registreringer, som modtageanlægget skal foretage, idet reglerne herom skal være afstemt med modellen.

Det fremgår af den nugældende regel, at affaldsdeponiet skal registrere oprindelse, herunder producent. Dette må forudsætte, at producentens identitet følger affaldet, selv om det i den beskrevne model ikke er forudsat, at producentens identitet skal indberettes fra modtageanlægget.

Der kunne også være betænkelighed knyttet til, at producentens identitet skal følge affaldet, da eventuelle oplysninger, som måtte have fortrolig karakter, herved kommer til manges kundskab, jfr. bemærkningerne herom i det juridiske notat i bilag A.

Bilag A Juridisk notat

Westergaard & Alstrøm
Advokatfirma
Pilestræde 43
1112 København K
Tlf. 33 13 47 00

J.nr. 20.477-00 EW/am
25.05.2004

Juridiske overvejelser og bemærkninger, bl.a. om anvendelse af øvrige regelsæt i forbindelse med oprettelse af affaldsdatabase

1. Producentens dataansvarlighed

Et vanskeligt punkt i den foreslåede model er ønsket om, at affaldsproducenten skal fastholdes på ansvaret for oplysningernes rigtighed.

Overordnet set er det naturligvis ønskeligt, at den, der producerer affaldet, og derfor alt andet lige kender dette bedst, også har ansvaret for, at der gives de rigtige oplysninger.

Man vil derfor også uden vanskelighed i så henseende kunne pålægge affaldsproducenten at give de korrekte oplysninger til den, som modtager affaldet fra producenten, eller at give disse oplysninger direkte til en offentlig myndighed.

Det er derimod væsentligt vanskeligere at fastholde ansvaret, når de pågældende data indrapporteres af andre.

Man kan således tænke sig, at affaldsproducenten har opgivet korrekte data, men at de forvansket i forbindelse med indberetningen til den centrale database.

Det kan være vanskeligt for affaldsproducenten at konstatere dette, og det vil i hvert fald kræve, at affaldsproducenten fører et minutøst register, hvilket det måske netop var meningen, at affaldsproducenten fremover ikke i samme grad skulle belastes med.

Man kan forestille sig, at det både strafferetligt og erstatningsretligt vil kunne være vanskeligt at fastholde et ansvar over for en affaldsproducent, selv om denne måtte have godkendt oplysninger, hvis den pågældende som følge af systemets opbygning vanskeligt kan kontrollere de oplysninger, den pågældende får.

Hvis affaldsproducenten for at kunne have et ansvar, der kan fastholdes, skal føre et fuldt system selv, kan man også rejse det spørgsmål, hvad der opnås

ved, at det er første modtager, der indberetter, frem for affaldsproducenten selv.

Virksomheder, som under alle omstændigheder ønsker at føre et eget detaljeret register, eller som måske ligefrem er forpligtet hertil, vil for nogles vedkommende kunne foretrække at have ret til at indberette egne data frem for at skulle kontrollere data, der kommer via en anden aktør. Man må derfor overveje, om der skal være en ret til at lade sådanne data erstatte af egne data, for at den pågældende kan sikre sig ikke at være ansvarlig for noget, der ikke kan overskues.

Der kan også være en problemstilling i forbindelse med, hvor lang tid, der går, før affaldsproducenten får meddelelse om indholdet af den første affaldsmodtagers indberetning. Hvis meddelelsen kommer hurtigt, kan affaldsproducenten lettere vurdere rigtigheden, end hvis den kommer på et senere tidspunkt, og måske endda akkumuleret over flere bortskaffelser.

Der kan derfor være anledning til at viderebearbejde denne del af modellens problemstillinger.

2. Registerlovgivningen

Både ved den endelige udformning og ved en senere detaljeret udarbejdelse af reglerne for affaldsdatamodellen, er det af betydning at afklare, i hvilket omfang der stilles krav i medfør af den gældende registerlovgivning.

Den aktuelle regulering findes i loven om behandling af personoplysninger, som bl.a. også omfatter de krav, der stilles til offentlige registre.

Loven omfatter kun personoplysninger, jfr. § 1, stk. 1. Ved personoplysninger forstås enhver information, der kan henføres til en bestemt fysisk person, jfr. § 3 nr. 1.

Det er ikke afgørende, om fx. databasens brugere er i stand til at henføre oplysninger til en bestemt person, blot det er muligt for de, der kender de relevante koder mv.

Loven gælder modsat ikke for oplysninger om juridiske personer.

Udgangspunktet vil derfor være, at lovens krav ikke finder anvendelse, i hvert fald for den helt overvejende del af de dataregistreringer, der skal ske i en sådan affaldsdatabase, da oplysningerne i meget vidt omfang vil blive indhentet fra og vedrøre juridiske personer.

Man kan dog næppe helt udelukke, at der vil kunne være tale om oplysninger, der vedrører fysiske personer i tilfælde, hvor der er tale om personligt ejede virksomheder, især af mindre størrelse.

Det vil nok være endnu mere sjældent, at oplysninger om en juridisk person vil kunne henføres til fysiske personer i tilknytning til denne juridiske person, det være sig af ejerkreds, medarbejdere el.lign., når henses til de data, der påtænkes indsamlet i affaldsdatabase.

Hvor man undtagelsesvis måtte vurdere, at der er tale om oplysninger om en fysisk person, afskærer dette endvidere ikke oprettelsen af databasen.

De oplysninger, som efter lovens §§ 7 og 8 ikke må registreres, fordi de er af mere personlig og følsom karakter, så som politisk, religiøs, filosofisk overbevisning osv., vil således ikke kunne blive relevante.

Herudover gælder der, hvor loven finder anvendelse, mere almindelige krav, fx. i § 5, om at man ikke må registrere oplysninger, som ikke er nødvendige, idet man i det hele skal overholde princippet om god forvaltningsskik om kun at registrere i nødvendigt omfang og i det nødvendige tidsrum.

Dette synes ikke i sig selv at stille krav til databasen, som ikke vil kunne opfyldes, eller som man ikke i forvejen ville tilstræbe opfyldt.

I øvrigt bemærkes, at en række af principperne i persondataloven alligevel vil kunne være en hensigtsmæssig rettesnor for nogle af detailprincipperne for databasen.

Efter personoplysningslovens § 28 skal der gives oplysninger til den, der registreres, i forbindelse med indsamlingen af dataene, med hensyn til hvem der er den dataansvarlige, formålet med behandlingen osv. Disse oplysninger vil også naturligt blive givet.

Af særlig interesse er § 29, hvorefter der skal gives meddelelse til den registrerede, hvis oplysningerne ikke er indsamlet hos den pågældende. Der skal gives oplysninger om den dataansvarlige identitet, formålet med registreringen, hvordan oplysningerne er fremskaffet, hvilke typer oplysninger det drejer sig om osv.

Der er også i den opstillede model overvejelser i retning af netop at sikre affaldsproducentens godkendelse af de data, der indsamles om og fra denne, idet de forudsættes indrapporteret af andre.

Tankegangen i personoplysningslovens § 29 vil således kunne tjene som inspiration i denne sammenhæng.

Der er endvidere også efter personoplysningslovens § 31 mulighed for at få kendskab til de data, der er indsamlet.

Dette modsvarer modellens tankegang om, at de registrerede skal kunne have adgang til egne data, ligesom der også i personoplysningslovens § 35 er ret til at få korrigeret fejlagtige data eller data, der uretmæssigt er registreret.

Selv om persondataloven formentlig kun sjældent vil kunne finde anvendelse, kan disse principper danne en del af udgangspunktet for, hvorledes databasen indrettes, ligesom de også ofte vil være en naturlig følge af de krav, der må stilles til offentlig forvaltning i medfør af forvaltningsretlige regler og principper.

3. Almindelige regler og principper om erhvervshemmeligheder

Inden for erhvervslivet udgør markedsføringslovens § 10 en almindelig og bred beskyttelse af erhvervshemmeligheder, som andre får kendskab til gennem tjeneste- eller samarbejdsforhold o.lign.

Markedsføringslovens § 10 vil derfor også som udgangspunkt gælde for en affaldstransportør, der udfører det hverv for affaldsproducenten at videretransportere og bortskaffe affaldet.

Markedsføringslovens § 10 bestemmer dels, at man ikke på utilbørlig måde må søge at skaffe sig kendskab til erhvervshemmelighederne, dels at man ikke må videregive disse oplysninger ubeføjet i en periode på 3 år efter erhvervets ophør.

Markedsføringslovens § 10 er strafsanktioneret.

Når en affaldsproducenten giver oplysninger om sit affald til en virksomhed, der skal videretransportere det, vil forholdet derfor typisk være omfattet af markedsføringslovens § 10 i det omfang, fx. sammensætningen eller mængden af affald eller andre lignende forhold i deklarationen af affaldet indebærer et muligt kendskab til erhvervshemmeligheder hos affaldsproducenten.

I det omfang denne beskyttelse må anses for tilstrækkelig, er der derfor ikke i sig selv noget betænkeligt ved, at affaldsproducenterne gennem lovgivningen tvinges til at videregive oplysninger af denne art.

Det må også bemærkes, at affaldsproducenterne jo normalt har mulighed for selv at vælge sin affaldstransportør eller at tilføre affaldet direkte til slutbehandleren/bortskaffereren.

Det ændrer imidlertid ikke ved, at affaldsproducenten under alle omstændigheder ikke selv efter modellen har adgang til at indberette disse data, men skal afgive dem til andre til brug for indberetning til datamodellen.

Det er ikke givet, at markedsføringslovens beskyttelse i 3 år i alle tilfælde er tilstrækkelig.

Virksomhederne vil da have mulighed på aftaleretligt grundlag at søge at opnå en bedre beskyttelse.

Man kan dog ikke udelukke, at der for et fåtal af virksomheder vil kunne være særlige problemer i denne sammenhæng, selv om problemerne næppe er meget anderledes, end de er i dag, hvor affaldet jo også skal deklareres og bortskaffes.

Afhængigt af detaljeringsgraden i deklarationen og den mulighed, der måtte være for ad denne vej at identificere følsomme oplysninger, kan der dog være anledning til at overveje at give de få virksomheder, der måtte ønske det, mulighed for at foretage direkte indberetning af dataene, således at de ikke komme andre i hænde end databasen, idet det samtidig kan overvejes, om der er særlige hensyn at tage til slutbehandler med hensyn til dennes behov for oplysninger afvejet med affaldsproducentens ønske om at sløre visse oplysninger ved at bruge bredere betegnelser.

4. Reglerne om aktindsigt

Reglerne om aktindsigt forhindrer ikke offentlige myndigheder i at få fornødent kendskab til erhvervshemmeligheder til brug i sagsbehandlingen, og er derfor heller ikke til hinder for, at fx. tilsynskommunen kan få kendskab til

indberettede affaldsdata på virksomhedsniveau. Der gælder til gengæld en pligt til at holde oplysningerne fortroligt.

Derimod er det klart, at der kan være behov for en sikker beskyttelse af følsomme data i forhold til andre, der måtte ønske aktindsigt.

Modellen lægger op til, at de enkelte virksomheder skal kunne få adgang til egne data.

Slutbehandleren kan som udgangspunkt ikke have data på virksomhedsniveau, og vil derfor næppe heller kunne få kendskab til forretningshemmeligheder o.lign. ved at få adgang til egne data, som jo også i øvrigt vil kunne indsamles.

Med hensyn til affaldstransportøren må det forventes, at denne også skal have et vist ansvar for de data, den pågældende indberetter på affaldsproducentens vegne, hvilket også kan gøre det naturligt, at affaldstransportøren får adgang til de data, den pågældende selv har indberettet. Der kan også være behov for, at affaldstransportøren får adgang til dataene med virksomhedsidentifikation, da affaldstransportøren netop vil have ansvaret for rigtigheden af, at oplysningerne er henført til den rette virksomhed.

Der er imidlertid tale om data, som affaldstransportøren i forvejen har fået kendskab til, hvorfor der næppe heri ligger noget brud på principperne om beskyttelse af erhvervshemmeligheder, der findes i den offentlige forvaltning.

Det må omvendt være udgangspunktet i modellen, så vidt ses, at den enkelte private forbruger af databasen ikke skal have adgang til andres data, men kun skal kunne modtage statistiske data i samme omfang, som alle andre kan få statistiske oplysninger, der genereres ved hjælp af affaldsdatabasen.

Det må anses for væsentligt, at der ikke gives de enkelte brugere af affaldsdatabasen adgang til andre data end deres egne, samt til eventuelle statistiske oplysninger, der publiceres alment, således at det undgås, at brugerne af affaldsdatabasen får adgang til oplysninger, som ikke er vurderet i forhold til beskyttelsesreglerne i forbindelse med aktindsigt.

Den nævnte begrænsning betyder således ikke, at der ikke vil kunne blive spørgsmål om aktindsigt i databasens oplysninger, men kun at dette så må behandles ud fra en konkret anmodning, og dermed med overholdelse af de regler, der i øvrigt gælder herfor.

Der gælder efter lov om offentlighed i forvaltningen indskrænkninger i adgangen til elektroniske databaser, idet sådanne oplysninger som udgangspunkt kun er underlagt aktindsigt, når de indgår i en konkret sagsbehandling.

I det omfang tilsynsmyndighederne benytter oplysningerne til konkret tilsyn, vil de derfor i hvert fald være undergivet aktindsigt.

Hertil kommer, at den særlige lovgivning om aktindsigt i miljøoplysninger i et vist omfang udvider adgangen til aktindsigt. Denne lovgivning tilsidesætter også i et vist omfang de særlige beskyttelsesregler om fortrolige oplysninger og erhvervshemmeligheder, som ellers findes i fx. offentlighedsloven.

Disse afvejninger er imidlertid ikke afgørende eller særlige for affaldsdatabasens opbygning, idet man kan sikre overholdelsen af denne lovgivning ved, at anmodninger om aktindsigt skal undergives konkret sagsbehandling, der så må ses i forhold til relevante regler i offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljø oplysninger.

5. Retssikkerhedsovervejelser

En særlig overvejelse i forbindelse med pligten til at give oplysninger til det offentlige er forholdet til den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6 om forbud mod selvinkriminering.

Hvis pligten til at afgive oplysninger således for den pågældende fører til, at der skal gives oplysninger om ulovlige forhold, vil rækkevidden af det nævnte princip få betydning.

Som det fremgår af retssikkerhedskommissionens betænkning nr. 1428 fra 2003, er der imidlertid tale om generelle problemstillinger, der ikke alene vedrører miljøområdet, endsiges kun indberetning af affaldsdata.

Der er derfor også fremsat et lovforslag nr. 96 herom i indeværende folketingssamling, som dog ikke ses at være vedtaget. Lovforslaget om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter indeholder i § 10 forslag til en generel bestemmelse om retten til ikke at inkriminere sig selv.

Praksis på dette punkt kan overordnet set sammenfattes derhen, at det, der er forbudt, er, at afkræve oplysninger, når der er mistanke om en overtrædelse, således at oplysningspligten bruges som en form for afklaring af, om der skal gås videre med en straffesag.

I disse tilfælde skal myndighederne afstå fra at benytte oplysningspligt, og i stedet søge sagen oplyst på anden måde. Det er dette, der gives udtryk for i lovforslaget.

Det kan ikke anses for hensigtsmæssigt at udforme særlige regler for affaldsdatabasen i denne sammenhæng, idet der er behov for helt generelle regler i lovgivningen, som sikrer dansk rets overholdelse af den europæiske menneskerettighedskonventions regler på dette punkt.

Man skal blot være opmærksom på, at der - ligesom på en række andre områder - vil kunne være tale om, at en bestemmelse, som ikke rummer undtagelser af denne art, i enkelte situationer vil kunne komme i strid med menneskerettighedskonventionen, så længe der ikke er indført en generel undtagelsesbestemmelse i lovgivningen.

I øvrigt bemærkes, at den helt generelle pligt til at deklarerer data om det affald, der bortskaffes fra en affaldsproducent, i almindelighed netop ikke vil have en sådan karakter, at der vil blive tale om selvinkriminering.

Det er dog klart, at hvis den pågældende virksomhed har fået pålagt begrænsninger med hensyn til driften og processerne og det affald, der måtte fremkomme og eventuelt mængderne heraf, vil der kunne blive tale om selvinkriminering, hvis der skal deklareres større mængder eller andre typer affald end det, der er tilladt for virksomheden.

Normalt vil der dog ikke i den pågældende situation være tale om nogen konkret mistanke, da oplysningerne jo gives til affaldstransportøren til brug for generel indrapportering, samt til brug for slutdatabehandlingen uden oplysning om konkret affaldsproducent.

Der vil således sjældent være tale om konkret mistanke.

Der kan dog være situationer, hvor myndighederne måske har konkret mistanke og netop afventer de næste indberetninger, og hvor man derfor kan tænke sig, at der kan blive tale om forhold, der er i direkte strid med menneskerettighedskonventionens artikel 6.

Et andet forhold man bør være opmærksom på, er, at der ikke med det nævnte lovforslag er taget stilling til, om man kan straffe borgere, der afgiver urigtige oplysninger for at dække over ulovlige forhold, hvis afgivelsen af oplysningerne ville føre til en selvinkriminering.

Denne problemstilling vil i sagens natur også kunne foreligge, selv om myndighederne ikke har nogen mistanke.

I praksis vil man næppe straffe for en sådan indgivelse af urigtige oplysninger for at dække over et strafbart forhold.

Det kan i særlige tilfælde påvirke rigtigheden af oplysningerne i databasen.

Det må dog antages, at det næppe - hvor der er tale om statistiske formål - vil have en mærkbar påvirkning af rigtigheden af databasens overordnede billede.

Hvor der er tale om tilsynsmyndighedens udnyttelse af de pågældende data, er problemstillingen endvidere ikke anderledes end ved almindelig indrapportering til tilsynsmyndigheden, hvor denne problemstilling også vil kunne foreligge.

Hverken det forhold, at der ud fra selvinkrimineringsforbudet kan være begrænsninger i de oplysninger, der kan kræves til databasen, eller det forhold, at man må regne med, at oplysningerne i særlige tilfælde kan være opgivet bevidst forkerte, uden at der nødvendigvis er strafsanktion, vil imidlertid påvirke hensigtsmæssigheden af selve modellen.

Endvidere må det som ovenfor anført antages, at det er mere hensigtsmæssigt at leve op til kravet om forbud mod selvinkriminering gennem en generel lovbestemmelse i stedet for gennem lovbestemmelser i hvert enkelt regelsæt, og hvorfor der ikke ses at være grund til at udforme specielle regler i forbindelse med affaldsdatabasemodellen i forbindelse med en senere detailudformning.

Denne problemstilling vil dog til den tid kunne afstemmes med justitsministeriets lovkontor.

København, den 25. maj 2004
Westergaard & Alstrøm Advokatfirma
Eigil Worm